

از : بدیع الزمان فروزانفر
به کوشش : عنایت الله مجیدی

فهرست بعضی از کتب کتابخانه سلطنتی ایران

مقدمه

از مفاد اقوالی که در زیر می آورم معلوم می شود که به سال ۱۳۲۱ شمسی هیئتی مأموریت می یابد تا برای نسخه های خطی کتابخانه سلطنتی ایران فهرستی تهیه کند. اعضای این هیئت ظاهراً عبارت بوده اند از روان شادان: علامه محمد قزوینی، بدیع الزمان فروزانفر و عباس اقبال- آشتیانی.

مدت مأموریت و نتایج کار این گروه دقیقاً روشن نیست و گزارش- های موجود در این باب، متناقض است. برای آنکه خواننده گرامی را در جریان آنچه رخ داده قرار دهد مآخذی را که در این باب در دست است و در ابتدای سخن از آنها یاد کردم به دیده سنجش و تحقیق می نگریم. اینک یادداشت مرحوم اقبال که از مجله یادگار نقل می شود:

(۱) «... شش سال قبل در زمان وزارت دربار جناب آقای حسین علاء، کمیسیونی جهت ترتیب و نوشتن فهرست جامعی از کتابهای کتابخانه سلطنتی بقصد انتشار و مطلع ساختن عامه از محتویات آنجا تشکیل یافت و نگارنده نیز از اعضای آن کمیسیون بود.

قریب دو سال در سرما و گرما به این کار مشغول بودیم و با نبودن وسایل کار در آنجا از قبیل نداشتن کتب و فهارس چاپی برای تحقیق و

اینکه نمیتوانستیم نسخ خطی را بمنزل ببریم و صلاح هم نبود بایادداشتهای دقیقی که در آنجا برمی داشتیم و با کار در منزل آنها را تکمیل می کردیم بیش از نصف کتب کتابخانه فهرست شد و یادداشتهای جامعی برای هر یک از کتب بخط ما فراهم و تحویل گردید و امید می رفت که با یکی دوسال دیگر کار این عمل مبارك سر و صورتی گیرد و با انتشار فهرست این کتابخانه طلاب علوم و معرفت در دنیا بعد از مدتها بدانند که در کتابخانه سلطنتی ایران چه نغایس خطی وجود دارد تا در موقع لزوم برای استفاده عام به آنها رجوع کنند یا از آنها فایده ببرند.

البته هیچ موضوع ندارد که نگارنده در این مختصر مقاله بگویم که چه یادی و چه سبابی که بدست ایشان فراهم آمد مانع ادامه کار ما شد. همینقدر می گویم که بعد از دوسال عمل ما تعطیل پیدا کرد و نه تنها مقداری از حق الزحمه ما را ندادند بلکه یادداشتهائی را که ما بزحمت در طی دو سال تنظیم کرده بودیم چون تمام آنها در يك نسخه و به خط ما بود در آنجا ضبط کردند و به آنها هم همان سرنوشتی را دادند که به کتب کتابخانه داده بودند.»^۱

اما خانم آتابای می نویسد :

(۲) «... در سال ۱۳۲۱ شمسی مسئولین بیوتات سلطنتی به دعوت چند تن اهل فضل و کتاب شناس صاحب صلاحیت، تصمیم گرفتند تا نسبت به رفع مشکلات صندوقهای محتوی کتابها اقدامات مؤثر بعمل آورده و ترتیب صحیح و عاجلی بوضع نسخهها بدهند و فهرستی نیز برای آنها بنویسند ولی آن هیئت انتخاب شده که مرکب از استا د علامه محمد قزوینی، استاد عباس اقبال آشتیانی و استاد بدیع الزمان فروزانفر بودند موفق به اخذ تصمیم لازم و فوری و اقدام سریع و نافع نسبت به ترتیب و تنظیم کتب و فهرست نگاری نشدند و در مدتی کمتر از يك ماه (همانطور که

۱- اقبال آشتیانی، عباس، کتابخانه سلطنتی. مجله یادگار، ۵، ۱/۲ (شهریور ۱۳۲۷):

در صورت جلسه‌های آن زمان ذکر شده است) بدون اخذ نتیجه و استفادتی محل را ترك گفتند و کتابخانه بهمان وضع سابق مقفل و متروك ماند.^۱ نیز خانم آتابای در جای دیگر می‌نویسد:

(۳) «... در دو پوشه مندرس و فرسوده به شماره دفتر ۱۵ تعداد ۱۰۱ یادداشت پراکنده از کتب کتابخانه سلطنتی به خط شکسته نستعلیق خوش و مرکب مشکی از مرحوم استاد عباس اقبال آشتیانی در توصیف و صورت‌برداری کتب بجای مانده است.»^۲

و همو در جای دیگر می‌نویسد:

(۴) «... [مرحوم مهدی بیانی] در سال ۱۳۳۵ ... مترصد گشتند که فهرست جامعی [برای کتابهای کتابخانه سلطنتی] تنظیم نمایند لذا از سال ۱۳۳۵ تا سال ۱۳۴۶ مقداری کتاب را با سلیقه خود و با کمک دسته‌فردها و یادداشتهایی که از گذشتگان در کتابخانه سلطنتی بجای مانده بود استفاده کرده و فهرستی تهیه نمودند. متأسفانه [بعلت فوت ایشان] فهرست تهیه شده ناتمام ماند... پس از آن مرحوم فروزانفر [به سال ۱۳۴۶] با سلیقه خاص خودشان مقدماتی برای چاپ این فهرست بعمل آوردند که افسوس عمرشان تکافوی انجام خدماتی که در نظر داشتند نمود. لذا کتابخانه سلطنتی در طبع و انتشار فهرست ناتمام مزبور... همت گماشت و عیناً آنرا عرضه میدارد تا اثر و زحمات آن شادروانان باقی‌بماند...»^۳ در گزارشهای فوق، اجمالاً سه نکته در خور تأمل است:

(۱) مدت مأموریت هیئت، مطابق مأخذ نخست ما - یعنی آنچه از مرحوم اقبال آشتیانی نقل کردیم - صراحتاً دو سال بوده است در حالی که در گزارش دوم، یعنی گزارش خانم آتابای، يك ماه ذکر شده است.

۱- آتابای (کامروز)، بدری. فهرست دیوان‌های کتابخانه سلطنتی، جلد دوم، ۱۳۵۵: مقدمه، صفحه ۱۰.

۲- همان نویسنده، فهرست آلبوم‌های کتابخانه سلطنتی، ۱۳۵۷: ۲۵.

۳- همان نویسنده، فهرست ناتمام تعدادی از کتابهای کتابخانه سلطنتی، تألیف بیانی، با مقدمه بدری‌کامروز (آتابای): مقدمه ص ۱-۲.

۲) نتایج کار هیئت، براساس قول اول، فهرستی برای بیش از نیمی از کتابهای کتابخانه تهیه شده است، علاوه بر این، هیئت برای هر یک از کتابها، یادداشتهای جامعی فراهم کرده است - گرچه متأسفانه انتشار این فهرست به فراموشی سپرده شده است - اما در گزارش دوم، کار هیئت (بدون اخذ نتیجه) پایان یافته است.

۳) فهرست ناتمام تعدادی از کتابهای کتابخانه سلطنتی تألیف مرحوم بیانی، قول خانم آتابای (مأخذ چهارم ما) آنجا که می گوید «و با کمک دسته فردها و یادداشتهایی که از گذشتگان در کتابخانه سلطنتی بجای مانده بود استفاده کرده و فهرستی تهیه نمودند...». معلوم نیست این دسته فردها که در تألیف فهرست بیانی بکار آمده، آیا کار همین هیئت مورد بحث ما بوده است یا گروهی دیگر. و نیز کاری که مرحوم فروزانفر درباره فهرست ناتمام مزبور انجام داده، دقیقاً روشن و معین نیست.

با وجود چنین ابهاماتی در کار هیئت بالا و نامعلوم بودن سرنوشت فهرستی که بنا بر ادعای مرحوم اقبال برای کتابخانه سلطنتی ایران فراهم کرده بودند، جای بسی خرسندی خاطر است که اکنون به همت مرحوم بیانی و خانم بدری آتابای، فهرست نسخه های خطی کتابخانه سلطنتی ایران در اختیار اهل تحقیق قرار دارد.

آنچه باید برای اطلاع خواننده این متن، بر این گزارشها بیفزاید این است که از نتایج کار مرحوم اقبال آشتیانی در کتابخانه سلطنتی ایران دو نوشته پراکنده در دست است. یکی مقاله ای است با عنوان وصف نسخی چند از کتابخانه گلستان، که از میان یادداشتهای چاپ نشده ایشان به دست آمده و به همت استاد دانش پژوه در نشریه درباره نسخه های خطی (۱: ۱۵۶-۲۰۴) به چاپ رسیده است. در این مقاله ۸۹ نسخه خطی معرفی شده است. نوشته دوم، دفتری است (به شماره ثبت ۱۵) موجود در کتابخانه سلطنتی حاوی ۱۰۱ یادداشت پراکنده در توصیف و صورت- برداری کتابهای کتابخانه مذکور. این دو نوشته که هم اکنون معرفی کردیم، نشان دهنده بخشی از کار مرحوم اقبال در کتابخانه سلطنتی نیز

هست. از ثمره کار علامه قزوینی، در این زمینه، متأسفانه اطلاعی نداریم. اکنون بسیار خوشحال است که پس از این آشنائی اجمالی درباره فهرست نویسی کتابهای خطی کتابخانه سلطنتی ایران، به اطلاع برساند این بنده نگارنده از میان نوشته‌های چاپ نشده استاد فروزانفر به یادداشت‌هایی برخوردارم که به همین سابقه کار، یعنی همکاری استادان علامه قزوینی، اقبال آشتیانی و فروزانفر در تهیه فهرست، مربوط می‌شود. این یادداشتها که احتمالاً بخشی از کل کار فروزانفر در این زمینه است داخل یک پاکت نهاده شده و روی پاکت نوشته شده است «فهرست بعضی از کتب کتابخانه سلطنتی که تهیه فیشهای آنها را برعهده داشته‌ام ۱۳۲۲ هجری شمسی» این نوشته روی پاکت و نیز یادداشت‌های داخل آن همه دستخط فروزانفر است. اوراق، بعضی پاک‌نویس شده و با امضای استاد است و بعضی به اصطلاح چرکنویس است. شماری از این یادداشتها نیز به صورت «سیاهه» است و فاقد شرح. در این یادداشتها مجموعاً ۷۹ نسخه خطی معرفی شده «سیاهه» مذکور نیز متضمن ثبت و عنوان ۲۱۸۷ نسخه خطی است و امروز این سیاهه سندی است که از جهت وجود یا عدم وجود این کتابها در کتابخانه سلطنتی حائز کمال اهمیت تواند بود.

از آنجا که این اوراق اندک یادگار استاد فروزانفر، به سالهای نخستین فهرست‌نگاری در ایران برمی‌گردد و از رهگذر فهرست‌نویسی دارای اهمیت و ارزش خاصی است، حقیر در صدد برآمد بدانها نظم و نسقی بخشد و به گونه‌ای که ملاحظه خواهند فرمود، به چاپ رساند.

برای آنکه خواننده محترم به سهولت بتواند مقایسه‌ای بین نوشته مرحوم فروزانفر، مرحوم بیانی و خانم آتابای بعمل آورد، در پاورقی همین گفتار متذکر شده‌ام که کتاب مورد بحث در فهرست مرحوم فروزانفر در کدام جلد و صفحه از دو فهرست مذکور معرفی گردیده است. سیاهه کتابها را نیز عیناً به چاپ می‌رسانم.

وزارت معارف

وزارتگاه تهران

دانشکده معقول و منقول

بنگاه و عطف و خطابه

بیاد داشت خط دست فروزانفر
در ساره اهم مواد و نکات سی
که استاد در فهرست نگاری
نسخه های خطی بدانها توجه
داشته است.

[۱۲]

- ۱ نام کتاب و اسم مؤلف و مختصری از ترجمه عالی او ذکر شود
- ۲ تاریخ تألیف و کتابت و نام کاتب و محلی که نسخه در آنجا فرستاده معین گردد
- ۳ یکسره از اول و یکسره از آخر کتاب ضبط شود
- ۴ قفا و تفسیر مکرر بر احوال امکان ضبط کنند
- ۵ برای ایام نسخ از قبیل جنس کاغذ و نوع جلد و قطع کتاب تعیین شود
- ۶ عده مرلوحها و مینا تویرها و در نسخی که از حیث خطاهایت دارد عده داویران معلوم گردد
- ۷ طول و عرض کتاب قید شود

۱۲۳۰۲
آتشکده آذر

[تألیف لطفعلی بیگ ابن آقاخان بیگدلی شاملو متخلص به آذر،
۱۱۳۴-۱۱۹۵ ق.]
به خط نستعلیق بسیار عالی، دارای یک سرلوح و تمام صفحات مجدول
شده به طولا. مشتمل بر ۴۲۹ صفحه هر صفحه ۵۱ سطر در متن و حاشیه،
از خطوط قرن ۱۳، آخر کتاب چند صفحه سقط شده. جلد روغنی. مهر
«هیئات انکشاف اشیاء مسروقه سلطنتی» دارد.

۴۶۵۵
اسکندرنامه^۱

تألیف نظامی گنجوی متوفی ظاهراً ۵۹۷.
دارای ۲۳۸ ورق به قطع ۲۵×۱۵ هر صفحه ۲۷ سطر در متن و حاشیه
به خط نستعلیق متوسط. متضمن یک سرلوح و شش صورت و کلیه صفحات
مجدول به طلاست و از آخر افتادگی دارد و از اول کتاب یک ورق که
دارای تصویر بوده افتاده و بجای آن ورقی تازه و مجدول گذاشته اند.
مطابق بیتی که در ورق آخر دیده میشود تاریخ نظم اسکندرنامه
۵۹۰ بوده روز دهم ایار و بیت این است:

جهان را دهم روز بود از ایار بود در گذشته زپانصد شمار
که مصراع اخیر چنین بوده: نود در گذشته زپانصد شمار و این مخالف

۱- بیانی: فهرست ناتمام ص ۸۸ و آتابای: فهرست دیوانها، ج ۲ ص ۱۲۶۳ [!]

است با آنچه شهرت دارد که اسکندرنامه پس از هفت‌پیکر منظوم شده با آنکه به‌موجب این بیت از هفت‌پیکر :

از پس پانصد و نود سه قران گفتم این نامه را چوناموران
این کتاب به سال ۵۹۳ یعنی سه سال بعد از (به‌موجب بیت بالا) نظم اسکندر-
نامه اختتام یافته است. ضمناً یادآور میشویم که جامی هم در نفحات الانس
تاریخ نظم اسکندرنامه را در ۵۹۱ نوشته است. فروزانفر.

۲۹۴

انجمن خاقان

مجموعه قصائد و مقطعات و غزلیات فتحعلی‌شاه قاجار (۱۲۱۲-
۱۳۵۰)، دارای ۲۹۱ ورق به‌قطع ۲۹×۱۹ هر صفحه ۱۴ سطر به‌خط
نستعلیق و متضمن یک سرلوح و دو ورق با حواشی مذهب و کلیه صفحات
مجدول به‌طلا و فواصل سطور طلاً اندازی شده است. جلد مقوای نقاشی
دارای گل و بوته زمینه عنابی.

این کتاب مشتمل است بر اشعار فتحعلی‌شاه و در آغاز هر قسمت از
قصائد و مقطعات و غزلیات مقدمه‌ایست از نوع انشاء درباریان همان عصر
در ورق اول مهریست بیضی‌شکل و درشت و در داخل آن نوشته‌اند:

نگین‌بخش ملوک ترک و تازی ملک سلطان محمد شاه غازی

۱۲۴۵

۱۶۱۶

انوار جلیله در کشف حقائق اسرار علویة^۱

[تألیف ملا عبدالله مدرس زنوزی].

دارای ۲۴۶ ورق به‌قطع ۲۹×۱۹ هر صفحه ۱۴ سطر به‌خط نستعلیق
و صفحه اول که خط نسخ است بسیار خوب. کاتب علی‌اکبر شریف تفرشی

کاتب حضرت سلطانی. تاریخ کتابت ۱۲۴۷ هجری، دارای یک سرلوح و تمام صفحات مجدول به طلاست و حواشی صفحه اول و دوم از متن نقش اسلیمی مذهب است. جلد از داخل و خارج نقاشی به سبک نقش و الوان و در داخل بوته نرکس رسم شده است.

مصنف کتاب ملا عبدالله مدرس زنوزی است که بر حسب امر ظل- السلطان علیشاه فرزند فتحعلیشاه، هنگامی که والی فارس بوده است، در سال ۱۲۴۵ هجری این کتاب را تألیف نموده و موضوع، حدیث مروی از کمیل بن زیاد است معروف به حدیث حقیقت بر طریقه صوفیه و عرفا و در ضمن بسیاری از اصول حکمت و عرفان و اسرار قرآن و احادیث را بیان کرده و آن را به نام فتحعلیشاه و پسرش علیشاه مدون کرده و در شب سه شنبه هفدهم شهر شوال المکرم ۱۲۴۷ هجری از تألیف فراغت یافته است تاریخ تألیف رادر ورق ۲۴۶ خود مؤلف بیان می کند.

آغاز :

جل جلالك وتعالی شأنك اللهم تفردت فی وحدانية ذاتك فلیس
کمسلك شیء.

پایان :

الحمد لله الذی وفقنی علی اتمامه علی وجه لارجوه الامن کرمه
واحسانه والصلوة علی خیر خلقه وافضل بریته محمد صلی الله علیه وآله
وعترته وذریته. سنه ۱۲۴۷.

۱۷۸۷

انوار العلوم

تألیف محیی الدین توفیق بن الحسین الجیلانی از علماء قرن سیزدهم،
مشمول بر ۲۱۶ ورق به قطع $۲۹\frac{۱}{۲} \times ۱۹\frac{۱}{۲}$ هر صفحه ۲۳ [سطر]. به خط
نستعلیق متوسط. متضمن یک سرلوح و کلیه صفحات مجدول به طلاست.
جلد مقوای نقاشی شده از داخل و خارج دارای گل بوته.

آغاز :

برضمیر ارباب کیاست و خاطر اصحاب فراست پوشیده نماند.

پایان :

ختم کرده شد این رساله به خیر و ظفر در شهر صفرالمظفر به مباحث معاد در هنگامی که هزار و دویست و پنجاه و سه سال از هجرت گذشته بود الحمد لله والصلوة والسلام علی رسول الله وعلی خلفائه الطاهرین واصحابه المنتجبین.

این کتاب را مؤلف بنام محمدشاه قاجار در صفر ۱۲۵۳ تألیف کرده و موضوع آن فن کلام و مشتمل است بر یک مقدمه در فضیلت علم و هشت فن از این قرار: منطق - امور عامه - طبیعی - ربوبی - الهی - نبوت - امامت - معاد.

و هر فصل به کلمه (نور) معنوست به همین مناسبت کتاب را الانوار - العلوم نامیده است. فروزانفر.

۲۹۴۵

بدیع البدایع

[تألیف محمد ابراهیم بن محمد مهدی رازی] :

دارای ۵۹ ورق به قطع ۲۵×۱۵ هر صفحه ۱۴ سطر به خط نسخ بسیار خوب. تاریخ کتاب ۱۲۶۲. تمام صفحات مجدول به طلا و دارای یک عدد سرلوح. و صفحه ۱ و ۲ طلا انداز نیست. جلد مقوای نقاشی گل و بوته دار. مؤلف کتاب محمد ابراهیم بن محمد مهدی رازیست که به جهت تقرب در دستگای حاج میرزا آقاسی شطری از رساله در علم بدیع نگاشته و چون مشارالیه انشاء او را دیده اشارت کرده است که من کتابی بنام فریدون میرزا در فن بدیع نگاشته‌ام اگر توانی بدان طرز بنویسی. مؤلف، آن رساله را به دست آورده و شرح کرده است و مشحون... عربی و فارسی ساخته است بدان امید که به خدمت محمدشاه برسد.

۳۴۸

بوستان سعدی^۱

دارای ۱۷۸ ورق به قطع ... که هر صفحه ۱۲ سطر است به خط نستعلیق بسیار خوب، متن و حاشیه که متن زرافشان و حواشی نقاشی گل و بوته دار است دارای یک سرلوح و جلد مقوای از بیرون نقاشی و از داخل عنابی جدول دار.

آغاز :

بنام خداوند جان آفرین حکیم سخن در زبان آفرین

پایان :

بضاعت نیاوردم الا امید خدایا ز عفوم مکن ناامید

۳۵۴

بوستان^۲

از آثار شیخ سعدی شیرازی متوفی ۶۹۱ یا ۶۹۴.

دارای ۱۴۹ ورق به قطع ۲۹×۱۸ هر صفحه ۱۴ سطر به خط نستعلیق بسیار خوب. کاتب شاه قاسم. تاریخ کتابت غره شهر صفر ۱۰۱۴، متضمن یک سرلوح و ورق اول و دوم فواصل سطور طلااندازی شده است. کلیه صفحات متن و حاشیه و مجدول به طلا و عناوین حکایات مذهب است. جلد مقوای نقاشی گل و بوته. زمینه طلائی از خارج و اندرون ساده.

ملاحظات: کاتب در پایان نسخه بدین صورت رقم کرده است: در کتابخانه نواب کامیاب خانی عالیشان منبغ الاحسانی صورت تحریر یافت فی غره شهر صفر ۱۰۱۴ کتبه شاه قاسم غفر ذنوبه و سترعیوبه. فروزانفر

۱- بیانی: فهرست ناتمام ... ص ۱۷۴.

۲- بیانی: فهرست ناتمام ... ص ۱۷۵ و آتابای: فهرست دیوانها، ج ۲ ص ۵۱۶.

۲۰۵۳

تحفه سعديه يا شرح كليات قانون

[تأليف محمود بن مسعود الشيرازي]

دارای ۹۸۹ ورق به قطع ۲۶×۱۸ هر صفحه ۲۸ سطر، به خط نسخ بسیار خوب. متن و حاشیه مجدول به طلال. تاریخ کتابت ذی الحجه ۸۹۷ مشتمل بر پنج سرلوح بسیار نفیس و زیبا و یک ترنج مذهب در ورق اول که در داخل آن نوشته‌اند بسمه تبرکاً قد فخر باتحاف هذا شرح الکلیات لخرانه عامرة السلطان العادل البادل الكامل العالی علی اعلی الدرجات ملک ملوک الشرق من اشراقات التأییدات والتوقیفات الالهية اقل... خدم حضرت الیة الشاهية الامام...^۱ فخرالدين حيدر الحسيني المنصوري.

مصنف در آغاز کتاب مقدمه‌ای مشتمل بر مختصری از شرح حال و علت توجه خود به کتاب قانون و ذکر علمایی که از آنان در حل مشکلات قانون استفاده کرده و کتبی که مرجع او در شرح موارد مشکل و بیان معضلات قانون ترتیب داده است و به موجب همان مقدمه مصنف نخست به شرح مبسوطی بر کلیات قانون را در سال ۶۸۲ آغاز کرده و تا کتاب الارکان رسانیده و آن در میانه فضل و علما شهرت یافته و علما به نقد و تحلیل آن همت گماشته‌اند و از مصنف پیوسته می‌خواسته‌اند که این شرح مفید را به اتمام رساند و او به بهانه غربت و دوری از کتب و مسودات خود دفع می‌گفته است خاصه که فاصله از تألیف شرح اول تا بدین هنگام ۲۰ سال بوده است. و چون در دولت غازانی به یمن همت سعدالدوله محمد بن تاج-الدوله علی‌الساوی آسایش یافته در صد برآمده است که تقاضای دوستان خود را انجام دهد و دست به کار شرح زده و خلاصه این کتب را در آن گنجانیده است.

۱- شرح امام فخرالدینی محمد بن عمر الرازی.

۲- شرح قطب‌الدین ابراهیم مصری.

۱- چند کلمه از خط دست فروزانفر خوانده شد [م].

- ۳- افضل‌الدین سعدبن ناماور بن عبدالملک خونجی.
 ۴- رفیع‌الدین عبدالعزیز بن عبدالواحد جیلی.
 ۵- نجم‌الدین احمد بن ابی بکر نخجوانی.
 ۶- علاء‌الدین ابوالحسن علی بن ابی‌الحزم القرشی معروف به ابن-
 النفیس.

۷- یعقوب بن اسحق السامری.

۸- ابوالفرج یعقوب بن اسحق متطبب مسیحی معروف به ابن‌القف.
 سه شرح اخیر بر تمام قانونست و مصنف آنها را در مصر سنه ۶۸۱
 که به سفارت از طرف تکودار به نزد ملک منصور... رفته بود به دست آورد.
 و علاوه بر این کتب، بسیاری از شروح و حواشی علما را بر کتاب قانون
 ملخصاً آورده و از کتب طبی متداول هیچ فائده‌ای متروک نگذارده است
 و علاوه بر آنچه در مقدمه ذکر می‌کند باز در آخر کتاب از شرح امام
 سعدالدین محمد فارسی و شرح اکمال‌الدین نخجوانی که پس از شروع
 به دست او افتاده بود نام می‌برد و همه این کتب را که یاد کرده نقد نموده
 و محاسن و معایب آنها را باز گفته است و در حقیقت این شرح محصول
 عمر مصنف فاضل علامه است چه او مطابق گفته خود از آغاز عمر در صد
 تحصیل و فهم و حل رموز و کشف اسرار کتاب قانون بوده و در هر یک
 از بلاد اسلامی که مسافرت کرده علما را دیدار نموده و در این باره با آنان
 سخن گفته و کتب مربوط بدان را از همه جا گرد آورده و پس از این همه
 رنج و سعی در فاصله ۲۸ سال آنهم در موقعی که تجربه و مهارت او در
 قانون و سایر علوم عقلی و تجربی به نهایت رسیده بود شرح، مانحن فیه را
 تألیف نموده است و بنابر آنچه در مقدمه ذکر می‌کند شرح قسمت دوم
 که اکثر کتاب است در حدود ۷۰۲ آغاز شده و از این عبارت که در آخر
 کتاب آورده (اتفق الفراغ من تألیفه لیلۃ اول شهر الله الاصب رجب عمت
 میامنه من شهر سنه عشرة وسبعمائنه). این نسخه پس از آنکه ۸ سال
 تمام وقت در تألیف آن صرف شد در سال ۷۱۰ و تقریباً سه ماه قبل از وفات
 مؤلف به اتمام رسیده است و این نسخه مشتمل است بر پنج جزو:

١- جزو اول از ورق ١-٢١١ آغاز: ان اولی ما افتتح به خطاب و احری ما انتهى به كتاب حمد الله المنعم لحيوة النفوس وصحة الاجسام.
پایان: لانهما قريبان من مخرج الافعال (كذا) والفضلات فكلما اجتمع فيه شيء اندفع الى خارج تم الكلام فيه.

٢- جزو دوم ورق ٢١٢-٤٩٧ آغاز: بعد البسملة رب تم المجلد الثاني من شرح كليات قانون تأليف احوج خلق الله اليه محمود بن مسعود الشيرازي ختم الله له بالحسنى.

پایان: تم التعلم الثاني و يتلوه التعليم الثالث والحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على خير خلقه محمد واله الطيبين الطاهرين.

٣- جزو سوم، از ورق ٤٩٨-٦٧٠ آغاز: قد عرفت فيما سلف من اقاويلنا الفرق بين العلامة والمرض.

پایان: تم المجلد الثالث ويتلوه المجلد المجلد (كذا) الرابع في الجملة الثانية من التعليم الثالث من الفن الثاني في البول والبراز، والحمد لله وحده وسلامه على سيدنا و نبينا محمد واله ورضوان الله على اصحابه اجمعين.

٤- جزو چهارم، ورق ٦٧٠-٨٦١ آغاز: قول كلى في البول وهذا الفصل يشتمل على مباحث.

پایان: و يكون الفضلات المتولده عن مثل هذه الاغذية كيفيه تولدها غير كيفيه تولد ملك هذا الفظه ولا يخفى ما في بعض القيود.

٥- جزو پنجم، ورق ٨٦١-٩٨٩ آغاز: قال رحمه اله (بياض) في احوال الادوية المسهلة.

آخر: اتفق الفراغ من تأليفه ليلة اول شهر الله الاحب رجب عمت ميامنه من شهور سنه عشرة و سبعمائه والحمد لله على اكماله حمداً يليق بجلاله والصلوة على محمد واله. قد وقع الفراغ من تنميته في ذي حجة (كذا) من سنة سبع وتسعين وثمانمائه اللهم اغفر من استغفر لكاتبه ولناظره و متأمله و لمن قال آمينا بحق الحق وآله و عترته (كذا).

در آخر مجلد ثالث می گوید هذا آخر ما ذكره السامري ولان جله بل كله منقول من كلام جالينوس واشتماله على فوائد خلاصتهما ما ذكرناه

وان كان لنا في بعض المواضع منه نظر هذا آخر الكلام في النبض، و شرح الخونجى القطع في آخر النبض و شرح الامام في آخر نبض المستهزأ! ولم يبق لهما كلام في الكتاب الى آخره ما شرحنا عن المباحثه منهما وبقيت المباحثه من ههنا الى آخر الكتاب مع القرشى والمسيحى والسامرى لانهم تمموا الشرحهم بخلاف الباقيين فان شروحيهم مبترة ناقصة.

۱۰۱۷۰

ترجمه البلد الامين^۱

تأليف ابراهيم بن على الكفعمى كه مطابق آنچه در آخر [كتاب] گفته به تاريخ ۲۰ شوال ۸۶۸ از تأليف آن فارغ شده و مترجم آن محمد حسين بن شاه محمد است كه به فرمان شاه سلطان حسين اين كتاب را با حواشى آن كه از احاديث معتبره فضائل ادعيه و تسيبجات نقل شده. در خاتمه رجب ۱۱۲۰ مطابق لفظ غاية الآمال ترجمه نموده است.

دارای ۴۴۳ ورق به قطع ۱۸×۳۰ هر صفحه ۲۱ سطر به خط نسخ بسیار زیبا. متضمن يك سرلوح و دو ورق اول حواشى مذهب گل و بوته دار و کلیه صفحات مجدول به طلا و فواصل سطور خطکشی طلا جلد ابره ساغرى مشكى ترنج و گوشه منگنه طلائی به انضمام محفوظه تیماج مشكى.

آغاز: بلد امينى كه عافيت و جمعيت خاطر را از زلزله اختلال در پناه

آرد.

پایان: مرجواز ارباب سعادات و کمالات آنست كه برهفوات مترجم قلم عفو کشیده زلاتش را استغفار و استعفا فرمایند والحمد لله اولاً و آخراً والصلوة والسلام على خاتم الرسالة وآله الامجاد ذوى النجده والبساله. اصل این کتاب موسومست به البلد الامين والدرع الحصين مشتمل بر تعاوین و ادعيه و تسابیح.

۱۸۷۹

ترجمه قطبشاهی^۱

[مصنف محمدبن علی المشتهر به ابن خاتون العاملی].
 دارای ۲۳۸ ورق به قطع ۲۶×۱۶ هر صفحه ۲۱ سطر به خط نستعلیق متوسط. کاتب محمد مؤمن. رقم او در آخر کتاب: تمام شد بعون الملك الوهاب نسخهٔ چهل حدیث مسمی ترجمهٔ قطبشاهی در بلده پتنه به خط عاصی الزمان محمد مؤمن روز شنبه یازدهم شهر ذی حجه. مالک نسخه حسن علی همدانی عاقبت بخیر باد. در کنار سطر اخیر کاتب نوشته است: منجمله چهارده هزار و دویست بیت است (کذا). تاریخ سال ندارد. جلد مقوا از خارج نقاشی و از داخل ساده.

این کتاب ترجمهٔ شرح مانندی از اربعین شیخ بهائی و مصنف آن محمدبن علی المشتهر به ابن خاتون العاملی است که از شاگردان شیخ بوده است چنانکه در مقدمه تصریح می کند و آن را به نام سلطان محمد قطبشاه تألیف نموده است و سلطان محمد امر کرده بوده است که کتب علماء زمان را که به عربی است برای استفاده کسانی که عربی نمی دانند به پارسی برگردانند و ترجمهٔ اربعین را به مصنف حواله کرده اند و مصنف مطابق گفتهٔ خود در ترجمه پیروی اصل و کان یکون عبارت نکرده و در تقدیم و تأخیر کلمات ملتزم ترتیب اصل نشده و هر جا مقام مقتضی بسط کلام شده و اصل موجز بوده تقریباً للافهام در مقام بسط برآمده و به مناسبت، شواهد نظم و مثل ایراد کرده و سخنی که مناسب مقام باشد از خود آورده (و بالجمله شرحی ترتیب یابد در لباس ترجمه و ترجمه نموده شود در لباس شرح).

آغاز :

ای از تو حدیث معرفت را تبیین وی ترجمه وصف تو تنزیل مبین

پایان :

حامدالله علی توفیق الاتمام ومصلیا علی رسوله سیدالانام وآله البرره

الکرام و مسلمانان و مستغفرا.

و این کتاب مصدر است به فهرست مطالب از ظهر ورق ۱ تا ۱۲ و مصنف در آغاز هر حدیث سلسله روایت را آورده و شرح حال رجال را ذکر می کند و از این جهت نکات مهم را متضمن است.

۶۹۶

تفسیر صافی^۱

[تألیف ملا محسن فیض کاشانی]

دارای ۳۷۱ ورق به قطع $۲۷\frac{۱}{۲} \times ۱۷\frac{۱}{۲}$ هر صفحه ۲۹ سطر به خط نسخ متوسط مجدول به طلاء. دارای یک سرلوح جزو و حزب طلاء اندازی. جلد مقوای نقاشی گل و بوته زمینه طلائی، حاشیه بازوبندی زمینه قرمز سجاغ زنگاری اندرون، زمینه مشکی مذهب ترنج و نیم ترنج زمینه گلی بوته سرخی.

آغاز:

یا من تجلی العباده فی کتابه بل فی کل شیء و اراهم نفسه فی خطاب

بل فی کل نوروفی.

پایان:

واشرك مؤلفهم فی اجر انتفاعهم منه من میران ینقصهم شیء من الاجر

والتواب انه بالاجابه جدیرو هو علی کل شیء قدیر.

۲۰۸

جام جم^۲

تألیف اوحدی مراغه‌ای متوفی ۷۳۸.

دارای ۵۱ ورق به قطع ۲۷×۲۰ هر صفحه ۱۹ سطر به خط نستعلیق،

ظاهراً از خطوط قرن نهم. متضمن یک سرلوح و کلیه صفحات مجدول

۱- آتابای: فهرست کتب دینی ص ۱۸۱.

۲- بیانی: فهرست ناتمام ... ص ۲۰۸ و آتابای: فهرست دیوانها، ج ۱ ص ۱۰۸.

به‌طلا متن و حاشیه زرافشان الوان. جلد مقوای مذهب منقش کار هند
لولادار مستعمل. اندرون تیماج زمینه‌قرمز، حاشیه‌سوخته زمینه مینای‌آبی
اعلی. پشت ورق اول ترنج مذهب مینائی دارد.

آغاز :

قل هو الله لامره قد قال من له الحمد دائماً متوال

پایان :

دل او را بذکر عادت کن نام او ختم بر سعادت کن
اوحدی مراغهای از شعرای بزرگ متصوف ایرانست در اوائل قرن هشتم
واینکه بعضی او را مرید شیخ اوحدالدین کرمانی متوفی ۶۳۵ گفته‌اند
سهو است چه عمر اوحدی به موجب این بیت :

اوحدی شصت سال سختی دید تا شبی روی نیکبختی دید
هنگام نظم مثنوی جام جم یعنی ۷۳۲ یا ۷۳۳ شصت ساله بوده و بنابراین
ولادت او درست ۳۵ سال بعد از وفات اوحدالدین کرمانی یعنی سال
۶۷۰ واقع شده است. اوحدی دیوان قصیده و غزلیات پرداخته و کتاب
ده‌نامه را به نظم آورده و مهمترین آثار او کتاب جام جم است به سبک
حذیقۀ سنائی که بنا مابوسعید بن الجایتو (۷۱۷-۷۳۶) و وزیر او غیاث-
الدین محمد بن خواجه رشیدالدین فضل‌الله نظم کرده و چنانکه از این
بیت :

چون ز تاریخ برگرفتم فال هفتصد رفته بود و سی و دو سال
که در بعضی نسخ و سی و سه سال دارد برمی‌آید این نامه در تاریخ فوق
منظوم و در مدت یکسال که پایان آن لیلۃ‌القدر ظاهر اعشراخیر رمضان
همان سال به پایان رسیده است.

ملاحظات: در ورق ضمیمه به‌ورق اول از اصل کتاب خطوط و مهر-
های مختلف است که حکایت از عرض کتاب در تاریخ ۱۵ ربیع‌الثانی
۱۱۰۵ و عرض آن در ۴ ربیع‌الاول ۱۱۱۰ می‌کند و در ذیل تاریخ اول
مهریست بدین مضمون.

رسید از سلیمان به‌عز و شرف حسین از غلامی شاه نجف

تواریخ دیگر بدین تفصیل ۱۱۵۱-۱۱۶۰-۱۱۶۳-۱۲۲۷ نیز در همین ورق دیده می‌شود و در پشت ورق اول مهر ناصرالدین شاه دیده می‌شود: شاه شاهان ناصرالدین مهر در. و در ورق آخر کتاب نوشته‌اند: من مملکات الحقیقیر الفقیر المذنب الراجی الی اللہ الغنی حسین بیک ولد موسی بیک غفر اللہ ذنوبه و ستر عیوبه. تحریراً فی سنه ۱۱۹۷. فروزانفر.

۲۵۶۸

حسام الاسلام^۱

[تألیف محمد بن عبدالله زنجانی]

دارای ۴۹ ورق به قطع ۲۹×۱۹ هر صفحه ۱۲ سطر. متن به خط نستعلیق و اشعار عربی به خط نسخ که مطابق تصریح مؤلف (ورق ۴۹) قسمت اول را میرزا محمد خوانساری نوشته و کاتب نسخ عالیجناب ملاعلی است. دارای یک سر لوح و هفت صفحات مجدول به طلا و فواصل سطور طلااندازی شده است. جلد مقوای نقاشی از خارج و داخل کاغذی است.

موضوع رساله تحقیق مسأله جهاد و در حقیقت شرح منظومه جهاد است، مرتب بر هفت مقاله و آغاز و انجام بنام فتحعلیشاه و سال تألیف و کتابت ۱۲۳۳ می‌باشد و مقصود از این رساله اینست که دفاع در موقع هجوم کفار جهاد است و واجب عینی است نه کفائی و این رساله پس از وصول رسائل متصدی علماء آذربایجان تألیف شده است:

آغاز :

نحمد ربی الذی من اجتهد وجاهد فی اللہ اجره وجد

پایان :

نظمتها و طبعنا فی عقم الفتها و نفسنا فی سقم

۲۵۱۴

الحشائش

مؤلف اصل دیسقوریوس به یونانی. مترجم از یونانی به سریانی حنین بن اسحاق. از سریانی به عربی ابوسالم ملطی اولاً و مهران بن منصور بن مهران ثانیاً. به امر ملک عالم عادل مؤید مظفر منصور نجم الدین شرف الاسلام والمسلمین ملک دیاربکر الب اینانج قتلغ بک ابوالهظفر التی بن تمر تاش بن ایل نمادی بن ارتق شهاب امیر المؤمنین و باشارت پسر عم او المولی العالم العادل الکبیر فخر الدین.

عدۀ اوراق ۴۰۸ که ۸۱۶ صفحه باشد.

۲۰۴۴

حق الیقین^۱

[مؤلف ملا محمد باقر مجلسی.]

دارای ۳۴۰ ورق به قطع $۲۹\frac{1}{4} \times ۲۰\frac{1}{4}$ هر صفحه ۱۷ سطر. به خط شکسته نستعلیق. کاتب زین العابدین همدانی، تاریخ کتابت ۱۲۳۹، این کتاب به امر طهماسب میرزای مؤید الدوله هنگامی که حکومت همدان داشته است استنساخ شده. دارای یک سرلوح و همه صفحات مجدول به طلا و جلد نقاشی روغنی از داخل و خارج. مؤلف [این] کتاب را بنام شاه سلطان-حسین صفوی تألیف نموده و مطابق گفته خود او در آخر کتاب تألیف آن در آخر شهر شعبان المعظم سال هزار و صد و نه از هجرت انجام یافته است:

«تمام شد رساله حق الیقین بتأیید رب العالمین در آخر شهر شعبان المعظم سال هزار و صد و نه از هجرت مقدسه و چون برسبیل استعجان در هنگام تراکم و تراخم اشغال نوشته شد ملتمس از ناظران در آن آنست که بزودی درصدد اعتراض درنیابند» موضوع کتاب علم کلام و اثبات

اصول عقائد است بر طریقه شیعه اثنی عشریه.

ملاحظات: شاهزاده طهماسب میرزا در ورق اول این کتاب شرح حال خود را از سال ۱۲۳۹ که سال تحریر این کتاب است و سال نهم حکومت او در همدان تا سال ۱۲۸۳ به خط خود بیان نموده و در صفحه مقابل خلاصه مأموریت‌های خود را از سال ۱۲۸۴ تا ۱۲۸۸ نوشته و شرحی مفید و ممتع است.

آغاز:

الحمد لله الواحد الاحد الفرد الصمد العليم القدير الذي ليس كمثله شيء
وهو السميع البصير.

پایان:

و چون تجدید و ترسیم اصول مندرسه امامیه که سالها آثار آنها محو شده است و اکثر مدعیان علم اعراض از آنها نموده‌اند و اصول حکما و معتزله را قدوة خویش ساخته است از آیات کریم و اخبار متواتره و روایات معتبره برداشته‌اند در این رساله حسب المقدور ایراد نموده‌ام شکر آن را بکفران مبدل نگردانند و گاهی بطلب غفران و دعای خیر یاد نمایند
والحمد لله اولاً و آخراً والصلوة علی سید المرسلین محمد و عترته الاکرمین
ولعنة الله علی اعدائهم اجمعین الی یوم الدین.

۱۰۱۲۶

خسرو شیرین^۱

تألیف عبدالله هاتفی جامی متوفی ۹۲۷.

دارای ۸۰ ورق به قطع ۲۷×۱۷ هر صفحه ۱۲ سطر. به خط نستعلیق بسیار عالی، از خطوط قرن دهم. تاریخ کتابت محو شده است. متضمن یک سرلوح و پنج صفحه تصویر که سه‌تای آنها محو شده و تمام صفحات متن و حاشیه با کاغذهای الوان متن زرافشان و مجدول به طلا و صفحه اول و دوم فواصل سطور طلا اندازیست. جلد مقوای منقش از بیرون و

اندرون دارای گل و بوته و طیور.

آغاز :

خداوندا به عشقم زندگی ده به فرقم تاج عز بندگی نه

پایان :

به نیکویی چنان کن نامدارش که باشد بر سعادت ختم کارش

چنانکه از مقدمه کتاب برمی آید هاتفی این مثنوی را پس از آنکه لیلی و مجنون را به نظم آورد و برخال خود جامی (عبدالرحمن متوفی ۸۹۸) بر خواندهم به اشارت وی به نظم آورد و بنام امیرعلیشیر نوائی امیرالامرا سلطان حسین میرزا بایقرا منظوم گردانید و بنابراین تألیف و نظم این کتاب مسلماً قبل از سال ۸۹۸ که سال وفات مولانا جامی است اتفاق افتاده است.

هاتفی در آغاز کتاب از محبتها و هدایینهای جامی سپاسگزاری می کند و هم در آخر کتاب می گوید که دو نعمت نصیب او شده است که یکی مصاحبت مولانا جامی و دیگری دولت قناعت و خلوت.

اینک ابیات مقدمه را که متضمن این نکات است بشنوید:

در آن ساعت که از فیض الهی

گشادم چشم خضر از سیاهی

سخن را روح در قالب دمیدم

سهی سروان موزون آفریدم

ز بهر عشق بازان جگر خون

نوشتم قصه لیلی و مجنون

چو شد پرداخته آن نقش زیبا

هزاران طعنه زد بر نقش دیبا

من آن ابیات را بردم تمامی

به نزد حضرت مخدوم جامی

چو دید آن خسرو ملک معانی

سوادى در وی آب زندگانی

بتحسین گفت احسنت ای جوانمرد
 زبان بگشاد و برهن آفرین کرد
 که آیین سخن را تازه کردی
 درین معنی بلند آوازه کردی
 چو گفתי قصه لیلی و مجنون
 حدیث عشق ایشان نوشد اکنون
 بگو افسانه شیرین و خسرو
 که گردد آن مه فرخنده هم نو
 من از بی همتی دنیی دون
 شکایت گونه کردم زگردون
 هوسهای جوانی ره زخم بود
 هوسهای عجب پیرانم بود
 بهمن گفت آن سخن دان خردمند
 بگویم با تو بشنو نکته چند
 درین دوران اگر جوئی کریمی
 بجان شو آستان بوس سلیمی
 که نامش بردن از شرط ادب نیست
 ممر نام او هرکام و لب نیست
 زفضلش بی‌نوایان را نوایی
 در او کشور حاجت روایی
 بود در ملک معنی خسرو امروز
 سخن را زو نوایی از نو امروز
 در دو بیت اخیر بطریق اشاره تخلص امیرعلیشیر که نوائی بود مندرج
 است. فروزانفر

۵۶۴

خمسه نظامی^۱

تألیف حکیم‌الیاس بن یوسف مشهور به نظامی گنجوی متوفی ظاهراً ۵۹۷. دارای ۳۵۱ ورق به قطع ۳۱×۱۹ هر صفحه ۲۱ سطر. به خط نستعلیق، کاتب محمد القوام الکاتب شیرازی ظاهراً از کتاب قرن دهم. متضمن پنج سرلوح و ورق اول و دوم تمام مذهب از بهترین تذهیبهای عهد صفویه و دو صفحه اول هریک از قسمتهای مختلف خمسه فواصل سطور طلائع‌انداز است. و کلیه صفحات مجدول به طلا و کلیه عناوین مذهب است و یازده صورت دارد به ترتیب ذیل :

مخزن الاسرار، ورق ۱-۲۴

خسرو شیرین، ورق ۲۴-۱۱۰

لیلی و مجنون، ورق ۱۱۰-۱۶۴

هفت پیکر، ورق ۱۶۴-۲۲۸

اسکندرنامه، قسمت اول ورق ۲۲۸-۳۰۶ قسمت دوم ۳۰۶-۳۵۱ جلد سوخت تحریر طلاکوب کنج و ترنج لاجوردی اندرون طلای ساده. از میانه اوراق کتاب در ورقهای ذیل سقطهائی مشاهده میشود:

میانۀ ورق ۴۴-۴۵ به اندازه ۱ ورق

میانۀ ورق ۷۶-۷۷ به اندازه ۵ ورق

میانۀ ورق ۹۶-۹۷ به اندازه ۱ ورق

میانۀ ورق ۱۲۰-۱۲۱ به اندازه ۱ ورق

میانۀ ورق ۱۲۷-۱۲۸ به اندازه ۱ ورق

میانۀ ورق ۱۲۹-۱۳۰ به اندازه ۲ ورق

میانۀ ورق ۱۸۱-۱۸۲ به اندازه ۱ ورق

میانۀ ورق ۱۸۷-۱۸۸ به اندازه ۱ ورق

میانۀ ورق ۱۹۲-۱۹۳ به اندازه ۱ ورق

میانۀ ورق ۱۹۴-۱۹۵ به اندازه ۱ ورق

میانه ورق ۲۴۱-۲۴۲ به اندازه ۱ ورق
 میانه ورق ۲۵۶-۲۵۷ به اندازه ۱ ورق
 میانه ورق ۲۹۳-۲۹۴ به اندازه ۲ ورق
 میانه ورق ۳۰۳-۳۰۴ به اندازه ۱ ورق
 که مجموعاً ۲۰ ورق افتاده است. فروزانفر

۳۰۵۹

خمسه نظامی^۱

از آثار حکیم نظامی گنجوی متوفی ظاهراً سنه ۵۹۷. دارای ۱۲۷ ورق به قطع ۱۸×۲۸ هر صفحه ۲۳ سطر. به خط شکسته نستعلیق. کاتب محمد هاشم بن محمد مهدی همدانی که در سال ۱۲۴۰ از کتابت این نسخه فراغت یافته است. متضمن چهار سرلوح و ۶ مجلس تصویر است و محل سایر تصاویر سفید مانده و کلیه صفحات مجدول به طلا و عناوین مرصع است. جلد مقوای روغنی بوم زیتونی گل و بوته دار که در حاشیه طرفین با سفیداب و به خط نسخ ابیات ذیل را نوشته اند:

شکوه لاله‌های لعل رنگش بر سرزاهد

عجب نبود اگر آرد خیال باده پیمائی

بهر شاخی هزاران گل در آن هر دم

هزاران گونه سودائی (کذا)

در این دارا در انصاف اگر اهل نظر دانند

بساط گل از این خوشتر نیچیده گلشن آرائی

دهان غنچه خندان به طفل نو سخن ماند

که هنگام سخن باشد چو طوطی در شکر (کذا)

و این نسخه بترتیب ذیل مرتب است.

۱- مخزن الاسرار، ورق ۱-۲۶ آغاز:

بسم الله الرحمن الرحيم مطلع دیباچه حی قدیم

پایان :

شکر که این نامه بعنوان رسید پیشتر از عمر بیایان رسید

۲- خسرو شیرین، ورق ۲۶-۸۸ آغاز:

خداوندا در توفیق بگشای نظامی را ره تحقیق بنمای

پایان :

سخن را بر سعادت ختم کردم ورق کاینجا رسید اندر نوردم

۳- هفت پیکر، ورق ۸۹-۱۴۵ آغاز:

ای جهان دیده بود خویش از تو هیچ بودی نبوده پیش از تو

پایان :

دولت را که در زیادت باد خاتم کار بر سعادت باد

۴- اسکندرنامه، ورق ۱۴۶-۲۱۷ آغاز:

خدایا جهان پادشاهی تراست ز ما خدمت آید خدائی تراست

پایان :

چو بر خواند این نامه را شهریار خرد یاورش باد و فرهنگ یار

ملاحظات: ۱- لیلی و مجنون در این نسخه نوشته نشده است. ۲- کاتب

نسخه در ظهر ورق ۲۱۷ مدعی است که این نسخه را با پنج شش نسخه

بغایت سعی و ... مقابله کرده است. فروزانفر

دیوان جامی^۱

دارای ۲۲۰ ورق به قطع ۲۵×۱۷ که هر صفحه ۱۹ سطر است به خط

نستعلیق متوسط. دارای دو سرلوح و تمام صفحات مجدول به طلا. جلد مقوا

نقاشی از خارج و از داخل ساده و این نسخه مشتمل است بر سه قسمت از

دیوان جامی به شرح ذیل :

۱- ... ورق ۱-۱۳۵ آغاز:

صمد لم یلد ولم یولد

انما الله واحد واحد

۱- بیانی: فهرست ناتمام ... ص ۳۰۱ و آتابای: فهرست دیوانها، ج ۱ ص ۱۹۶.

پایان :

امروز از آن روز که گفتم سیمست اندر عجبم که چون به امروز رسید
در ظهر ورق ۱۳۵ کاتب بدین گونه رقم کرده است: تمت هذا الكتاب
بعون الملك الوهاب على يد العبد الفقير المذنب المحتاج الى رحمة الله
الغنى القوي برهان الهروي غفر الله له ولوالديه ولجميع المؤمنين والمؤمنات
والمسلمين والمسلمات فى يوم الاثنين شهر رجب سنة ۹۳۶.

۲- دیوان ۳، ۱۳۶-۱۴۷ آغاز:

بسم الله الرحمن الرحيم طرفه خطایست ز سفر قدیم

پایان :

مزار گاه دلش باد در مدارج قرب معارج درجات مشاهد کمال
چنانکه مصنف در مقدمه می گوید آغاز تسوید این بیاض و بنیاد
ترشیح این ریاض در شهور سنه... تسعین وثمانمائه اتفاق افتاد. آخرین
تاریخ این دیوان تاریخ فوت عیدالله احرار است به سال ۸۹۵.

۳- ... ورق ۱۴۸-۲۲۰ آغاز: بوم انسانی و مطالعات فرهنگی

بسم الله الرحمن الرحيم املی حمسه المنان الکریم

پایان :

هوش من از آن دو حرف مدهوش شدست

مدهوش تر از رفتن آن هوش چه غم

مطابق گفته مؤلف نموده می آید که در تاریخ سنه اربع وثمانین وثمانمائه که
مدت عمر از شصت گذشته بود و به هفتاد نزدیک گشته، تاریخ تألیف ۸۸۴ است و
اتمام آن ۸۸۵ در مقدمه گوید:

در آغاز تصویر این تازه نقش

چو تتمته گفتم از بهر فال

خردمند دانا به سر حروف

از آن گفته دریافت تاریخ سال

۲۷۰۴

دیوان جاهی^۱

[اثر سلطان ابراهیم میرزا ابن بهرام میرزا صفوی منخلص به جاهی].
دارای ۶۳ ورق به قطع ۲۹×۲۰ هر صفحه ۱۲ سطر به خط نستعلیق بسیار خوب. کاتب جمال مشهدی. تاریخ سنه ۹۸۹ دارای دو صفحه تمام تذهیب و دو صفحه اول حواشی مذهب و فواصل سطور مرصع است و یک سرلوح متن و حاشیه و کلیه صفحات مجدول به طلاست. هفت مجلس تصویر دارد، جلد مقوای نقاشی بوم قرمز گل و بوته، حاشیه بوم سبز، اندرون بوم تریاکی گل و نرگس دار.

این مجموعه، اشعار بهرام میرزای صفوی است منخلص به جاهی که پسر او جمع کرده است، گوید: بر ضمائز صافیه ارباب فهم و فراست مستور و محجوب نماند که این سفینه‌ای است محتوی بر بعضی اشعار و برخی ابیات که از نتایج طبع و قیاد و فهم نقاد جنت‌مکان ابویم کساه‌الله تعالی حلل الرضوان واسکنه علی (کذا) درجات الجنان نگاشته لوح بیان گشته بود که بعد از آن که در واقعه عظمی و داهیه کبری آن حضرت مجموع نسخ فصاحت شعار و مسودات و منظومات بلاغت آثار ایشان تلف شده بود این ضعیفه قلیل البضاعه^۲ (بیاض بالاصل) مالایدرك کله لایترک کله بقدر وسع و امکان سعی و اهتمام نموده از هر بیتی بیتی و از هر فردی فردی فراهم آورده به امید آنکه شاید به این تقریب صاحب‌دلی زبان باستغفار و استرحام ایشان گشاید. دیوان مشتمل است بر مثنوی و قصائد و غزلیات فارسی و اشعار ترکی جاهی. آغاز:

خدایا بذات قدیمت قسم که باشد نظیر وجودت عدم.

پایان: ابراهیم دیرامان امان یاندم دلبر یاندم دلبر.

رقم کاتب در مشهد مقدس انور بسعی (بیاض بالاصل) و ملازم قدیمی

۱- بیانی: فهرست ناتمام ... ص ۳۸۱ و آتابای: فهرست دیوان‌ها، ج ۱ ص ۳۳۷.

۲- با توجه به عبارت «این ضعیفه قلیل البضاعه» معلوم می‌شود که مجموعه اشعار وسیله

دختر شاعر جمع‌آوری شده است نه پسر او [م].

نواب مغفرت پناه سلطان ابراهیم میرزا مولانا عبدالله المذهب الشیرازی صورت اتمام یافت فی شهور سنه ۹۸۹ کتبه جمال المشهدی غفر ذنوبه.

۲۶۲

دیوان حافظ^۱

اثر طبع شمس الدین محمد معروف به حافظ شیرازی متوفی ۷۹۲ . دارای ۱۴۸ ورق به قطع ۱۸×۲۹ هر صفحه ۱۸ سطر به خط شکسته خوب. کاتب محمد مهدی الحسینی الفراهانی که کاتب الحضرة السلطانی رقم می کند و به سال ۱۲۳۶ از کتابت این نسخه فراغ حاصل کرده است. متضمن یک سرلوح و کلیه صفحات مجدول به طلاست و متن و حاشیه شده. جلد مقوای مذهب بوم زرد حاشیه مشکی.

آغاز :

الا یا ایها الساقی ادر کاساً وناولها
که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلیها

پایان :

خاموش نشین [که وقت خاموشی تست] دم درکش و جام عیش را پر می کن
درکناره صفحه اول مهر ناصرالدین شاه (شاه شاهان ناصرالدین
مهردر) واقع است. فروزانفر

۲۷۲

دیوان حافظ^۲

از آثار خواجه شمس الدین محمد حافظ شیرازی متوفی ۷۹۲ دارای ۲۵۶ ورق به قطع ۲۰×۳۲ هر صفحه ۱۴ سطر به خط نستعلیق بسیار عالی. کاتب ادیب که مطابق اظهار خود (ورق آخر کتاب) آنرا به خواهش آقا میرزا یوسف مذهب نوشته است. متضمن دو سرلوح و دو ورق

۱- بیانی: فهرست ناتمام ص ۳۳۸ و آتابای: فهرست دیوانها، ج ۱ ص ۳۹۸.

۲- بیانی: فهرست ناتمام ص ۲۴۳ و آتابای: فهرست دیوانها، ج ۱ ص ۴۰۰.

تمام تذهیب و کلیه صفحات مجدول به طلاست. جلد مقوای متن مشکی مذهب.

این نسخه مشتمل بر مقدمه گلندام و قصائد و غزلیات و رباعیات. آغاز :

حمد بیحد و ثنای بیعد و سپاس بیقیاس حضرت خداوندی را که جمیع دیوان حافظان ارزاق پروانه سلطان ارادت و مشیت اوست. پایان :

در بی گنهی چنین مرا میسوزند ای وای اگر من گنهی داشتمی
فروزانفر

۲۷۳

دیوان حافظ

دارای ۲۷۳ ورق به قطع ۲۶×۱۶ هر صفحه ۱۵ سطر به خط نستعلیق، کاتب احمد بن عبدالحسین خان بن الحاج محمد حسین خان صدر اصفهانی. تاریخ کتابت ربیع المولود ۱۲۷۷ و این کتاب به امر ناصرالدین شاه نوشته شده است. متن و حاشیه تمام فواصل سطور طلا انداز است و تمام حواشی دارای گل و بوته طلا و همه صفحات مجدول به طلا، جلد مقوای بیرون و درون نقاشی.

در صدر کتاب مقدمه محمد گلندام و پس از آن قصائد و سپس غزلیات نوشته شده است. آغاز :

حمد بیحد و ثنای بیعد و سپاس بیقیاس خداوندی را که جمع دیوان حافظان اوراق پروانه سلطان ارادت اوست. پایان :

خاموش نشین که وقت خاموشی تست

دم درکش و جام عیش را پرمی کن

۲۷۶ دیوان حافظ^۱

از آثار خواجه شمس‌الدین محمد حافظ متوفی ۷۹۲. دارای ۱۶۸ ورق به قطع $۲۹\frac{۱}{۳} \times ۱۹$ هر صفحه ۱۲ سطر به خط نستعلیق، تاریخ کتابت ذوالحجّه ۱۲۶۶ (ظ). متضمن يك سرلوح و کلیه صفحات متن و حاشیه مجدول به طلا و حواشی ورق اول و دوم نقاشی و تذهیب شده است. جلد مقوای نقاشی شده.

آغاز :

الا یا ایها الساقی ادر کاساً وناولها
که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکها

پایان :

کار خود گر بکرم باز گذاری حافظ
ای بسا عیش که با بخت خداداده کنی
در ورق اول مهر ناصرالدین شاه دیده میشود بدین عبارت: شاه شاهان
ناصرالدین مهر در. فروزانفر.

۲۹۳ دیوان خاقان

اثر طبع فتحعلی شاه قاجار (۱۲۱۲-۱۲۵۰) متخلص به خاقان. دارای ۸۸ ورق به قطع $۳۰ \times ۲۰\frac{۱}{۳}$ هر صفحه ۱۴ سطر به خط شکسته نستعلیق. کاتب محمد مهدی الحسینی الفراهانی که کاتب الحضرة السلطانی رقم کرده است. تاریخ کتابت ذی‌الحجّه سنه ۱۲۳۹. متضمن يك سرلوح و حاشیه، ورق اول و دوم به گل و بوته طلائی مزین است و کلیه صفحات مجدول به طلاست. جلد مقوای نقاشی زمینه زیتونی مذهب ترنج‌دار وسط

گل‌سرخ‌ی حاشیه‌دار اندرون زمینه قرمز نرگس‌دار.
این کتاب مشتمل بر یک مقدمه و خاتمه‌ای است به‌نثر.

آغاز :

ناظم العوالم بدیع المناظم احتبس الهواء واحترس العلماء و
اتكاء علیه.

پایان :

آغاز بی‌انجام و انجام بی‌آغازی را منت که آغاز و انجام این
نامه همایون بر حسب ایجاد و تکوینش به‌استجازه و تکلیف شاهنشاه جمجاه
روحی و روح من یروح فداه به‌دیب‌اچه و خاتمه موشح و مذیل افتاد.
فروزانفر.

۲۹۷

دیوان خاقانی^۱

از آثار افضل‌الدین بدیل معروف به‌خاقانی شروانی متوفی ۵۹۵.
دارای ۲۴۶ ورق به‌قطع ۲۵ × ۱۴ $\frac{۱}{۲}$ هر صفحه ۲۳ سطر، به‌خط نستعلیق که
مطابق آنچه در ظهر ورق ۱۹۶ ملاحظه میشود کاتب به‌تاریخ یکشنبه ۹
ذی‌القعدة ۱۲۵۶ از کتابت آن قسمت فراغت یافته و بقیه نیز خط همان
کاتب است.

متضمن یک سرلوح و کلیه صفحات مجدول به‌طلاست. جلد مقوای
نقاشی حاشیه‌دار.

آغاز :

عشق بیفشرد پا بر نمط کبریا بردزد دست نخست هستی ما را ز ما

پایان :

رفت در شهر آب خاقانی بالطف کردگار افتاد (کذا)

۱- آتابای: فهرست دیوان‌ها، ج ۲ ص ۴۷۷ [۱]

۱۳۱۵۰

دیوان خاقانی^۱

از آثار افضل‌الدین بدیل مشهور به خاقانی شروانی متوفی ۵۹۵ هـ. ق. دارای ۳۶۹ ورق به قطع ۲۹ × ۱۸ $\frac{۱}{۴}$ هر صفحه ۱۷ سطر به خط نستعلیق متوسط، متضمن یک سرلوح و دو ورق تشعیر که فواصل سطور طلائاندازی شده و کلیه صفحات مجدول به طلا و متن و حاشیه است. جلد مقوای روغنی گل و بوته‌دار که در وسط ترنج‌دارد.

آغاز:

مرا دل پیر تعلیم است و من طفل زبان دانش
دم تسلیم سر عشرو سرزانو دبستانش

پایان:

آن را که زدم دم مسیحا خیزد آخر بچه زهره تب درو آویزد
و این نسخه ناتمام و آخر کتاب افتاده است. فروزانفر

ژویشگاه علوم انسانی مطالعات فرهنگی
۳۰۸

دیوان خاور^۲

[تألیف حیدرقلی میرزا ابن فتحعلیشاه قاجار مشهور به خاور قاجار]. دارای ۱۴۹ ورق به قطع ۲۵ $\frac{۱}{۴}$ × ۱۶ که هر صفحه ۴۱ سطر است. در متن و حاشیه به استثناء اوراق نخستین ۱-۷ که در حاشیه چیزی نوشته‌اند. به خط نستعلیق، کاتب محمدصادق گلپایگانی متخلص به مدهوش. تاریخ کتابت متن ۱۲۳۵ و تاریخ کتابت حواشی ۱۲۳۷ (رجوع شود به ورق ۱۰۸) و از این قسمت به بعد طبعاً بعد از این تاریخ نوشته شده است و تاریخ تألیف مقدمه ۱۲۳۸ است. دارای چهار سرلوح و چهار صفحه تمام مذهب و کلیه صفحات مجدول به طلاست. جلد مقوای روغنی و نقاشی از خارج،

۱- بیانی: فهرست ناتمام ... ص ۶۲ و آتابای: فهرست دیوان‌ها، ج ۱ ص ۴۵۵.

۲- بیانی: فهرست ناتمام ... ص ۴۵۴ و آتابای: فهرست دیوان‌ها، ج ۲ ص ۹۰۴ [!]

دارای گل و بوته و طیور و از داخل مذهب و در وسط تصویر عمارتی واقع است.

۳۱۴

دیوان دارا^۱

تألیف عبدالله میرزا متخلص به دارا (۱۲۱۱-۱۲۷۰).
دارای ۱۲۸ ورق به قطع $۲۹\frac{۱}{۲} \times ۲۰$ هر صفحه ۱۹ سطر به خط نستعلیق،
متضمن یک سرلوح و کلیه صفحات مجدول به طالاست. جلد مقوای نقاشی
شده.

آغاز :

ای نام تو بخشنده بخشنده جانها
ای خالق سبحان و خداوند توانا

پایان :

ای وای از جفای روزگار.
این کتاب مجموعه اشعار عبدالله میرزا متخلص به دارا فرزند فتحعلیشاه
است که به سال ۱۲۱۱ متولد شده و در سال ۱۲۷۰ وفات یافته است. فروزانفر

۴۱۷

دیوان صبا^۲

اثر طبع ملك الشعراء فتحعلیخان کاشانی متخلص به صبا متوفی ۱۲۳۸.
دارای ۳۲۰ ورق به قطع ۳۰×۱۹ هر صفحه ۱۵ سطر به خط نستعلیق،
متضمن یک سرلوح و کلیه صفحات مجدول به طالاست. جلد مقوای نقاشی
گل و بوته اندرون قرمز مذهب.

۱- بیانی: فهرست ناتمام... ص ۴۵۷ و آتابای: فهرست دیوانها، ج ۲ ص ۹۰۹.

۲- آتابای: فهرست دیوانها، ج ۱ ص ۷۱۵.

آغاز :

تعالی الله خداوند جهاندار جهان آرا
کزوشد آشکارا گوهر از خار و گل از خارا

پایان :

تو گردونی به پایه برخویش بناز بر صدر تو شاه آسمان فرخورشید
فروزانفر.

۴۱۸

دیوان صبا^۱

دارای ۴۳۷ ورق به قطع ۲۹×۱۸ هر صفحه ۱۷ سطر به خط نستعلیق
دارای يك سرلوح، متن و حاشیه، ورق دوم منهدب است. جلد مقوای متن
طلائی ترنج، زمینه قرمز گل و بوته ریزه، اندرون قرمز گل نرگس دار
کلیه صفحات مجدول به طلاست، مشتمل بر:

۱- قصائد، مقطعات و ترجیعات ۱-۳۸۰

۲- غزلیات ۳۸۱-۳۹۵ شکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

۳- رباعیات ۳۹۵-۴۰۱

۴- گلشن صبا ۴۳۰-۴۱۱ تال جامع علوم انسانی

خلاصه الاحکام در شك و سهو نماز ۴۱۲-۴۲۱

عبرت نامه ۴۲۲-۴۳۷.

۵۰۷

دیوان مولوی^۲

به قطع ۲۶×۱۷ دارای ۶۳۵ ورق که هر صفحه آن مشتملست بر ۴۸ سطر
در متن و حاشیه و تمام جدول طلا دارد. به خط نستعلیق، کاتب محمد بن
عبدالرزاق المشتهر به الزرکوب، تاریخ کتابت ماه ذی الحجه ۸۶۲، دارای

۱- بیانی: فهرست ناتمام ... ص ۴۳۹.

۲- بیانی: فهرست ناتمام ... ص ۱۱۴ و آتابای: فهرست دیوانها، ج ۱ ص ۲۸۵.

دو صفحه تذهیب در اول کتاب و ترنجی مذهب در ورق اول که در داخل آن نوشته‌اند: دیوان افصح المتکلمین قدوة المحققین مولانا جلال الملة والدين محمد الرومی علیه الرحمه. جلد تیماج از بیرون مجدول به طلا و دارای گل و بوته و داخل سوخت تحریر و بر عطف آن به خط ثلث بسیار عالی نوشته‌اند: دیوان افصح المتکلمین قدوة المحققین و املح المتأخرین مولانا جلال الدین رومی علیه الرحمه. و در حاشیه قسمت چپ و زبانه عطف اشعاری نوشته شده که بعضی محو گردیده و این قسمت خوانده میشود.

فهرست معارف الهیست	سر دفتر سر پادشاهیست
اسرار حقیقت است بتحقیق	مکشوف شده ز نور توفیق
درهای سخن دروست منظوم	هر سر که هست از وست مفهوم

آغاز :

ای دل چه اندیشیده در عذر آن تقصیرها
ز آنسوی او چندین وفا زین سوی تو چندین جفا

پایان :

این يك دم نقد را غنمیت میدان

از رفته میندیش وز آینده می پرس

و در آخر چنین رقم کرده‌اند: تم‌الديوان (کذا) مرشد السالکین و افضل-
المتکلمین مولانا جلال الملة والدين محمد الرومی قدس الله سره العزيز
على يد العبد الضعيف المحتاج الى رحمة الملك الخلاق محمد بن
عبدالرزاق المشهر بالزرکوب احسن الله احواله في تاريخ شهر ذي الحجه
الحرام لسنة اثنين وستين وثمانمائه الحجره المصطفوية وسلم تسليمًا ابدًا
کثیراً.

۱۳۲۸۹

دیوان نظام هروی^۱

نظام الدین هروی از شعراء معاصر سلطان حسین میرزای بایقرا و پسر

او بدیع‌الزمان میرزاست. و قصائد او مدح این پدر و پسر است و بیشتر در مدح امیر علیشیرنوائی و شخصی بنام سلطان مظفر. و در شاعری سبک قدما دارد و قصائد او به طریقه خاقانی و ظهیرفاریابی شبیه است و قصائد ...^۱ کرده و جواب گفته است.

دارای ۱۰۶ ورق به قطع ۲۸×۱۸ که هر صفحه دارای ۱۳ سطر است به خط نستعلیق، دارای ۸ صفحه تصویر در اول و آخر کتاب و یک ترنج در ورق اول و یک سرلوح، متن و حاشیه مجدول به طلا و تمام حواشی زرافشان جلد مقوای از داخل سوخت تحریر و از خارج نقاشی مصور. آغاز :

قلم که نکته وحدت بیان کند اول
رقم زند به ثنای خدای عزوجل

پایان :

از سبزه نهاد ارض در جوف سپهر بر هیئت طوطیت اندر قفسی

شهرتگاه علوم ۵۸۱ و مطالعات فرهنگی

دیوان نوائی^۲

[اثر امیرعلیشیر نوائی].

عده صفحات ۲۲۰ هر صفحه ۱۲ سطر یک سرلوح طول ۵ عرض ۲۵ به خط نستعلیق. جلد تیماج داخل سوخت. طلاکوب.

متضمن غزلیات امیر علیشیر متخلص به نوائی از امراء شاه سلطان حسین میرزا بایقرا، به ترکی جغتائی که به امر حسین خان شاملو در تاریخ ۶ شوال ۱۰۱۴ نوشته شده. کاتب شاه حسین بن فخرالدین علی شهابی هروی، در پشت کتاب مهری است بدین عبارت «دارد امید شفاعت ز محمد ناصر».

۱- چند کلمه از خط دست استاد فروزانفر خوانده نشد. [م]

۲- آتابای: فهرست دیوانها، ج ۱ ص ۷۹.

آغاز :

ای نوبهار عارضینک صبحی غه جان پرورنوا
آندین گل و بلبل تانیپ بیوز برگ بیرله مینک نوا

پایان :

باتمام رسید و باختتام انجامید دیوان نوائی در کتابخانه نواب نامدار
مملکت مدار عدالت شعار خورشید اشتهار گردون وقاروالی ملک خراسان
خانلارخانی الزمانی حسین خان شاملو فی تاریخ غره شهر شوال سنه ۱۰۱۴
العبد الاقل شاه حسین ابن فخرالدین علی الشهابی الهروی غفر ذنوبهما و ستر
عیوبهما.

۴۶۰۱

زبدۃ التصانیف^۱

[مصنف حیدر الخونساری].

دارای ۲۶۹ ورق به قطع ۲۶×۱۶¼ هر صفحه ۲۵ سطر به خط شکسته
نستعلیق بسیار عالی. کاتب محمدرضا بن عزیزالله. تاریخ کتابت اواخر
محرم ۱۱۹۲ و کاتب این نسخه را برای اسماعیل سلطان خبوشانی نوشته
است و کلمات عربی به خط نسخ. کلیه صفحات مجدول و در آغاز یک
سرلوح دارد، حواشی تمام با گل و بوته و زنبق و مرغ نقاشی و مذهب
شده است. جلد مقوای روغنی بوم زیتونی زر کردار نقاشی گل اندورن
بوم قرمز گل نرگس دار.

مصنف ابن محمد حیدر الخونساری که آنرا بنام شاه عباس اول در
هزار و سی و هشت تصنیف نموده است و مشتمل است بر مقدمه و ۱۲ باب و
در هر باب دوازده فصل و خاتمه و موضوع کلام و مذهب است. مؤلف گوید
از داهب متعال و کریم لایزال استعانت و طلب توفیق نموده فقره چند از
علم کلام و بعضی از واجبات و مندوبات صوم و صلوة و حج و زکوة و
برخی از فضائل و معجزات و آیات حضرت بهترین کاینات و خلاصه

موجودات صلی الله علیه و آله و از حضرات ائمه طاهرین علیهم افضل الصلوات و اکمل التحیات و نقل چند از قصص انبیاء کرام علیهم السلام و احادیث و اخباری که سبب ترغیب عبادات مؤمنین و مؤمنات است در سلك تقریر کشیده و چون ذکر احادیث مأثورہ و بیان ہر یک بہ عربی سررشتہ کلام بہ طول می انجامید ازین جهت اکتفا بہ ترجمہ آن نموده تا فارسی زبانان را از آن حظی وافر باشد.

آغاز: الحمد لله رب العالمین حمد بیحد و ستایش بیعد معبودی را سزد کہ پروردگار عالمیانست.

پایان: پوشیده نماند کہ چون ہر یک از تصانیف این ضعیف نحیف کہ باتمام رسید تاریخی از جهت آن نظم داده بنابراین رباعی بہ جهت اتمام این زبده گفته و او این است:

صد شکر کہ بار دیگر از گفت و شنفت

از گلبن طبعم گل امید شکفت

برخاست ب فکر عقلم از روی هوس

احسنت احسنت از پی تاریخش گفت

۱۰۳۸

رقم کاتب حسب الفرمودہ بندگان عالیشان رفیع مکان سمو القدر والامتتان منبع الجود والاحسان منتخب مجموعہ دانش و بینش شیرازہ بند اوراق اہیت و قدردانی و دیباچہ طراز عزت و دولت و کامکاری سلاطہ الاعاظم والافاخم والاعالی صاجی مطاعی اسمعیل سلطان خوبشانی مدظلہ العالی کہ سرپنجمہ صنع بنایع نگار ہمت عالی نہمتشان باہتمام اتمام این کتاب و سایر کتبی کہ باتمام رسیدہ و من بعد منظور نظر فیض گسترایشان می باشد گماشته لہذا کتاب مزبور تاریخ اواخر شہر محرم الحرام سنہ ۱۱۹۲ بید اقل خلق اللہ و اضعف عباد اللہ محمد رضا بن عزیز اللہ عفی عنہما سمت اتمام پذیرفت.

۲۷۰۲

سبحة الابرار^۱

[تألیف نورالدین عبدالرحمن جامی].

به خط نستعلیق بسیار خوب، تا صفحه ۱۴۴ آقا فتحعلی کاتب و از صفحه ۱۴۵ تا صفحه ۲۲۰ به خط محمود بن وصال معروف و متخلص به حکیم که در سال ۱۲۷۰ تحریر آن به پایان رسیده و تفضیل استتساخ کتاب را به امر فرهاد میرزا در صفحه ۱۴۴ وقار ابن وصال به نظم آورده است. در ضمیمه کتاب: طریق التحقیق هم به خط حکیم دارای دو سرلوح. تمام کتاب دارای جدول طلاست، عده صفحات ۲۹۲ هر صفحه دارای ۱۴ سطر.

۲۵۳

سلامان و ابدال^۲

تألیف نورالدین عبدالرحمن جامی (۸۱۷-۱۸۹۸).

دارای ۵۰ ورق به قطع ۱۹×۳۰ هر صفحه ۱۳ سطر به خط نستعلیق بسیار خوب. کاتب محمد امین الکاتب که به تاریخ ۱۰۰۱ این نسخه را به پایان رسانیده است. متضمن یک سرلوح و کلیه صفحات مجدول به طلا و متن و حاشیه است و حواشی رنگی مذهب مصور. جلد از خارج نقاشی مصور، متن زرد کارهند از داخل ترنج و بغل سوخت تحریر، روکش طلا، دارای ترنج و نیم ترنج. آغاز:

ای بیادت تازه جان عاشقان ز آب لطف تر زبان عاشقان

پایان:

هردمش جاه و جلال تازه باد مدت ملکش برون ز اندازم باد
این مثنوی را جامی به نام امیر یعقوب ترکمن از سلسله آق قویونلو

۱- بیانی: فهرست ناتمام ... ص ۵۰۵.

۲- بیانی: فهرست ناتمام ... ص ۳۲۹ و آتابای: فهرست دیوانها، ج ۱ ص ۲۵۸.

ظاهراً در حدود سال ۸۸۵ به‌رشته نظم کشیده و موضوع کتاب یعنی قصهٔ سلامان و ابسال از اساطیر یونانی که حنین بن اسحق آن را به عربی ترجمه کرده و ابوعلی سینا در اشارات بدان اشارتی نموده و خواجه نصیر در شرح اشارات تفصیل قصه را نوشته است.

این نسخه را کاتب در کتابخانهٔ دین محمدخان نوشته و در پایان نسخه چنین می‌نویسد: «در کتابخانهٔ نواب کامیاب قمرکاب عدالت شعار گردون وقار خورشید [اشتهار] دین محمد سلطان زیدالله عمره صورت تحریر یافت فی شهر رجب المرجب سنهٔ احدی والفا کتبه المذنب محمد امین الکاتب».

وپائین رقم کاتب مهریست مدور بدین عبارت: سلطان بن سلطان دین محمدخان که علی‌التحقیق مهر همان سلطانت که کتاب به‌نام او نوشته شده است. در بالای سرلوح مهر ناصرالدین شاه است: «شاه شاهان ناصرالدین مهردر». فروزانفر

ژوبشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

۲۵۰

رساله علوم انسانی
سلسله الذهب

[تألیف نورالدین عبدالرحمن جامی].

این کتاب دفتر دوم سلسله الذهب است، دارای ۱۲۰ صفحه هر صفحه دارای ۱۵ سطر. به‌خط نستعلیق بسیار خوب به‌سبک اوائل قرن ۱۰، کاتب شاه محمد مهدی، متن و حاشیه، دارای یک سرلوح.

ملاحظات: این کتاب جزو کتابخانهٔ شاه جهان بوده و در ظهر صفحهٔ اول تاریخ ۹۷۱ دیده میشود.

۱۲۲۸۳

سلسله الذهب^۱

[تألیف نورالدین عبدالرحمن جامی]

دارای ۲۵۰ ورق $۲۴\frac{1}{2} \times ۱۵$ که هر صفحه ۱۴ سطر است به خط نستعلیق بسیار خوب. کاتب بابا شاه اصفهانی که در تاریخ شهر رمضان المبارک سنهٔ سبع و سبعین و تسعمائه به اتمام رسیده است. متن و حاشیه، متن زرافشان و تمام حواشی به طلا نقاشی شده و از نفائس است مجدول به طلا. جلد از خارج مقوای نقاشی دارای گل و بوته و مرغان و از داخل سوخت بسیار عالی. دارای ۱۴ صفحه تصویر زیبا، صفحهٔ اول و دوم تمام تذهیب و به اضافه در ظهر ورق ۱۴۵ و ۲۰۷ تذهیب نفیس دارد. آغاز دفتر ۱:
 لله الحمد قبل کل کلام بصفات الجلال والا کرام، ورق ۱-۱۴۵.
 پایان دفتر ۱:

وربماند جواد عمر از سیر ختم الله لی بما هو خیر
 دفتر دوم (ظ) ورق ۱۴۵-۲۰۷.

آغاز:

بشنو ای گوش برفسانهٔ عشق از حریر قلم ترانهٔ عشق

پایان:

هم براین حرف این خجسته کلام ختم شد والسلام والا کرام

دفتر سوم ظ ورق ۲۰۷-۲۵۰

آغاز:

حمد ایزد نه کار تست ای دل هر چه کار تو بارتست ای دل

پایان:

بر همین نکته ختم شد مقصود لله الحمد والعلی والجود

به زیور اتمام رسید و به حسن اختتام انجامید این کتاب شریف الموسوم به سلسله الذهب من منظومات مولانا عبدالرحمن جامی در تاریخ شهر رمضان

المبارك سنة سبع وسبعين وتسعمائة بهسعي فقير باباشاه اصفهانی غفرالله
ذنوبه وستر عيوبه. وورق اول وورق آخر مهریست بدین صورت: هدایت الله
ابن المهدی ۱۱۵۲ (این کتاب را به نمایشگاه لندن برده اند).

۴۶۹

شاهنامه^۱

[از آثار ابوالقاسم فردوسی]

دارای ۴۵۵ ورق به قطع $۱۹ \times ۳۱\frac{۱}{۴}$ هر صفحه ۳۰ سطر به خط شکسته
نستعلیق. دو سرلوح دارد و تمام صفحات مجدولست به طلا. جلد مقوا از
داخل و خارج نقاشی روغنی بسیار زیبا. کاتب محمدرضا، که آن را به امر
اسماعیل سلطان خبوشانی در اواخر رجب ۱۱۸۹ نوشته و به موجب شرحی
که در آخر کتاب نوشته هم به امر وی خمسه نظامی و کلیات سعدی دیوان
خواجه حافظ و سبعة جامی و انوار سهیلی را پیش از شاهنامه کتابت کرده
است. مقدمه شاهنامه از روی متن قدیم آمیخته از مقدمه ابومنصوری و
مقدمه قدیم شاهنامه می باشد.

پروژه گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

رتال ۴۷۵ علوم انسانی

شاهنامه^۲

از آثار حکیم ابوالقاسم فردوسی متوفی ۴۱۱ یا ۴۱۶.
دارای ۵۵۲ ورق به قطع ۱۷×۲۶ به خط نستعلیق. کاتب محمدبن
محمدبن محمدعلی حنفی ششمنقی که به تاریخ سلخ صفر ۸۴۸ از کتابت این نسخه
فراغت یافته است. متضمن سه سرلوح و ۱۴ صورت چینی و کلیه عناوین
و جداول باطلاست.

جلد مقوا از بیرون تیماج و از اندرون سوخت. این نسخه مشتمل است
بر مقدمه‌های بسیار فصیح و کهنه (ورق ۲-۶). که متضمن تاریخ نظم

۱- بیانی: فهرست ناتمام ... ص ۱۶ و آتابای: فهرست دیوان‌ها، ج ۲ ص ۸۵۲.

۲- بیانی: فهرست ناتمام ... ص ۶ و آتابای: فهرست دیوان‌ها، ج ۲ ص ۸۶۳ [!]

شاهنامه و شرح حال فردوسی است و مطالب آن نزدیک است بدانچه در مقدمه شاهنامه بایسنقری نوشته‌اند و ظاهراً مأخذ این هردو روایت اصلی قدیمتر است با این تفاوت که نویسندگان مقدمه بایسنقری در اصل تصرف کرده و شاخ و برگ‌هایی بر آن افزوده‌اند.

این مقدمه به خط نسخ است و عناوین واسامی رجال و اشعار و جمله‌های عربی را با طلا نوشته‌اند و ۴۹ بیت از هجوتنامه فردوسی در ضمن مقدمه آمده و فصول آن به قرار ذیل است:

خبر خوره فیروز و سفر او به غزنین

احوال خوره فیروز با امام

قصه خوره فیروز با سلطان

قصه ابوالقاسم فردوسی

گفتن فردوسی حال خود با سلطان

حدیث سلطان با شعراء

در احوال فردوسی و خواجه حسن میمنندی

در حال خلیفه و فردوسی

و مقدمه از حیث اسلوب و فصاحت و حسن نظم در خور اهمیت است و اصل نسخه در ترتیب روایت و ضبط اشعار با نسخ دیگر تفاوت‌هایی دارد که قابل ملاحظه است و تاریخ نظم شاهنامه مطابق اشعاری که در پایان نسخه به نظر میرسد سال ۳۸۴ است که به گفته بعضی محققان تاریخ نظم اولین نسخه شاهنامه است که موفق بن علی بنداری نیز در ترجمه عربی شاهنامه همان تاریخ را ذکر می‌کند و آن اشعار بدین قرار است:

سرامد کنون قصه یزدگرد	بماه سفندار مندوزارد
گذشته از آن سال سیصد شمار	برو برفزون بود هشتاد و چار
	فروزانفر

۴۰۶۴

شاهنامه^۱

[از آثار ابوالقاسم فردوسی].
تاریخ تحریر ۲۳ شوال ۱۲۶۲ کاتب سیدعلی حسینی.
عدهٔ صفحات ۱۲۸۰ سطور ۲۵.
در آخر کتاب می‌گوید:

برناظران در این کتاب مستطاب مخفی نماند که اختلاف در نسخ این کتاب بسیار و اغلاط نساخ افزون از شمار است چنانچه از هزاران کتاب و نسخه که یافت میشود دو نسخه که نظم و ترتیب و عدد شعر و داستانهای آنها [برنسق] واحد باشد یافت نمیشود لهذا این احقر عبادالله محرر این اوراق هر چند کوشش نمود که نسخهٔ صحیحی به دست آورد که از روی آن استکتاب این نسخه را نماید چنین کتابی به دست نیامد آخر الامر لاعلاج شده دو نسخهٔ کهنه که اعتماد بر آنها بیش از نسخ دیگر بود منتخب نموده و هر دو را مقابله اولانموده به قدر مقدور در تصحیح آنها کوشیده و بعد از نوشتن نیز این نسخه را مقابله نموده هر غلط [و شرکی] را که در آن وقوف یافت بقدر مقدور در اصلاح آن کوشیده با وجود این همه سعی و کوشش در تصحیح این، باز از آنجائی که سهو و نسیان بر انسان اگر چه محض ادعاست رواست لهذا از ناظران در این کتاب... خصوصاً ثلث آن را که به جهت تمیز به مطالعه نمودن آن از دو ثلث دیگر زیاد مغلوط است متوقع و ملتزمی است که با وجود این مطالب اگر سهوی ببینند بدیده عفو و اغماض پوشیده محرر را... [به فاتحه شاد فرمایند]...

شمس الحقائق یا خلاصه دیوان شمس^۱

این کتاب تألیف رضاقلیخان هدایت‌الله باشی است و در آغاز مقدمه‌ای است در انشاء وی متضمن شرح حال مختصری از مولوی و بیان علت انتخاب این خلاصه از غزلیات که به گفته او پنجاه هزار بیت است و این کتاب بنام محمدشاه تألیف شده است.

دارای ۲۲۴ ورق به قطع $۳۰\frac{۱}{۴} \times ۱۹$ هر صفحه ۲۲ سطر. به خط نستعلیق، که در طهران به سال ۱۲۹۲ کتابت شده و کلیه صفحات مجدول به طلاست، جلد مقوای نقاشی در داخل و خارج دارای گل و بوته، در ورق اول و ورق ضمیمه به آخر کتابت چهار یادداشت است به خط ناصرالدین‌شاه و یادداشت اول خوابیست که شب یکشنبه ۱۳ محرم الحرام ۱۲۶۵ دیده و در خواب به وی گفته‌اند که الکسندر میخائیل ولیعهد روس را کشتند و یادداشت ذیل همین یادداشت راجع به وقوع همین خوابست و قتل الکسندر دوم امپراطور روس در ۱۲۹۸ و مورخست به ۱۹ ربیع الاول ۱۳۰۰ وقتی که ناصرالدین‌شاه ۵۲ ساله بوده است و دو یادداشت ضمیمه به ورق آخر یکی مورخست به جمعه ۱۷ محرم الحرام ۱۲۶۵ و دومی به جمعه ۱۷ محرم ۱۲۶۷ و در کنار صفحه سیاه قلم کار ناصرالدین‌شاه دیده میشود.

آغاز :

این نامه که گنج پر دقائق خوانند

باغی است که پر گل و شقایق دانند

پایان :

من باشم و من باشم و من باشم و من

وی باشد ووی باشد ووی باشد ووی

و در ظهر ورق اول مهر ناصرالدین‌شاهست بدین عبارت: شاه شاهان ناصرالدین مهر در.

۱- بیانی: فهرست ناتمام... ص ۱۱۶ [!] و آتابای: فهرست دیوان‌ها، ج ۱ ص ۲۸۰.

ظفرنامه هاتفی (تیمورنامه)^۱

[تألیف عبدالله هاتفی]

دارای ۱۵۹ ورق $۱۷ \times ۲۵\frac{۱}{۴}$ که هر صفحه ۱۲ سطر است به خط نستعلیق خوب. کاتب مجدالدین که در سلخ محرم الحرام ۹۹۵ کتابت شده. متن و حاشیه زرافشان مجدول به طلا دارای یک سرلوح، جلد تیماج از خارج طلاپوش و از داخل سوخت.

آغاز:

شکر ریز طوطی طبع سلیم بحمد و ثنای علی العظیم

پایان:

الهی چو این نقش فرخ نهاد به آخر رسید آخرش خیرباد

این کتاب را مؤلف تمرنامه نامیده است گوید:

من امروز کز کلک جادو فریب سخن رادهم از تمرنامه زیب

و این نامه ضمیمه پنج گنج اوست که عبارتست از لیلی و مجنون، خسرو شیرین، هفت منظر، تمرنامه که آن را بجای اسکندرنامه گفته است زیرا حدیث اسکندر به عقیده او دروغ آمیز است و شایسته نظم کردن نیست و یاران او را به تمرنامه هدایت کرده اند:

ندیدم ز اسکندر نامدار
 ز کلک بدفشان طرازش کنم
 دروغی که نبود فروغی در آن
 ز اسکندر مرده نقل دروغ
 که بود سر دفتر خاص و عام
 بسوی تمرنامه ره نمای
 ظفرنامه یافتم بی دروغ

در اوراق فرسوده روزگار
 حدیث صحیحی که سازش کنم
 بگفتم به دستور آن دیگران
 نکردم ز اسکندر بی فروغ
 سخن آفرینان سبحان کلام
 شدند آن حریفان فرخنده رای
 چو دیدم در آن قصه پرفروغ

رقم کاتب به تاریخ سلخ شهر محرم الحرام سنه ۹۹۵ سمت تحریر یافت کتبه العبد المذنب مجدالدین.

ملاحظات : در ورق اول کتاب یادداشت‌های مختلفی که حکایت از عرض کتاب میکند دیده میشود. قدیم‌ترین از آن مهریست که در قسمت بالاتر دیده میشود و سجع آن محو ولی تاریخ ۱۰۵۵ ملاحظه می‌گردد و باز در تاریخ ۱۱۰۵ عرض دیده و این عبارات نوشته‌اند: تیمورنامه هاتفی، قطع بزرگ کاغذ متن اکلیبری چهره افشان، حاشیه دولت آبادی سفیدافشان، مجلد، مذهب، جلد تیماج معرق، طلاپوش به خط مجدالدین به تاریخ ۲۹ شهر جمادی الاولی ۱۱۰۵ داخل عرض شد و در پائین این مهر خوانده میشود:

رسید از سلیمان به عز و شرف
حسین از غلامی شاه نجف

و قدری پائین‌تر نوشته‌اند: جمادی الاولی ۱۱۶۲ داخل عرض شد. مهر کوچک عبده احمد، و در میانه صفحه نوشته‌اند: تیمورنامه هاتفی. خط مجدالدین به تاریخ شهر ربیع الاول سنه ۱۲۳۲ از عرض کتابخانه مبارکه شاهنشاهی روحی و روح العالمین فداه گذشت. و در ذیل آن مهریست که نام عبدالوهاب در آن خوانده میشود و ظاهراً باید مهر میرزا عبدالوهاب خان معتمدالدوله نشاط باشد. آخرین بار ۱۲۸۲ به ثبت کتابخانه رسیده است و در کناره صفحه اول از متن ترنجی است مذهب که داخل آن چنین است : السلطان فتحعلی شاه قاجار. و قدری پائین‌تر مهر ناصرالدین شاه بدین صورت: هوشاه شاهان ناصرالدین مهر در.

۲۰۳۶

غوالی التالی^۱

[ترجمه سید محمد بن محمد امین الحسینی].

دارای ۳۳۰ ورق به قطع ۳۰×۱۹ ۱/۴ هر صفحه ۱۹ سطر به خط نسخ

۱- آتابای: فهرست کتب دینی ص ۸۳۰ [!]

بسیار عالی، کاتب آقامحمد ابراهیم، تاریخ کتابت محو شده است. دارای یک سرلوح و کلیه صفحات مجدول به طلاست. و ورق اول و دوم در حاشیه گل و بوته طلا دارد، جلد مقوای تیماج مشکی روغنی ترنج و نیم ترنج و دورو. بغل ولچکی طلاکوب منگنه اندرون تیماج قرمز ترنج و نیم ترنج لچکی، زمینه سفید سوخت تحریر این کتاب ترجمه امالی صدوقست که سیدمحمد بن محمد امین الحسینی به امر سلطان حسین صفوی آنرا ترجمه کرده است و متضمن پانصد حدیث است که فهرست آنها در آغاز کتاب به خط کاتب متن تحریر شده است.

آغاز: بهترین حدیثی که امالی نقله آثار را فاتحه الکتاب ترجمه اسرار تواند بود.

پایان: گواهی انس بر آنکه رسول خدا صلی الله علیه واله این قول را که فرموده اند این مرتبه واقع شده است یا چهار مرتبه والله یعلم. در کناره صفحه اول مهر ناصرالدین شاه.

۱۵
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
کلیات سعدی
رنال جامع علوم انسانی

خط درویش. [مشمول بر:]

گلستان (۱-۱۰۳)

بوستان (۱۰۵-۲۸۱)

قصاید فارسی (۲۸۳-۳۴۴)

ترجیعات (۳۴۶-۳۵۷)

طبیات (۳۵۹-۵۳۰)

بدائع (۵۳۳-۶۱۱)

خواتیم (۶۱۳-۶۳۹)

غزلیات قدیم (۶۴۰-۶۵۳)

صاحبیه (۶۵۳-۶۸۴)

مقطعات (۶۸۴-۶۸۷)

رباعیات (۶۸۷-۷۰۷)

فردیات (۷۰۷-۷۲۱)

۳۱۸۷

کلیات شیخ سعدی^۱

به قطع ۲۵×۱۵ .

۳۲۲

کلیات سعدی^۲

به خط عبدالمجید درویش که در آخر خواتیم و فردیات رقم دارد و در فواصل ۱۱۸۱ و ۱۱۸۲ نوشته شده و در این نسخه قصائد عربی و ملمعات و غزلیات و مطایبات و مضحکات و ملحقات حذف گردیده. عدد صفحات ۷۱۲. هر صفحه ۳۶ سطر متن و حاشیه که هفت سرلوح دارد و تمام صفحات مطلا مجدول و مذهب است. جلد روغنی بسیار عالی. آخر کتاب: تمت الكتاب بعون الملك الوهاب شهر شوال المکرم سنه ۱۱۸۲ نظر به خواهش عالیحضرت متعالی مرتبت فرشته خصلت قدسی طوبت فرخنده طینت گل گلستان مردمی اعنی جناب مبادی آداب آقا محمدحسین حفظه الله تعالی عن الآفات والبلیات کمترین بنده اخلاص کیش عبدالمجید درویش در صدد تحریر این کتاب برآمد و نظر به خواهش صاحب کتاب قصاید عربی و ملمعات و هزلیات و مطایبات و مضحکات و ملحقات که جامع کلیات بر اول کتاب افزوده است نوشته نشد ناظرین را بکاتب بحثی نباشد. تم بالخیر.

۱- بیانی: فهرست ناتمام ... ص ۱۶۳.

۲- بیانی: فهرست ناتمام ... ص ۱۵۱ و آتابای: فهرست دیوانها، ج ۱ ص ۵۹۵.

۳۳۵

کلیات سعدی

دارای ۲۹۲ ورق به قطع $۲۶ \times ۱۴\frac{۱}{۴}$ که هر صفحه ۵۱ سطر است در متن و حاشیه به خط نستعلیق از خطوط قرن ۱۳ دارای ۴ صفحه تمام تذهیب همه صفحات مجدول به طلا جلد مقوا نقاشی از داخل و خارج.

دیباچه و مجالس ۱-۲۰

گلستان ۲۱-۹۵

بوستان حاشیه ۲۱-۱۴۸

قصائد عربی ۹۵-۱۰۵

قصائد فارسی و ملمعات ۱۰۶-۱۵۴

حاشیه ۱۴۹ تا ۱۵۳ و از ورق ۱۵۵-۱۵۶ مقداری از اشعار انوری و دیگران نوشته شده است.

ترجیعات ۱۵۶-۱۶۰

طیبات ۱۶۰-۲۲۲

بدائع ۲۲۲-۲۵۱

خواتیم ۲۵۱-۲۶۱

غزلیات قدیم ۲۶۲-۲۶۷

۳۳۷

کلیات سعدی^۱

به خط نستعلیق، جلد سوخت تحریر، روکش طلای لولادار، عدد صفحات ۸۷۲ هر صفحه ۲۹ سطر در متن و حاشیه، ۶ سرلوح ۱۳ تصویر، طول ۲۵ سانتی متر عرض ۱۵ سانتی متر. خط عبدالله بن شیخ مرشد کاتب شیرازی.

مشمول بر مقدمه و رسالات، گلستان (۲۶-۸۱) بوستان (۲۰۷-۳۹۴)
 قصائد عربی (۳۹۵-۴۰۹) قصائد فارسی (۴۱۰-۴۶۴)، مرثی (۴۶۲-
 ۴۷۲) ملمعات (۴۷۲-۴۸۰) ترجیعات (۴۸۰-۴۹۲) طیبیات (۴۹۲-
 ۶۳۸) بدائع (۶۳۹-۷۰۳) خواتیم (۷۰۳-۷۵۲) غزلیات قدیم (۷۵۲-
 ۷۷۶) صاحبیه (۷۷۶-۸۱۶) مطایبات و خبثیات (۸۱۶-۸۴۰) مضاحک
 (۸۴۸) رباعیات (۸۶۵) فردیات ۸۷۴.

پایان :

تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب من مقولات الشيخ العارف الكامل
 صاحب الموارد السبحانية والفصاحة السحبانية شرف الاسلام والمسلمين
 مرشد السالكين قدوة العاشقين مشرف بن مصلح السعدى الشيرازى نور الله
 مرقدہ وبردمضجفہ وصلى الله على خير خلقه محمد وآله الطيبين وعترته۔
 الطاهرين.

۳۲۸

کلیات سعدی^۱

دارای ۳۹۰ ورق به قطع $۱۹ \times ۳۲\frac{۱}{۲}$ هر صفحه ۳۵ سطر در متن و حاشیه
 به خط نستعلیق. کاتب محمد قاسم شیرازی، دارای ۶ سرلوح مرصع لاجوردی
 و پنج ورق مذهب مجدول به طلا، جلد نقاشی گل و بلبل، متن مشکی، حاشیه
 پهن منقش اندرون، از سمت راست تصویر درویش و سمت چپ صورت
 فتحعلیشاه.

مشمول بر دیباچه ۱-۳۱

گلستان ۳۱-۹۲

بوستان ۹۲-۱۷۰

قصائد عربی ۱۷۰-۱۷۷

قصائد فارسی ۱۷۷-۲۰۱

مراثی ۲۰۱-۲۰۵

ملمعات ۲۰۵-۲۰۹

ترجیعات ۲۰۹-۲۱۴

طبیات ۲۱۴-۲۹۱

بلائع ۲۹۲-۳۲۶

خواتیم ۳۲۶-۳۳۸

غزلیات قدیم ۳۳۸-۳۴۴

صاحبیه ۳۴۴-۳۶۶

مضحکات ۳۶۶-۳۷۲

هزلیات ۳۷۲-۳۷۸

رباعیات ۳۷۸-۳۸۷

فردیات ۳۸۷-۳۹۰

۱۴۴۵۵

کلیات سعدی^۱

از آثار شیخ اجل افصح المتکلمین سعدی شیرازی متوفی ۶۹۱ یا ۶۹۴. دارای ۲۲۰ ورق به قطع ۲۵×۱۶ هر صفحه ۲۰ سطر به خط شکسته نستعلیق و قصائد عربی به خط نسخ. متضمن یک سرلوح و ۱۴ صفحه تمام تذهیب و کلیه صفحات مجدول به پلاست. جلد مقوای نقاشی اندرون ساده رنگی.

این نسخه به ترتیب ذیل مرتب است :

۱- گلستان ورق ۱-۲۸

۲- بوستان ورق ۲۸-۸۲

۳- قصائد فارسی ورق ۸۲-۹۸

۴- قصائد عربی ورق ۹۸-۱۰۳

- ۵- قسمتی از قصائد فارسی و ترجیعات و ملمعات ورق ۱۰۴-۱۱۱
- ۶- طبیات ورق ۱۱۱-۱۶۴
- ۷- بدایع » ۱۶۴-۱۸۸
- ۸- خواتیم » ۱۸۸-۱۹۵
- ۹- غزلیات قدیم » ۱۹۵-۱۹۹
- ۱۰- صاحبیه » ۱۹۹-۲۱۰
- ۱۱- هزلیات » ۲۱۰-۲۱۶
- ۱۲- رباعیات » ۲۱۶-۲۲۰ فروزانفر.

۴۴۳

کلیات عطار^۱

خط نسخ طول ۳۳ سانتیمتر و ۵ میلیمتر عرض ۲۳ سانتیمتر، عدد صفحات ۶۱۹ هر صفحه ۲۷ سطر.

مشمول بر کتب ذیل :

۱- قصائد و غزلیات از صفحه ۱-۱۱۶،

آغاز :

سبحان خالقى که صفاتش ز کبریا

بر خاک عجز می‌فکند عقل انبیاء

پایان :

بزیر خاک بسی خواب داری ای عطار

مخسب نیز چو عمر آمدت بنیمه شصت

۲- اسرار نامه (۱۱۹-۱۸۲)،

آغاز :

بنام آنکه جانرا نور دین داد خرد را در خدادانی یقین داد

۱- بیانی : فهرست ناتمام ص ۹۲.

پایان :

سخن با دردتر زین کس ندیدست
 کزین هر بیت خونی می چکیدست
 ۳- طیورنامه (۱۸۳-۲۷۴)،

آغاز :

آفرین جان آفرین پاک را آنک جان بخشید وایمان خاک را
 پایان :

شوخی و بی شرمی از ما درگذار شوخ ما با پیش چشم ما میار
 آخر منطق الطیر : تمت الكتاب المقامات الطيور والحمد لله رب العالمين
 وصلى الله على محمد وآله وعترته الطيبين الطاهرين وسلم تسليماً كثيراً.
 ۴- مصیبت نامه (۲۷۵-۴۱۱)،

آغاز :

حمد پاک از جان پاک آن پاک را کو خلافت داد مستی خاک را
 پایان

می توانی توز چندین پیچ پیچ دست من گیری وانگاری بهیچ
 آخر مصیبت نامه : تمت الكتاب مصیبت نامه سلطان الشعرا املح الكلام
 فریدالدوله والدين عطار نورالله قبره وصلى الله على النبي محمد وآله -
 الطيبين والطاهرين اجمعين وسلم.
 ۵- الهی نامه (۴۱۳-۵۳۶)،

آغاز :

بنام آنکه ملکش بی زوالست بوصفش عقل صاحب نطق لالست
 پایان :

که جز از فضل تو رویی ندارد گر از طاعت سر موئی ندارد
 آخر الهی نامه : تمت المقالات الملقته بالهی نامه من مبدعات الشيخ
 العارف الكاشف المرشد زبدة ارباب الطريقت (کذا) قدوة اصحاب الحقيقة
 فریدالملة والحق والدين محمد العطار النيشابورى رحمة الله عليه حامداً
 ومصلياً.

۶- مختارنامه (۵۳۷-۶۱۹)،

آغاز :

حمد و سپاس بی‌قیاس خداوندی را که اشراق آفتاب الوهیت او در هر ذره صد هزار خیمه حکمت نصب کرد.

پایان :

گر صاحب قدرند به‌زر بنویسند و عاشق زارند به‌خون بنویسند
آخر کتاب :

تمام شد دیوان سلطان العارفين قدوة المحققين مفخر الزاهدين املح الشعراء في العالم فريد الدولة (و) الدين محمد العطار النيشابوري قدس الله روحه العزيز در تاريخ ماه مبارك شعبان المعظم لسنة احدى وثلثين و سبعمائه حرره عبدالمحتاج (كذا) الى رحمة الله تعالى ابوبكر بن على بن محمد الاسفرايني يعرف بياكان وسلم تسليمًا كثيرًا.

و بخط نستعلیق در ذیل عبارات فوق نوشته‌اند پوشیده نماند که این کتاب سیصد و یازده ورقست هر ورقی صد و هشت بیت که مجموع سی و سه هزار و پانصد بیت باشد نصف سطر حک شده بعد میگوید کاغذ و جلد و جدول تذهیب هیچ یک در حساب نامده است.

در پشت جلد خسرونامه را هم جزو صورت محتویات آورده ولی در این مجموعه نوشته نشده و از عدد اوراق هم معلوم میشود که اصلاً از این مجموعه نوشته‌اند.

۴۴۷

کلیات عطار^۱

خط نستعلیق، جلد مقوای تیماج سوخت تحریر کار هند طلا انداخته، اندرون جلد زمینه تیماج قرمز ترنج و لچکی دار سوخت تحریر اعلی لولادار، دارای هفت سرلوح مرصع لاجوردی و شانزده مجلس صورت

۱- بیانی: فهرست ناتمام... ص ۹۷ و آتابای: فهرست دیوان‌ها، ج ۲ ص ۷۹۳.

چینی براییات و گوشه‌ها مرصع و طلاکار، دو صفحه اول دارای دو ترنج
 لاجوردی، عناوین کتب به خط کوفی و طلا، طول ۲۵ سانتیمتر و ۵ میلی‌متر
 عرض ۱۷ عده صفحات ۸۷۶ سطور در متن و حاشیه ۳۷.
 مثنویات شیخ عطار، مشتمل بر کتب ذیل:

۱- الهی‌نامه (۲۴۴-۵)

آغاز:

الهی‌نامه را آغاز کردم بنامت باب‌نامه باز کردم

پایان:

که جز از فضل تو رویی ندارم جز از طاعت سر کوئی ندارم
 ۲- منطق‌الطیر (۴۲۰-۲۴۵)،

آغاز:

آفرین جان آفرین پاک را آنکه جان بخشید و ایمان خاک را

پایان:

شوخی و بیشرمی از ما در گذار شوخ ما را پیش چشم ما میار
 ۳- مصیبت‌نامه (۶۸۲-۴۲۱)،

آغاز:

مهر پاک از جان پاک آن پاک را مع‌علوم کونا خلافت داد مستی خاک را

پایان:

می‌توانی گر ز چندین پیچ پیچ دست من گیری و انکاری که هیچ
 ۴- اسرار‌نامه (۷۸۶-۶۸۳)،

آغاز:

بنام آنکه جانرا نور دین داد خرد را در خدایینی یقین داد

پایان:

سخن با دردتر زان کس ندید دست که از هر بیت خونی میچکد دست
 ۵- کنزالحقائق (۸۲۱-۷۸۷)،

آغاز:

بنام آنکه جانرا نور دین داد خرد را در خدادانی یقین داد

پایان :

توئی در جمله مستغنی ز عالم سخن کوتاه شد والله اعلم
۶- مفتاح الفتوح (۸۲۱-۸۷۶)،

آغاز :

پناه من به حیی کو نمیرد به آهی عذر صد عصیان پذیرد

پایان :

سخن چون ختم شد بر نام داور بگو از جان و دل اله اکبر
آخر کتاب :

تمت الكتاب المسمى بمفتاح الفتوح من كلام حضرت افصح المتكلمين
اكمل المتكلمين شيخ فریدالدین عطار رحمة الله عليه بعون الملك الغفار
فی خامس عشرین شهر رمضان المبارک سنه ۸۰۸.

این مثنوی از عطار نیست و گوینده آن از اهل زنجان بوده و در آخر
روز جمعه ۱۵ ذی الحججه سال ۶۸۸ از نظم آن فراغت یافته است. تاریخ
کتابت ۱۵ شهر رمضان المبارک سال ۸۰۸ یا ۸۸۰.

۱۶۷۷

کیمیای سعادت

تألیف حجة الاسلام محمد بن محمد غزالی طوسی (۴۵۰-۵۰۵).

دارای ۱۸۸ ورق به قطع ۲۹×۱۹¼ هر صفحه ۳۵ سطر به خط نسخ
متوسط ، کاتب جمال بن محمد بن الحسین الشریف الابدال که در دوازدهم
ذی الحججه ۸۳۵ از کتابت این نسخه فراغت یافته است. جلد مقوای روغنی
نقاشی بوم زیتونی گل و بوته، اندرون بوم قرمز گل نرگس دار.

۵۰۳

مثنوی مولوی^۱

دارای ۳۵۸ ورق به قطع ... هر صفحه ۲۱ [سطر] به خط شکسته بسیار خوب. کاتب محمد حسن شریف الشهیر به کاتب سرکاری به تاریخ شهر ربیع الاول ۱۲۸۴ و در آخر کتاب منظومه‌ای در شرح حال مولوی از مسود نسخه افزوده شده است (ظاهراً از وقار! است)، تمام صفحات مجدولست به طلا. دارای پنج سرلوح و صفحه اول و دوم از هر دفتر طلااندازی شده و مذهب است. جلد مقوای نقاشی کار محمد اسمعیل نقاشبانی .

۱۲۸۶

دفتر اول از ورق ۱-۵۸

دفتر دوم از ورق ۵۸-۱۰۹

دفتر سوم از ورق ۱۰۹-۱۷۵

دفتر چهارم از ورق ۱۷۶-۲۲۹ تاریخ مجلد چهارم ۱۵ شهر ربیع-

الاول ۱۲۸۲

دفتر پنجم از ورق ۲۳۰-۲۸۹

دفتر ششم از ورق ۲۹۰-۳۵۸

۵۰۶

مثنوی مولوی و دیوان شمس^۲

خط نستعلیق، نویسنده ناصر کاتب، تاریخ کتابت ۸۳۳. عدد سرلوح

۶، نوع جلد روغنی.

مشمول بر دفترهای ششگانه به ترتیب ذیل :

دفتر اول صفحه (۱-۱۱۳)

۱- بیانی: فهرست ناتمام ... ص ۱۳۴ و آتابای: فهرست دیوانها، ج ۱ ص ۳۰۱.

۲- بیانی: فهرست ناتمام ... ص ۱۱۲ و آتابای: فهرست دیوانها، ج ۱ ص ۲۹۰.

دفتر دوم صفحه (۱۱۵-۲۱۵)

دفتر سوم صفحه (۲۱۷-۳۶۱)

دفتر چهارم صفحه (۳۶۳-۴۷۰)

دفتر پنجم صفحه (۴۷۱-۵۸۸)

دفتر ششم صفحه (۵۸۹-۷۲۴).

در حاشیه، قصائد و غزلیات و رباعیات مولوی که اکنون به کلیات شمس معروفست نوشته شده است.

آغاز :

ای عاشقان ای عاشقان امروز مائیم و شما
افتاده در غرقابه تا خود که دارد آشنا

پایان :

چون از ظلمات آب و گل دور شویم

هم خضر و هم آب زندگانی مائیم

در ظهر ورق اول ترنجیست مذهب که در داخله آن به طلا نوشته‌اند:
«صاحبہ سلطان حسین میرزا بہادر خان» کہ معلوم میشود این نسخه در
جزوہ کتابخانہ سلطان حسین میرزای بایقرا بودہ است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

۵۰۹
رتال جامع علوم انسانی

مثنوی^۱

از آثار مولانا جلال‌الدین محمد بلخی متوفی ۶۷۲
دارای ۲۸۶ ورق به قطع ۲۶ × ۱۵ ۱/۴ هر صفحه ۲۵ سطر به خط نستعلیق.
کاتب ابوالفیض بن مولانا محمد اصفهانی که در ورق ۴۸ رقم و در فاصله
۱۲۶۶-۱۲۶۷ به کتابت این نسخه مشغول بوده است. متضمن ۶ سرلوح
و کلیه صفحات مجدول به طلاست. جلد مقوای نقاشی دارای گل و بوته که
در حاشیه بیرون جلد سورہ «لا اقسام» را به خط نسخ نوشته‌اند و در ترنج

۱- بیانی: فهرست ناتمام... ص ۱۲۵ [!] و آتابای: فهرست دیوان‌ها، ج ۱ ص ۳۳۵.

واقع در درون جلد از سمت راست آيةالكرسى و در تریج واقع در طرف چپ «وانیکاد» نوشته‌اند و ساخت جلد به سال ۱۲۶۸ پایان یافته است و ترتیب نسخه از این قرار است.

۱- دفتر اول ورق ۱-۴۸

۲- دفتر دوم ورق ۴۸-۸۸

۳- دفتر سوم ورق ۸۹-۱۴۲

۴- دفتر چهارم ورق ۱۴۲-۱۸۵

۵- دفتر پنجم ورق ۱۸۵-۲۳۳

۶- دفتر ششم ورق ۲۳۳-۲۹۸. فروزانفر

۵۱۲

مثنوی^۱

تألیف مولانا جلال‌الدین محمد بلخی مشهور به مولوی (۶۰۴-۶۷۲). دارای ۳۳۳ ورق به قطع ۲۵×۱۵ هر صفحه ۳۳ سطر به خط نستعلیق بسیار زیبا. کاتب محمد علی بن محمد اسمعیل قاینی که در فاصله ۱۲۶۶-۱۲۷۲ به کتابت این نسخه شریفه اشتغال داشته و پس از پنج سال رنج آن را به حشمةالدوله حمزه میرزا والی خراسان تقدیم کرده است. متضمن شش سرلوح و تمام صفحات مجدول به طلاست و عناوین را با طلا و لاجورد نوشته‌اند. جلد مقوای نقاشی شده از بهترین کارهای قرن ۱۳ که نقاشی آن را برادر کاتب (مطابق آنچه در طرف چپ جلد دیده می‌شود) علیرضا بن محمد اسمعیل الحسینی القاینی به سال ۱۲۷۲ تمام کرده و نقاشی هر یک از طرفین نمایش یکی از حکایات مثنوی است.

طرف راست: ظهور روح القدس بر مریم.

سمت چپ: گریختن عیسی به کوه و سؤال کردن شخصی از وی. در حاشیه طرفین جلد مقدمه عربی مثنوی را (دفتر اول) برادر

دیگر کاتب محمدحسین بن محمد اسماعیل الحسینی القاینی به خط نسخ
بسیار خوب نوشته است .

ترتیب دفاتر ششگانه :

دفتر اول ورق ۱-۵۴

دفتر دوم ورق ۵۲-۱۰۲

دفتر سوم ورق ۱۰۳-۱۶۴

دفتر چهارم ورق ۱۶۵-۲۱۳

دفتر پنجم ورق ۲۱۴-۲۶۹

دفتر ششم ورق ۲۶۹-۳۳۳.

در حواشی معانی لغات مشنوی را از روی لطائف اللغات نوشته‌اند.

فروزانفر

۵۱۸

مثنوی^۱

از آثار مولانا جلال‌الدین محمد بلخی مشهور به مولاء روم متوفی ۶۷۲.
دارای ۲۷۴ ورق به قطع ۲۹×۱۸ هر صفحه ... سطر به خط نستعلیق
بسیار خوب، تاریخ کتابت ۱۲۶۳. متضمن ۶ سرلوح و کلیه صفحات مجدول
به طلاست. جلد مقوای نقاشی اندرون تیماج سرخ مشتمل بر دفاتر شش‌گانه
مثنوی به ترتیب ذیل :

۱- دفتر اول ورق ۱-۴۴

۲- دفتر دوم ورق ۴۵-۸۱

۳- دفتر سوم ورق ۸۱-۱۳۲

۴- دفتر چهارم ورق ۱۴۲-۱۷۳

۵- دفتر پنجم ورق ۱۷۳-۲۱۹

۶- دفتر ششم ورق ۲۱۹-۲۷۴.

ملاحظات: این نسخه ملك طهماسب میرزا مؤیدالدوله بوده و مطابق شرحی که در ورق اول نوشته آنرا به درویش غلامعلیخان مصالحه کرده است، به تاریخ شبه ۱۷ شوال ۱۲۸۸. فروزانفر

۱۲۲۸۴

مثنوی مولوی^۱

دارای ۵۷۶ صفحه به قطع ۳۱ × ۲۰ هر صفحه ۲۵ سطر که تمام آنها مجدول به طالاست و ۶ سرلوح دارد جلد روغنی. به خط نستعلیق بسیار خوب، کاتب آقا فتحعلی شیرازی متخلص به حجاب که در سال ۱۲۶۳ از تحریر آن فراغت یافته و در سال ۱۲۶۶ به امر نصره الدوله فیروز میرزا آنرا به ناصرالدین شاه تقدیم کرده و این مطالب را کاتب در قطعه‌ای که در آغاز کتاب نوشته به نظم آورده است:

دفتر اول (۶-۹۳)

دفتر دوم (۹۴-۱۷۴)

دفتر سوم (۱۷۶-۲۸۱)

دفتر چهارم (۲۸۲-۳۶۶)

دفتر پنجم (۳۶۸-۴۶۷)

دفتر ششم (۴۶۸-۵۷۶)

این کتاب در سال ۱۳۰۹ به نمایندگی لندن برده شده است.

۱۳۳۹۱

مثنوی مولوی^۱

دارای ۲۵۹ ورق به قطع ۲۹×۱۸ هر صفحه ۵۶ سطر در متن و حاشیه، به خط نستعلیق کاتب حسنعلی بن حیدرالشیرازی مجدول به طلا و دو صفحه اول تمام تذهیب است و پنج سر لوح دارد و فواصل سطور از صفحه اول و دوم هر دفتر طلا اندازی شده و حواشی گل و بوته طلا دارد پیوسته بهم، جلد مقوای روغنی گل و بوته دار و در ترنج وسط تمثال زنیست که طفل در کنار دارد و از داخل تصویر زنیست ایستاده. مشتمل بر دفاتر شش گانه مثنوی به ترتیب ذیل :

دفتر اول ظهر ورق ۱-۴۲، تاریخ کتابت ذی الحجة ۱۰۶۶.

دفتر دوم ظهر ورق ۴۲-۷۹، تاریخ کتابت ۲۷ شهر محرم ۱۰۷۶ (ظاهراً باید ۶۷ باشد و عدد را غلط نوشته باشد چنانکه ۲۷ بدینصورت ۷۲ نوشته شده).

دفتر سوم ظهر ورق ۷۹-۱۲۸، یوم الاربعاء ۱۷ ربیع الاول ۱۰۶۷

دفتر چهارم ظهر ورق ۱۲۸-۱۶۶، تاریخ کتابت ندارد.

دفتر پنجم ظهر ورق ۱۶۶-۲۱۰، تاریخ کتابت ندارد

دفتر ششم ظهر ورق ۲۱۰-۲۵۹، منتصف شهر رمضان ۱۰۶۵.

کتبه العبد المذنب الراجی حسن علی بن حیدرالشیرازی. در ظهر کتاب این مهر دیده میشود: «هیئت انکشاف اشیاء مسروقه سلطنتی».

۱- بیانی: فهرست ناتمام... ص ۱۲۲ و آتابای: فهرست دیوانها، ج ۱ ص ۳۱۰.

مثنویات امیر خسرو دهلوی^۱

دارای ۴۲۴ ورق به قطع ...x... هر صفحه ۱۹ سطر و هشت سرلوح زیبا و دو ترنج در ظهر ورق اول و روی ورق دوم متضمن فهرست کتاب والقباب ابراهیم قطبشاه که این نسخه به فرمان وی نوشته شده است به خط نستعلیق، کاتب محمد سعیدبن مسعود الهروی که در ورق ۳۵۵ و ۳۶۴ رقم کرده و در سال ۹۷۲ در گلکنده از کتابت این نسخه فراغت حاصل کرده است. جلد روغنی، متن مصور و حاشیه نقاشی، صفحه آخر کتاب افتاده. مشتمل بر کتب ذیل:

- ۱- مطلع الانوار ورق (۳-۴۸)
- ۲- خسرو شیرین ورق (۴۹-۱۰۵)
- ۳- لیلی و مجنون ورق (۱۰۶-۱۴۲)
- ۴- خضر خان دولرانی ورق (۱۴۳-۲۰۸)
- ۵- هشت بهشت ورق (۲۰۹-۲۵۵)
- ۶- قران السعدین ورق (۲۵۶-۳۰۹)
- ۷- نه سپهر ورق (۳۱۰-۳۶۴)
- ۸- اسکندرنامه ورق (۳۶۵-۴۲۴).

مثنویات امیر خسرو دهلوی^۲

به قطع ۲۹x۱۹ به خط نستعلیق بسیار عالی، کاتب محمدنورالدین، تاریخ کتابت عشر اول از شهر شوال ۹۸۸ (تاریخ کتابت از صفحه ۱۰۲ آخر مطلع الانوار). صفحه اول و دوم مذهب به تذهیب بسیار خوب و دو سرلوح که مجموعاً ۴ صفحه تذهیب دارد جلد ساغری مشکلی، حاشیه

۱- بیانی: فهرست ناتمام... ص ۱۹۶ و آتابای: فهرست دیوانها، ج ۱ ص ۲۹.

۲- بیانی: فهرست ناتمام... ص ۲۰۰.

مذهب از ورق ۱۲۴-۱۲۵ همچنین از ورق ۲۰۱-۲۰۲ اوراق را چیده‌اند. دارای ۱۸۱ ورق هر صفحه ۱۷ سطر از آخر مثنوی هشت بهشت و اول اسکندرنامه تقریباً ۱۰ ورق افتاده است، پانزده تصویر چینی دارد که غالب آنها ریخته است مشتمل بر ۴ مثنوی به ترتیب ذیل:

۱- مطلع الانوار ورق ۵۱-۵۲

۲- لیلی و مجنون ورق ۵۳-۷۸

۳- هشت بهشت ورق ۷۹-۱۲۵

۴- اسکندرنامه ورق ۱۲۶-۱۸۲

این کتاب به نمایشگاه لندن رفته است.

۵۵۱

مثنوی کوزه کنانی^۱

[اثر میرزا محمد منشی کوزه کنانی]

دارای ۳۷ ورق به قطع $۲۸\frac{۱}{۴} \times ۱۸\frac{۱}{۴}$ هر صفحه ۹ سطر به خط نستعلیق بسیار عالی متن و حاشیه، کاغذ متن آبی زرافشان، حاشیه مطلا السوان مذهب منقش، ورق اول کتاب مرصع مذهب اعلی است و در آغاز دو صفحه مذهب مرصع لاجورد ترنجی است که وسط به طلا نوشته است، جلد مقوای روغنی بوم طلائی گل و بوته، حاشیه زمینه قرمز اندرون قرمز مذهب گل و برگ ترنج دو صفحه اول کتاب در سالی که مواکب جهانگشا از مستقر خلافت کبری به عزم تنبیه متمردين خوارزم و افاغنه هرات و اویماقات هزاره و تکه به سرحدات خراسان نهضت فرما و این بنده در گاه عالمیان پناه محمد منشی کوزه کنانی از رکاب اقدس، مأمور بخدمتی در یزد و اصفهان بود این مثنوی در عرض هیجده روز بمعرض عرض رسید و هو السلطان الاعظم ملك الملوك عالم مالك رقاب امم سلطان الخافقين السلطان فتحعلیشاه روح العالمین فداه.

۱- بیانی فهرست ناتمام... ص ۴۵۲ و آتابای: فهرست دیوانها، ج ۲ ص ۱۰۰۸.

آغاز :

ایدل شوریده شیدائی مکن بیش ازین آشوب و رسوائی مکن

پایان :

تا بدانی از زیانها سود خویش بازشناسی زبد بهنود خویش
این مثنوی مشتمل است بر ذکر بعضی مسائل عرفانی و اظهار اشتیاق
به درگاه فتحعلیشاه، نمونه:

بندگی را وقت فرصت تنگ شد زندگانی با اجل در جنگ شد
سر به سر عمرم به نادانی گذشت روز مهلت در گرانجانی گذشت
شد بهار زندگانی برفسوس چوبک میر اجل آمد بگوش
از من آن تاب و توانائی برفت از دو دیده نور بینائی برفت
داده خرد روزگار از ما گرفت داد بی پروا و بی پروا گرفت

۲۵۰۹

مجموعه

دارای ۱۷۰ ورق به قطع ۲۹ × ۱۹ هر صفحه مشتمل بر ۲۵ سطر به خط
نسخ بسیار خوب از خطوط قرن سیزدهم، تمام صفحات و فواصل مجدول
به طلا، جلد نقاشی به سبک نقش قلمدان از خارج محتوی کتب ذیل:

۱- تقویم الادویه تألیف ابوالفضل حسبیش بن ابراهیم المتطبب التفلیسی
از اطباء و لغویون قرن پنجم که به گفته خود پس از مطالعه کتب سته عشر
جالینوس و خواندن کتاب دیسقوریدس. مشتمل بر هفت مقاله و کتاب
ادویه مفرده جالینوس در یازده مقاله و کتب ارتیاسیوس و حنین بن اسحق
و حاوی محمد بن زکریا الرازی و ادویه مفرده از ابن عبدان اهوازی و کامل
الصناعه معروف به العضدی از احمد بن العباس (علی صلح) و المانه ابوسهل
مسیحی و کتب ابوالحسن بن عبدون بن بطلان (ظاهراً ابن بطلان) و قانون
شیخ الرئیس ابوعلی بن سینا واقف شده است که در این کتب نقائصی وجود
دارد بدین جهت به تألیف این کتاب مشغول شده و آن را به دو کتاب تقسیم

نموده. کتاب اول در ذکر ادویه و آنرا به حسب جداول مرتب ساخته و هر ورق دارای سیزده خانه که در هر خانه مطالب ذیل نوشته می شود :

- ۱- خانه اول اسم دواء، به عربی و آنچه مشهور نزد اطبا باشد
- ۲- نام دواء به فارسی
- ۳- به سریانی
- ۴- به رومی
- ۵- به یونانی
- ۶- ماهیت دواء و بیان جنس او مثل اینکه تخم است یا گیاه یا شکوفه یا دانه یا درخت یا برگ یا روغن یا عصاره یا صمغ یا پوست و نظایر اینها.
- ۷- نوع مختار و گزیده آن دواء.
- ۸- طبع و درجه آن به شهادت اطباء.
- ۹- منفعت دواء به وجه ایجاز
- ۱۰- مضرت آن به اعضاء آلیه و متشابهة الاجزاء
- ۱۱- دفع مضرت و اصلاح و ابدال آن به دواء دیگر
- ۱۲- مقدار شربت و وجه استعمال آن
- ۱۳- خلاصه اقوال اطباء در خاصیت و تأثیر در اعضاء متشابهة الاجزاء و آلیه و تفرق اتصال.

کتاب دوم مشتمل است بر ذکر ادویه عسرة الوجود و قليلة الاستعمال و مواد ادویه، در ذکر اسامی ادویه آنچه مشهورتر و متداولتر است از مترادفات اختیار کرده و پس از تحقیق از اهل لغت در کتاب آورده مگر اسامی یونانی که از روی کتب نقل نموده و هر جا که به یکی از پنج زبان مشارالیه اسم دواء را نیافته نام آن را به لغت هندی نوشته و بعلامت (ه) آن را ممتاز گردانیده است.

چنانکه مصنف می گوید این کتاب را به ترتیب الفبائی مرتب ساخته ولی در نسخه مانحن این ترتیب دیده نمیشود و بعضی از حروف برخلاف نسق تهجی مرتب گردیده مثلاً بلافاصله از حروف بابۀ حرف (ج) منتقل شده و باز قسمتی از حرف باء را در ضمن حرف (ج) آورده (ورق ۹-۱۲)

وبعد از حرف بلافاصله حرف (د) وپس از آن حرف (ه) واقع گردیده و ظاهراً نسخه‌ای که کاتب از روی آن کتابت کرده مشوش بوده و کاتب بدون توجه مطالب را درهم نوشته است.

این کتاب را مصنف بنام علی بن طرادزینبی تألیف نموده است.

تقویم الابدان: ورق ۷۶-۱۷۰ تألیف حکیم یحیی بن علی عیسی بن علی ابن جزله صاحب کتاب منهاج البیان واین کتاب را بنام المقتدی از خلفاء بن العباس تألیف کرده و موضوع آن طب و تدبیر امراض و معرفت اسباب و اعراض است و آن را به ترتیب تقویم مرتب و مجدول ساخته و در هر ورق ۱۲ خانه بدین ترتیب قرار داده است:

خانه اول نام مرض. الاسماء.

خانه دوم مزاج او. الامزجه.

خانه سوم سنی که مرض بیشتر عارض شود. الاسنان.

خانه چهارم فصل و سالی که بیشتر عارض شود. الازمنه.

خانه پنجم البلدان.

خانه ششم السلامة والخوف یعنی مرض مخوف است یا سالم.

خانه هفتم سبب مرض.

خانه هشتم علامت مرض.

خانه نهم استفراغ یعنی استفراغ شاید یا نشاید قصد باشد مثلاً یا انواع دیگر.

خانه دهم التدبیر الملکی یعنی معالجه بوسیله ادویه که سلاطین به دست

آرند.

۱۱- التدبیر الهل الوجود، یعنی بوسیله دواهایی که برای همه کس

میسر باشد.

۱۲- تدبیر عام از دوا و غذا.

و در ضمن ذکر ادویه قتاله و سموم کرده شرح میدهد و در بالا و

پائین جداول امراض و اقسام آنها را بیان می کند و مجموع آنچه در این

کتاب آمده از امراض ۴۴ نوع است مشتمل بر ۳۵۲ قسم که در فهرست

کتاب ورق ۷۷-۷۹ مذکور افتاده است.
و ترتیب و نظم امراض بحسب ترتیب اجزاء بدن است از سر تا به قدم.

۱۰۰۴۳

مجموعه

به قطع $۲۹ \times ۱۶\frac{۱}{۴}$ به خط نستعلیق، دارای ۴۵۰ ورق که هر صفحه متضمن ۳۵ سطر است در متن و حاشیه، تاریخ کتابت ۹۰۵ (این تاریخ در ظهر ورق ۳۰۳ و ظهر ورق ۳۰۹ ذکر شده). از آخر چند صفحه افتاده و ورق آخر الحاقی است و در ۲۷ رمضان ۱۱۱۵ نوشته شده است و جلد مقوای تیماج گرفته و مشتمل بر کتب ذیل در متن:

- ۱- خسرو و شیرین نظامی. ظهر ورق (۱-۲۴۸)
- ۲- لیلی و مجنون. ظهر ورق (۲۵۰- ظهر ورق ۴۴۹)
و کتب ذیل در حاشیه:
- ۱- مطلع الانوار امیر خسرو ظهر ورق (۱-۳۱)
- ۲- خسرو و شیرین. ظهر ورق (۳۱-۳۰۳)
- ۳- لیلی و مجنون. ظهر ورق (۳۰۴-۳۰۹)
- ۴- اسکندرنامه. ظهر ورق (۳۱۰-۴۴۹)

۱۰۱۴۴

مجموعه

دارای ۳۸۱ ورق به قطع $۳۲ \times ۲۱\frac{۱}{۴}$ هر صفحه ۲۵ سطر به خط نسخ. کاتب محمد بن علی خویی که در سال ۱۲۵۸ از کتابت نسخه فراغت یافته. کلیه صفحات مجدول به طلاست. جلد مقوای روغنی بوم طلای گل و بوته، اندرون بوم قرمز گل زر گس دار مشتمل بر کتب ذیل:

- ۱- محرق القلوب، مؤلف مهدی بن ابی ذر النراقی. ورق ۱-۱۰۷

آغاز: حمد و سپاس بی‌نهایت تحفهٔ بارگاہ حکیمی است جلت عظمته که خاکدان دنیا و زندان این عاریت‌سرا را در بلیت و غم و محل مصیبت والم اهل ولا نهوده.

پایان: اینست زیان کاری بزرگ که عاجی از برای او نیست الا لعنة الله علیه وعلی آبائه وعلی سائر ظالم آل محمد و عذبهم عذاباً الیما.

موضوع [کتاب] ذکر مصائب اهل‌البیت است مشتمل بر دو مقدمه و ۲۰ مجلس، تاریخ کتابت ۱۵ شعبان ۱۲۵۸.

۲- طوفان البکا، مؤلف محمدابراهیم بن محمدباقر هروی متخلص به جوهری. ورق ۱۰۸-۲۶۵.

آغاز: نحمدک اللهم یا من خصنا بمصیبه من بکاء علیه السموات وسکاتها. پایان: امید که خداوند عالم جمیع شیعیان و محبین اهل‌بیت را نمی‌راند مگر به محبت ائمه‌اطهار و ازین نشاء خانی نبرد مگر آمرزیده و راستگار بالنبی وآله الامجاد.

تاریخ کتابت ۲۲ رمضان ۱۲۵۸، تاریخ تألیف:

خواستم تاریخ طوفان‌البکا از جوهری

گفت طوفان‌البکا ایات طوفان‌البکاست.

۳- کتاب بیدل مؤلف آخوند ملاقربان، ورق ۲۶۲-۳۸۱.

آغاز: ستایش بی‌آلایش طبیعی را سزاست که شوق بلایش درمان دردهای پیداست.

پایان: الا لعنة الله علی القوم الظالمین وسیعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون. و موضوع این کتاب مصائب اهل‌بیت است.

این مجموعه را کاتب برای یحیی‌خان ایلخانی نوشته و در پایان هریک مهر او دیده میشود بدین مضمون: «زالطاف محمدشاه یحیی‌ایلخانی شد».

۱۲۲۸۵

مجموعه^۱

دارای ۲۰۳ ورق به قطع $۳۴\frac{۱}{۲} \times ۲۳\frac{۱}{۲}$ هر صفحه متضمن ۲۰ سطر [دارای] (۶) سرلوح بسیار نفیس و ده مجلس تصویر. در آغاز هر کتاب دو صفحه با تصویر قرار داده‌اند به خط نستعلیق بسیار عالی. کاتب علی-حسینی هروی که در ماه ربیع‌الاول سال ۹۲۸ از کتابت آن فراغت یافته و ظاهراً این کتاب را به امر شاه اسماعیل کتابت کرده است و تمامت این نسخه متن و حاشیه شده و تمام حواشی با تشعیر طلا مزین است به علاوه سه صفحه تمام تشعیر در اول و سه صفحه دیگر با همان مزایا، در آخر نسخه: جلد کتاب از بیرون سوخت زمینه طلا متن و حاشیه، از درون سوخت تحریر الوان بسیار زیبا و از بهترین نوع جلدهای کار قرن (۹)، مشتمل بر کتب ذیل:

- ۱- تحفة الاحرار. ظهر ورق (۴-۲۸ ص ۷-۵۴)
- ۲- سبحة الابرار. ظهر ورق (۲۹-۶۹ ص ۵۷-۱۳۶)
- ۳- یوسف و زلیخا. ظهر ورق (۷۰-۱۳۱ ص ۱۳۹-۲۴۰)
- ۴- لیلی و مجنون. ظهر ورق (۱۳۲-۱۷۰ ص ۲۴۳-۳۳۸)
- ۵- خردنامه. ظهر ورق (۱۷۱-۲۰۲ ص ۳۴۱-۴۰۲)

ملاحظات: ۱- میانه ورق ۴۰ و ۴۰ چهار ورق که افتاده بوده است با خط تازه تری اضافه کرده‌اند و این چهار ورق بکلی ساده است و هیچ گونه تذهیب و تفسیر و جدول در آنها بکار نرفته است.

۲- این نسخه را در ۱۳۰۹ در نمایشگاه بین‌المللی صنایع ایران که در لندن تشکیل شده به معرض نمایش گذاشته‌اند. [مهر] هیئت انکشاف اشیاء مسروقه سلطنتی [دارد].

۱- بیانی: فهرست ناتمام... ص ۲۹۴ و آتابای: فهرست دیوان‌ها، ج ۱ ص ۱۷۲.

۳۶۹۳

مختارات قصائد

دارای ۲۲۵ ورق به قطع $۱۴ \times ۲۰\frac{۱}{۴}$ هر صفحه ۱۷ سطر به خط نسخ بسیار کهن، ظاهراً از خطوط قرن ۶، دارای سرلوح ساده جلد مقوای نیماج ترنج منگنه بوم قرمز.
آغاز :

قال جریر بن عطیة الحظفی و هو خذیفة بن بدر بن سلمة بن عوف.
پایان :

رایتھم خشع الابصار هیئته کما استکان لضوء الشارق الرمد
این کتاب مجموعه مختارات قصائد چند تن از شعراء عرب است
به ترتیب ذیل :

المختار من شعر جریر ورق ۱-۸۲

المختار من شعر فرزدق ورق ۸۲

المختار من شعر الراعی ورق ۱۶۲

المختار من شعر الاخطل ۱۶۲-۱۸۶

المختار من شعر حسان ورق ۱۸۶-۱۹۹

المختار من شعر قیس بن الحطیم ورق ۲۰۰-۲۰۴

المختار من شعر اعجادره ورق ۲۰۴-۲۰۵

المختار من شعر متمم بن نویره ۲۰۵-۲۰۸

المختار من شعر کعب بن سعد ورق ۲۰۸-۲۰۹

المختار من شعر الشنفری الازدی ورق ۲۰۹-۲۱۳

المختار من شعر تابط شرا ورق ۲۱۳-۲۱۴

المختار من شعر الاحوص ورق ۲۱۴-۲۲۵

در اول مختارات هر شاعر نام و نسب و سبب انشاء قصیدهها را غالباً

می نویسد.

در ورق ۱۸۶ پس از ختم مختارات اخطل نوشته است (آخر الجزء

الخامس من اجزاء الاصل واول الجزء السادس، و در حاشیة همین ورق نوشته‌اند: كان في آخر الجزء الخامس (كذا) بریدگی کناره صفحه) ابن-میهون، صورت (كذا) تم المختار من شعر الاخل تم (كذا) المائة قصيدة التي اخذ (كذا) محمد بن المبارك بن محمد بن مير (كذا) و هي بخطه من الاصل الف قصر (كذا) وكذلك في شهر سنة (كذا) وثمانين وخمس مئة والحمد (كذا) العالمين. در ورق ۲۰۶ این عبارت دیده می‌شود و قال متمم ايضاً يرثي اخاه وهي مفضلية قرأها على شيخى ابن الخشاب. ورق ۲۱۱ و قال الشنفرى ايضاً وهي مفضلية. ورق ۲۱۲ و قال الشنفرى وهي من اختيار ابى تمام الطاء من يرثي خالة تابط شراً. ورق ۲۶۳ و قال تابط شراً وهي مفضيلة.

بالای سرلوح مهر ترکی! ناصرالدين شاه قرار دارد و قبل از بسم الله نوشته‌اند (بخط جديد) ما في هذه المجموعة القصائد قصيدة الجرير والفرزدق والراعى واخطل والحسان والقيس والمتمم والشنفرى والاحوص. و در ورق ۲۲۵ که پایان کتابست بهمان خط قدیم: هذه القصائد المختارة الفصحاء، صفحه آخر و اول صحافی شده است، اشعار به سبک قدیم میان مصراعها فاصله ندارد و نسخه بدل به خط متن در بعضی صفحات دیده می‌شود. در بعضی اوراق لغات را به خط نستعلیق نوشته‌اند. و قال الحاوره (بهره) والم قطبة بن وحصن بن جروول بن حبيب بن عبدالعزى بن خزيمة بن رزام من ذبيان و هو نقل جدا.

۲۲۲۰

مصباح المتنجد

تأليف شيخ الطائفة ابو جعفر محمد بن حسن معروف به شيخ طوسى (۳۸۵-۴۶۰). دارای ۵۲۹ ورق به قطع $۲۵\frac{1}{4} \times ۱۶$ هر صفحه ۱۴ سطر به خط نسخ متوسط از خطوط او آخر دوره صفویه. کلیه صفحات مجدول به طلاً

و عناوین را نیز با طلا نوشته‌اند. جلد سوخت طلاکوب. این کتاب مخصوص دعاهاست که از طرق شیعه جمع‌آوری شده و مؤلف آن ابو جعفر محمد بن حسن طوسی است از اکابر شیعه امامیه و از بزرگان فقهاء مذهب جعفری که کتب و آثار او در فقه و حدیث و تفسیر از قبیل مبسوط و نهاییه و تهذیب و استبصار و تبیان در میان شیعه شهرت بسزا دارد. شیخ مذکور از شاگردان شیخ مفید و سید مرتضی بوده و در عهد خود مرجع شیعه بشمار میرفته و عده بسیاری از شاگردان مبرز داشته و کتاب تهذیب و استبصار از تألیفات او جزو اصول اربعه شیعه بشمار است. فروزانفر

۲۵۹۸

مطالع الانوار^۱

[مؤلف: محمدباقر بن محمدتقی موسوی]

دارای ۲۵۳ ورق به قطع $۳۰\frac{۱}{۲} \times ۲۰\frac{۱}{۲}$ در صفحه ۲۵ سطر به خط نسخ، کاتب نجفعلی شهیر به حاجی بابا ابن حاجی رجبعلی سمنانی، تاریخ کتابت ۲۸ ربیع الثانی ۱۲۳۴، جلد مقوای نقاشی ترنج و حاشیه بوم مشکی گل و بوته بوم طلائی افشان، اندرون مذهب بوم قرمز. آغاز:

الحمد لله الذی هدانا لهذا الی تنقیح سرائر شرائع الاسلام، بوسيلة نبيه الذی هو ينتهی فضيله الانام. پایان:

ولیکن هذا آخر المجلد الرابع من مطالع الانوار المقتبس من آثار الائمة الاطهار ویتلوه المجلد الخامس باعانة الله الموفق الماجد فی صلوة العیدین و غیرها باعانة الله جل شانہ.

رقم مؤلف فرغ من کتابة هذه الحکمات فی ليلة الاضحی من شهر سنة

تسع و عشرين بعد الالف من الهجرة.
موضوع جلد چهارم مباحث عدالت و مايرتبط بها.

۱۷۱۶

مناجاة خواجه عبدالله^۱

مؤلف ابواسماعيل عبدالله انصارى (۳۹۶-۴۸۱) معروف به پير انصار.
دارای ۳۶ ورق به قطع ۲۱×۳۰ هر صفحه ۴ سطر به خط نستعلیق
درشت بسیار عالی.

کاتب معزالدين محمد الحسينى الکاتب که به سال ۹۸۵ از کتابت اين
نسخه فراغت يافته است. متضمن يك سرلوح و کلیه صفحات مجدول به طلا
ومتن و حاشیه و حواشی دارای گل و بوته مذهب و ورق اول و دوم فواصل
سطور تذهیب دارد.

جلد مقوای بوم زرد منقش و مذهب و از داخل تیماج ترنج و لچکی
سوخت تحریر بوم طلائی.
آغاز:

من مقالات پير هراة خواجه عبدالله انصارى قدس الله سره العزيز
الهي اين چه فضلست که با دوستان خود کردی.
پایان:

رحمت بر آنکه او را هیچ حجت نیست و صلى الله على محمد وآله
اجمعين.

شيخ الاسلام ابواسماعيل عبدالله بن محمد بن على انصارى هروى که
در اشعار انصارى و پير انصار و پير هری تخلص می کند در ۲ شعبان
۳۹۶ متولد شده و در ذی الحجه ۴۸۱ وفات یافته و ۸۵ سال و ۵ ماه زندگی
کرده و اینکه مؤلف شذرات الذهب (شذرات الذهب ج ۳ صفحه ۳۶۵ چاپ
مصر). سنين عمر او را ۸۰ سال فرض می کند اشتباه است.

و چون نسب او به ابی ایوب انصارى از بزرگان صحابه حضرت

رسول (ص) میرسد به انصاری شهرت یافته و او یکی از اکابر محدثین و صوفیه بشمار است و پیرو عقیده حنبلیه و مایل به تجسیم بوده است. خواجه عبدالله را به زبان پارسی اشعار ملیح است و به زبان عربی نیز از وی شعر روایت کرده‌اند و مصنفات او که به عربی و پارسی است شهرت و اهمیت فراوان دارد و کتاب منازل السائرین از مؤلفات او در اصول تصوف بی‌نهایت دقیق و درخور اهمیت است و از جهت فصاحت و ایجاز امتیاز دارد. مجموعه آثار فارسی او در طهران به طبع رسیده و کتاب مناجات یا مقالات یعنی نسخه مانحن فیه مکرراً در ایران و خارجه چاپ شده است.

۳۰۵

منتخب تحفة العراقین^۱

دارای ۳۴ ورق به قطع ۲۹×۱۹ هر صفحه ۱۲ سطر به خط نستعلیق. کاتب عبدالرشید معروف به رشیدان. متضمن یک سرلوح و دور متن سه حاشیه زرافشان باریک یکی سفید و دیگری قرمز و سومی آبی مذهب و فواصل سطور طلائاندازی شده و در ورق آخر یک ترنج مذهب لاجوردی دارد، جلد مقوای ابره‌زری.

آغاز :

مائیم نظاره‌گان غمناک زین حقه سبز مهره خاک

پایان :

نورالانوار در برش باد رب الارباب یورش باد

تحفة العراقین از آثار افضل‌الدین خاقانی (متوفی ۵۹۵) است که در ضمن آن سوانح سفر خود را به جانب مکه در سال ۵۵۱-۵۵۲ به نظم آورده و شهرها و رجال مشهور عراق و حجاز را وصف می‌کند و معلوم نشد که

۱- بیانی: فهرست ناتمام... ص ۶۸ و آتابای: فهرست دیوان‌ها، ج ۱ ص ۴۴۵.

متصدی انتخاب این کتابت کیست.

ملاحظات: چنانکه در ورق يك نوشته‌اند این کتاب در تاریخ ۱۲۳۲ جزو کتابخانه فتحعلیشاه بوده و در همین تاریخ از عرض گذشته است. در ذیل این مطلب مهریست بدین مضمون «الیس الله بكاف عبده عبدالوهاب الموسوی» که ظاهراً مهر معتمدالدوله میرزا عبدالوهابخان نشاط است که کتابدار فتحعلیشاه بوده و ممکن است خط هم از آن وی باشد و کمی پائین‌تر مهر ناصرالدین شاه دیده میشود:

«شاه شاهان ناصرالدین مهردر.» در بالای سرلوح با طلا نوشته‌اند: «السلطان فتحعلیشاه قاجار». و این نسخه محفظه تیماج قرمز دارد. فروزانفر.

۱۲۳۰۴

منطق الطیر^۱

از آثار شیخ فریدالدین ابوبکر محمدبن ابراهیم عطار نیشابوری متوفی ۶۲۷.

دارای ۱۸۳ ورق به قطع ۲۵×۱۵ هر صفحه ۱۲ سطر به خط نستعلیق بسیار عالی. کاتب محمدرضا خوئی که در رمضان ۱۲۵۸ این نسخه را بپایان رسانیده است. ورق اول و دوم تمام تذهیب و کلیه صفحات مجدول به طلا و فواصل سطور طلااندازی شده و همه عناوین مذهب است. جلد مقوای نقاشی.

آغاز:

آفرین جان آفرین پاک را آنکه جان بخشید مشت خاکرا

پایان:

گفت عطار از همه مردان سخن گر تو مردی هم بخیرش یادکن

ملاحظات: ۱- تاریخ نظم در آخر این نسخه چنین است:

۱- بیانی: فهرست ناتمام... ص ۱۰۲ و آتابای: فهرست دیوانها، ج ۲ ص ۸۰۷.

- روز سه شنبه بوقت استوا بیستم روزی بد از ماه خدا
پانصد و هفتاد و سه گذشته سال هم زتاریخ رسول ذوالجلال
- ۲- این کتاب به محمد شاه قاجار تقدیم شده و در بالای ورق ۱۲
نوشته اند السلطان بن السلطان والخواقان بنالخواقان محمدشاه قاجار.
- ۳- در ورق اول مهری بدین عبارت دیده میشود: «هیأت انکشاف
اشیاء مسروقه سلطنتی». فروزانفر

۱۱۴۵

نخجیر ناصری

مقداری از یادداشتهای ناصرالدین شاه (۱۲۶۳-۱۳۱۳).
دارای ۲۵۲ ورق به قطع ۱۷×۲۵ هر صفحه ۱۲ سطر به خط نستعلیق
بسیار خوب، کاتب سلطان محمد حسین شیرازی که به تاریخ ذی القعدة
۱۲۸۲ این نسخه را بپایان رسانیده است متضمن یک سرلوح و دو ورق تمام
تذهیب در آغاز کتاب و کلیه صفحات مجدول به طلا و فواصل سطور طلا
اندازی شده است و تذهیب آن کار محمد حسن خان محقق الملک است.
جلد مقوای نقاشی که از بیرون در دو طرف تصویر ناصرالدین شاه را
کشیده اند و از اندرون در سمت راست صورت کامران میرزا و از طرف
چپ صورت ظل السلطانست.

این نسخه مشتمل است بر شرح شکارهای روزانه ناصرالدین شاه از
محرم ۱۲۷۹ تا ۲۷ ذی القعدة ۱۲۸۱ و بانشاء خود اوست و برای مطالعه
و اطلاع از جزئیات تاریخ زندگانی آن پادشاه در این مدت مفیدتواند بود.
فروزانفر

۲۲۰

نور الثقلین^۱

مؤلف: عبدعلی بن جمعه العروسی الحویزی.

مشمول بر ۵۰۰ ورق به قطع ... x ... هر صفحه ۳۳ سطر به خط نسخ متوسط. کاتب محمد کریم ابن محمد رحیم کزازی که در روز جمعه چهارم رمضان ۱۱۶۲ از تحریر فراغت یافته. مؤلف ساکن قریه جمال آباد از محال ورامین، تاریخ را به عربی مطابق ثلث فوق ذکر می کند ولی به عدد ۱۲۶۲ قید می کند و علی التحقیق یکی از این دو تاریخ و ظاهراً تاریخ دوم سهو باشد از کاتب. جلد مقوا نقاشی گل و بوته، تمام صفحات مجدول به طلا.

موضوع کتاب تفسیر قرآنست منتهی مؤلف سعی کرده است که قرآن را از روی اخبار تفسیر نماید و این مجلد مشتمل است بر تفسیر قرآن از سوره فاتحه تا آخر سوره کهف، مؤلف در اول کتاب گوید:

وبعد فيقول العبد المذنب الفقير المقر بالعجز والتقصير عبد علي بن جمعة العروسی الحویزی. انی لما رأیت خدمة کتاب الله والمقتبسین من انوار وحی الله سلکوا مسالك مختلفه فمنهم من اقتصر علی ذکر عربیه و معانی الفاظه و منهم من اقتصر علی بیان التراکیب النحویه و منهم من اقتصر علی استخراج مسائل الصرفیه و منهم من استفرغ و سمعه فیها یتعلق بالاعراب والتصریف و منهم من استکثر من علم اللغة واشتقاق الالفاظ و منهم من صرف الی ما یتعلق بالمعانی الکلامیه و منهم من قرن بین علوم عدیده.

نورالثقلین^۱

تألیف عبد علی بن جمعه الحویزی از علماء قرن یازدهم.
 دارای ۴۴۹ ورق به قطع ۱۹×۲۹ هر صفحه ۳۳ سطر به خط نسخ،
 کاتب محمد حسن بن حاج محمد خوانساری، که اوائل شعبان ۱۲۶۲
 وقتیکه وبا در ایران ظهور کرده بود، از کتابت این نسخه فراغت یافته
 است. کلیه صفحات مجدول به طلاست. جلد مقوای متن کشفی ترنج و
 حاشیه گلبرخی، اندرون قرمز نرگس دار. این کتاب جزو چهارم تفسیر
 نورالثقلین است و از سوره مریم تا آخر قرآن کریم را محتوی است و
 مؤلف آیا ترا از روی اخبار معصومین تفسیر می کند و تألیف این جزو
 مطابق رقم مؤلف در آخر کتاب، روز ۱۶ ذی الحجه الحرام سال ۱۰۷۲
 به پایان رسیده است.

آغاز : فی کتاب ثواب الاعمال باسناده عن ابی عبدالله علیه السلام.

پایان : قال ما احد من هذه الامة جمع القرآن الا وصی محمد صلوات
 الله و سلامه علیهما. فروزانفر

پښتونستان ښار علمي او مطالعاتي فریښی
پرتال جامع علوم انسانی

ازس عشره	۱۰۳۶	دیوان کمال فحینه	۱۰۹۲	ظفرنامه تیمور	۱۳۵۴
عنین الموده	۵۸۳	نثر العالی	۱۹۷۵	سلسله التهرب	۱۷
سقط الآلة	۷۷۰	صحیفه	۲۱۲۷	شعور / ارد	۷۳
مصنوع الفطوح	۹۳۳	" "	۲۰۱۰	ش بنامه	۱۳۵۹
المطرب	۹۳۳	نقش فخر نظر	۹۹۶۵	کلمات سدر	۱۳۹۲
دیوان المخرور	۹۵۳	ذخیره الآخرة	۲۰۹۹	قصیدة کعب بن ل	۱۹۱
صحیفه	۲۰۹۰	صحیفه بحار	۲۱۲۳	سینه الارز	۱۳۷۵
زبد اللغات	۹۳۴	افران الصفا	۵۳۹	فیه حاشی	۱۳۰۲
مصنوع النجاة	۹۰۲	فیه نظمه	۱۲۸۵	مشتر	۷۲۵
کافیه	۹۴۰	ش بنامه	۹۷۴	ش بنامه	۲۱۵
جزوه و جزوه	۱۹۸۹	مشور	۴۹	ترجمه باری	۵۵۰
رسالة در جزای	۱۰۹۱	ظفرنامه تیمور	۲۳۰	مکالم الاضغان	۳۹۹
سیا فرائد	۲۴۰۸	دیوان حشر	۱۱۵	صحیفه بحار	۱۹۷۷
" "	۲۱۰۵	روضه الارز	۵۹۸	کتاب دعا	۲۰۴۹
دیوان نزه	۹۷۰	قوله در رقة	۵۲۷	مصنوع المعوم	۱۱۲۸
مخطط اللغة	۵۵۹	رسالة در منطق	۱۰۴۲	زاد المعاد	۲۳۲۳
صحیفه	۲۰۰۵	کلمات صبار	۱۹۴۵	شرح طواع	۱۰۹۵
شرح آینه	۶۵۰	احکام بزرگ	۹۲۱	زاد المعاد	۱۹۱۷
صالح	۵۷۱	کلمات صبر	۹۸۹	صحیفه	۲۱۰۳
هدی کرم	۶۱۶	منهج الصادق	۱۷۱	کتاب دعا	۲۳۵۸
کلمات صانع	۵۲۴	صیاح الالهات	۱۸۵	اشعار ضحی کاشی	۱۷۲۴
احقاق الحق	۲۳۱	روضه الارز	۷۰۰	برای الهی	۱۰۳۲
صالح اللغة	۷۸۳	حاشیه کشف	۸۹۴	صاحبه العتبه	۱۱۹۱
مصنوع الفتح	۴۴۵۹				

هندسه لایه	۱۴۹	نزهت نامه	۱۸۴۲	دیوان اشعار	۲۴۹۱
شهنشاه نامه	۱۷۹	مثنوی	۱۲۷۹	حافظ	۲۳۹
مجموع البیان	۴۹۱	حافظ	۱۴۲۸	دیوان کلیم	۸۴۱
مراویب علییه	۹۸۹	چهارمکه نامه	۷۴۴	تیمورتاش	۹۰۱
۲۰ مثنوی	۵۷۹	از ارشاد	۱۳۱۵	خبر حاکم	۱۲۳۵
دیوان شمس	۷۰۴	کلمه لاله	۴۹۵	گلشن ناز	۴۰
رساله تصدیق	۹۰۹۷	نقش برین	۵۴۹	حیرت کلمه	۵۷۰
تفسیر اربع الفروع	۱۴۱۴	مناجاة خواجہ	۱۸۷۸	دیوان حافظ	۲۴۰۲
وائی	۹۴۴	تفسیر قرآنی	۱۷	سدر	۱۵
معارض افسرہ	۹۸۳	شہینہ	۱۴۵۲	جم جم آدمی	۵۸
نتیجات عدلہ	۱۱۹	نور الالام	۱۱۹۱	دیوان فغان	۱۳۷۰
تفسیر نیت ہدایت	۷۱۸	تفسیر اربع الفروع	۱۳۷۷	صحفہ	۲۰۴۲
۱۱ ۱۱	۹۹۰	شہادہ عشق	۵۶۰	دیوان کمال اللہ	۹۳۵
مصاید و مظاہر	۸۴۷	دیوان تاج محمد	۵۹۵	حافظ	۱۳۴
دیوان امی	۳۹۱	قدح و انبوسہ	۵۰۹	رسالہ البیہ	۱۰۸۴
نتیجہ اللغات	۷۴۹	مضامین اللغات	۵۵۸	دیوان پیر محمد	۷۳۴
دیوان وفا	۹۱۴	عمر و السنہ	۱۸۲۹	مختلف	۷۳۱
۱۱ شمس تبرک	۳۱۹	شرح الامام	۱۹۴۱	افسون امریکا	۷۷۳
مجموع البحرین	۱۰۵	مناجاة آقا سید	۱۸۹۵	امر عام	۷۷۹
صیغہ اعلیٰ	۷۰۸	دیوان وفا	۲۵۰	حافظ	۳۲
اشعاع الحقین	۵۵۲	شہادہ عشق و وفا	۹۰۴۹	سواد اللہ	۳۱
نہج البلاغہ	۳۲۵	تفسیر دیوان محمد	۱۰۰۱	رستان	۲۰۸
صیغہ اللغہ	۱۳۰۷	عشترت	۱۴۲	زاد اللہ	۱۸۱۹
فوائد و تراجم	۹۱۵	تصانیح الملوک	۱۱۵۹		
دیوان صاحب	۴۳۳	در مثنوی	۳۲۴		
بیچ البہار	۲۴	زبان کاتب زرگرہ	۷۷۹		

اصول دین	۱۰۹۵	۹۱۶	فروشگاه کتبی	۲۳۴۵	صنعت ۲۰۰۴	کتابخانه
در جزه	۱۰۷۵		عماد	۱۹۰۷	صنعت ۳۲۷	کتابخانه
وعوات	۲۰۱۴	۹۴	مقالات خواجه	۲۰۵۱	صنعت ۱۲۰۱	کتابخانه
نبرد امراد	۱۴۲۳	۱۴۸۳	چهره عدالت	۲۰۰۹	مجموعه ۵۴۸	کتابخانه
مقالات مبدع	۷۴۹	۵۷	نصائح اخلاقی	۲۱۰۰	در آینه ۱۳۵۹	کتابخانه
تخته الاحرار	۲۳۲	۱۹	خبر و شکر	۲۰۸۱	مجموعه ۱۲۵۷	کتابخانه
تخته المراقبین	۴۲۴	۷۴۵	خبر نظامی	۲۰۵۱	صنعت ۱۰۷۸	کتابخانه
صنعت المراقبه	۹۴۱	۹۴۷	دیوان مسعود	۲۱۸۳	فرادوس ۵۰۳	کتابخانه
سنة الامراء	۸۲۵	۴۷	دیوان خلعت	۱۹۲۴	شرح دعای توسل ۹۹۳	کتابخانه
غزوات ممتدة	۳۰۵	۳۴	رشته‌ها	۲۱۳۴	صنعت ۸۷	کتابخانه
دعای	۲۰۸۵	۵۹۷	روشنگری نام	۳۰۸	در کتب سنت ۷۹۳	کتابخانه
جمع الحرات	۵۸۵	۲۳۲۹	صنعت عدوت	۱۱۵۷	قره العرق ۹۰۴	کتابخانه
البیضاء الیمن	۹۱۸	۱۸۱	نشر آلاء	۱۱۷۰	کلمات کفوت ۱۲۷۴	کتابخانه
تفسیر بیضاوی	۱۲۱۴	۱۳۵۷	خاک کشر	۸۹۷	قصه در ۱۳۳	کتابخانه
دیوان ناصر خسرو	۵۸۸	۱۹۱۸	فراد الیسا	۲۰۵۹	تعبیرات فصیح ۱۲۲۳	کتابخانه
اترار جلیله	۹۹	۱۸۲۷	زاد الیسا	۸۹	در آینه ۳۳۰	کتابخانه
دیوان هفتاد	۱۳۳۵	۱۸۵	حافظ	۲۳۴۸	صنعت ۲۹۷	کتابخانه
حافظ	۳۵۸	۸۳	خبر نظامی	۱۸	تفسیر آفتاب ۵۴۳	کتابخانه
گودام امراد	۳۳۹	۵۴۱	مطبوعات کتب	۸۸۰	مصاحف ۱۳۳۷	کتابخانه
راضی الی کلین	۹۱۱	۱۳۴۳	نصیحت خرد	۱۱۳۸	شیرین ذراک ۹۴۴	کتابخانه
رب سحر صبا	۲۱۰	۱۲۷۲	نصیحت و تقصیر	۷۷۸	تفسیر قرآنی ۸۸۰	کتابخانه
توضیح الدلائل	۱۲۴۱	۲۰۵۳	دیوان غزوت	۸۱	در آینه ۱۹۸۳	کتابخانه
بیج البیاض	۲	۲۹۴	صنعت کلام	۱۵	مغزی و کلوزم ۲۳۵۷	کتابخانه
دیوان ناصر خسرو	۲۲۲	۲۰۵۵				

۲۳۵۴	مجموعه کتب	۳۳۴	مجموعه کتب	۱۸۷۳	مجموعه کتب	۲۷۸	مجموعه کتب
۲۳۵۳	کتب دریا	۵۷۳	کتب دریا	۵۰	کتب دریا	۳۰۵	کتب دریا
۲۳۵۰	مجموعه کتب	۲۵۳	مجموعه کتب	۳۴۴	مجموعه کتب	۱۳	مجموعه کتب
۲۳۵۴	کتب دریا	۱۹۳	کتب دریا	۱۹۸	کتب دریا	۲۸	کتب دریا
۲۱۳۲	مجموعه کتب	۲۳۳	مجموعه کتب	۳۹۹	مجموعه کتب	۵۳۵	مجموعه کتب
۱۲۳۹	کتب دریا	۲۳۳۲	کتب دریا	۱۳۱۸	کتب دریا	۱۱۵۹	کتب دریا
۲۱۱۲	کتب دریا	۲۳۳۳	کتب دریا	۵۴	کتب دریا	۲۰۴۱	کتب دریا
۱۸۱	کتب دریا	۴۱۱	کتب دریا	۹۵۵	کتب دریا	۹۴	کتب دریا
۱۵۶	کتب دریا	۴۰۹	کتب دریا	۱۲۷۱	کتب دریا	۱۰۳۱	کتب دریا
۵۸۰	کتب دریا	۲۵۵	کتب دریا	۱۸۹۵	کتب دریا	۲۳	کتب دریا
۹۰	کتب دریا	۲۳۳	کتب دریا	۸۳۰	کتب دریا	۵۵۴	کتب دریا
۸۴۹	کتب دریا	۱۹۳	کتب دریا	۸۱۱	کتب دریا	۱۰۴۴	کتب دریا
۸۱۹	کتب دریا	۲۵۱	کتب دریا	۱۳۴۹	کتب دریا	۲۳۵	کتب دریا
۵۲۰	کتب دریا	۲۰۸۳	کتب دریا	۲۱۱۹	کتب دریا	۱۰۴۹	کتب دریا
۳۳۲	کتب دریا	۵۸۱	کتب دریا	۱۰۵۰	کتب دریا	۱۰۷۱	کتب دریا
۱۳۵۵	کتب دریا	۳۵	کتب دریا	۱۸۴۰	کتب دریا	۹۵۵	کتب دریا
۵	کتب دریا	۱۳۴۸	کتب دریا	۲۰۳۹	کتب دریا	۳۰	کتب دریا
۱۱۳	کتب دریا	۳۳۳	کتب دریا	۲۰۵۵	کتب دریا	۳۲۴	کتب دریا
۱۳۵۲	کتب دریا	۲۳۵	کتب دریا	۶۵۹	کتب دریا	۵۵۸	کتب دریا
۱۳۵۱	کتب دریا	۱۹۹	کتب دریا	۵۰۸	کتب دریا	۷۳	کتب دریا
۲۰۳	کتب دریا	۳۷۱	کتب دریا	۴۲۵	کتب دریا	۱۱۵۳	کتب دریا
۲۲۹	کتب دریا	۴۱۰	کتب دریا	۲۵۵	کتب دریا	۲۹۵	کتب دریا
۲۰۸۲	کتب دریا	۳۷۳	کتب دریا	۱۹۰۵	کتب دریا	۱۹۹۵	کتب دریا
۲۳۴۷	کتب دریا	۲۹۵	کتب دریا	۱۸۳۰	کتب دریا		کتب دریا

۱۰۰۸	لعل محسن کتب ۸۹۱	۱۳۰۹	روزنامه	۸۲۱	شرایک
۴۳	چهارم شهرم ۷۴۱	۱۳۰۸	مطبع لارار	۳۵۷	بصع لارار
۱۹۲۲	بنا فخر کتب ۸۳۴	۱۳۸۲	توسعه خانه	۲۰۳	کتاب آرزو
۹۱۳	صفت لارار ۱۱۵	۱۳۱۳	فصل نظر	۹۵۹	سیر فانی
۱۹۱۲	مخبره کاتب ۱۳۳۴	۱۳۷۴	توسعه خانه	۲۹۱	مخبره کاتب
۱۱۴۳	تحفة الیومین ۱۸۲۵	۱۳۷۳	"	۳۹	لعل محسن کتب
۹۳۴	روزنامه ۹۵۷	۱۳۴۱	روزنامه	۵۳۲	توسعه سر آفرین
۱۳	کتابت شیخ ۲۸۲	۱۳۵۴	روزنامه	۱۹۳۱	مخبره کاتب
۲۵۱	گهر مراد ۸۳۸	۱۱۲۵	قصه کلاس	۵۳۵	مکتب عدلیه
۹۲۹	قصه ۷۰۹	۹۰۵	قصه	۲۷۹	مکتب عدلیه
۲۸۵	کتابت شیخ ۱۰۵۹	۷۱۰	مکتب	۲۱۲۱	روزنامه
۲۵۰۵	کتابت کاتب ۱۱۴۳	۲۲۳	روزنامه	۱۰۴۷	قصه
۲۹	روزنامه ۱۱۵۲	۱۰۲۳	روزنامه	۱۰۸۱	"
۱۱۲۵	تحفة الیومین ۱۱۷۹	۱۶۱۰۷	روزنامه	۱۰۴۸	"
۱۱	مکتب	۲۱۹	مکتب	۳۰۷	روزنامه
۲۴۷	کتابت کاتب ۱۱۹۱	۱۰۷۵	تحفة کاتب	۲۲۸	کتابت شیخ
۹۳۸	مکتب کاتب ۱۲۴۳	۹۲۴	روزنامه	۳۰۳	روزنامه
۱۱۲۲	قصه ۱۲۵۴	۱۰۹۸	توسعه خانه	۴۸	فصل نظر
۵۵۵	روزنامه ۹۸۷	۴۵۴	تحفة الیومین	۳۷۲	نسخ کاتب
۵۳۳	روزنامه ۸۲۸	۲۵۳	روزنامه	۱۸۴۸	کتابت کاتب
۸۱۳	مکتب عدلیه ۲۰۴۹	۷۴	کتاب	۹۱۸	روزنامه
۱۰۹۹	روزنامه ۲۱۲۲	۱۰۰۹	روزنامه	۱۰۱	کتابت کاتب
۵۵	کتاب ۲۹۵				

تحریر محطین	۴۱۹	صحیفه	۲۰۳۳	۱۲۰	کتاب دعا	۲۰۳۴
اشعار برزخ	۹۱۷	تصحیح اول برزخ	۷۹۲	۹۱۵	تصحیح عربی	۱۹۳
برسان نرس	۲۹۲۷	فرداوند تمام	۷۳۲	۲۱۰۹	صحیفه ترجم	۲۰۴۵
از روز الیش	۵۹۱	تصحیح المکر	۱۵۸۵	۷۲۴	دوره ۹۹	۱۰۹۷
فصیح و الفصیح	۳۰۱۵	"	۱۵۳۰	۵۳۷	کتاب نفی	۱۱۵۴
زبانت حدیث	۳۰۸۹	کتاب دعا	۱۹۰۰	۴۵۵	کتاب شکر	۵۵۴
داستان ایران	۱۴۱۲	دعا و تقاضا	۲۰۳۴	۳۰۹۰	مجموعه کتاب	۲۲۷
رساله در طب	۱۱۳۶	صحیفه	۲۳۲۸	۲۰۸۸	ترجمه کتب	۳۱۵۴
آرکادیه علمی	۱۱۸۵	فصیح الکلی	۲۲۷	۱۱۴۲	مفسرین	۱۲۹۰
حدیث در طب	۵۵۴	زبانه المکر	۱۹۳۵	۱۱۰۸	کتاب بید	۲۵۲
مثنوی اللفی	۲۱۴	دوران خیرت	۶۱۴	۴۰۷	کتاب مثنوی	۱۱۷۴
دوران خیرت	۳۱۴	مرقعه	۱۵۴۲	۵۲	کتاب رسالت	۷۸
اصول کافی	۱۱۸۴	کتاب شمس	۳	۵۵	فصیح حدیث	۹۷۷
دوران شمس	۴۱۲	تراجم حدیث	۱۰۵۴	۲۱۳	دوره ۹۹	۸۴۴
حدیث الواضحه	۳۷۲	ترجمه حدیث	۵۱۶	۷۷	حدیث	۱۲۱۰
دوره ۹۹	۳۹۷	تصحیح حدیث	۹۴۲	۷۹۱	صحیفه	۲۰۹۵
اصول و فروع	۷۶۷	مثنوی الحدیث	۱۲۱۷	۳۷۹	صحیفه	۲۳۸۳
اصول کافی	۳۳۱	اصول کافی	۴۲۲	۲۱۵	تصحیح حدیث	۱۰۵۹
دوران تصدیق	۲۴۰	صحیفه	۱۸۰۶	۲۶۹	تصحیح حدیث	۸۰۸
اصول و فروع	۱۱۶۵	رساله قرآنی	۱۶۵	۴۰۸	کتاب شمس	۱۰۰۷
دوران فدایان	۵۱۵	کتاب شمس	۱۴۰۸	۳۸	فرداوند کتاب	۹۴۵
تراجم الحدیث	۱۳۸	کتاب شمس	۱۶۱۶	۴۰۲	رساله فردوسی	۵۱۹
تفسیر اراغی	۹۷۷	حدیث شمس	۱۴۱۹	۸۳۲	شعر مثنوی	۱۱۵۰
رباعیات حدیث	۸۷۰	تراجم	۱۴۳۳	۱۰۸۰	صحیفه	۲۳۲۹
حدیث شمس	۱۲۹۵	"	۱۴۳۴	۹۵۵	کتاب حدیث	۱۱۵۰
حدیث شمس	۳۱۲	تصحیح حدیث	۲۱			
دوران شمس	۳۸۰	القیه المصنوعه	۱۴۰۷			
حدیث شمس	۱۸۹۸	شرح نهج البلاغه	۱۲۵۰			
صحیفه	۲۳۲۱	دوران فدایان	۲۹۷			
حدیث شمس	۴۴۵۷	فصیح حدیث	۲۹۲			
حدیث شمس	۳۰۶					

شرح اصول طبرستان	۱۴۵۳	شهرستان	۱۱۷۳	شرح اصول طبرستان	۱۴۵۳	۱۴۲۶
شرح حکمت الازراق	۱۴۰۵	المصابیح	۷۹۲	شرح حکمت الازراق	۱۴۰۵	۳۷۰
ذخیره خوارزمشاهی	۱۹۲۱	صده کلمه	۳۰۱۸	ذخیره خوارزمشاهی	۱۹۲۱	۷۹۹
کاتب میرد	۲۶۰	سبته الامام	۳۰۲	کاتب میرد	۲۶۰	۵۰۷
تذکره اولاد	۲۴۲	دروان نیا	۷۷۵	تذکره اولاد	۲۴۲	۱۴۴۸
تنبیه مورخین	۲۴۸	سبته الامام	۴۵۸	تنبیه مورخین	۲۴۸	۲۴۳۶
ش بنام	۲۴۳	مقامات	۹۸۹	ش بنام	۲۴۳	۹۴۵۴
قصه فاطمه	۲۶۶	دروان نیا	۳۹۸	قصه فاطمه	۲۶۶	۱۰۶۸
بنده نام	۳۱۳	نقشنامه	۱۲۴۹	بنده نام	۳۱۳	۱۳۳۰
تفسیر	۳۴۳	دروان نیا	۳۷۸	تفسیر	۳۴۳	۳۰۹۳
تفسیر	۳۱۵	دروان نیا	۳۱۷	تفسیر	۳۱۵	۱۳۸۹
	۱۸۴۳	کتابخانه	۱۳۲۱		۱۸۴۳	۱۳۹۰
	۵۱۳	عقده	۲۸۷		۵۱۳	۱۳۹۱
	۵۳	خبر نظر	۳۹۰		۵۳	۱۳۹۲
	۱۵۰	نقشه شمسی	۹۹۰		۱۵۰	۱۳۹۳
	۸۵۹	کتابخانه	۳۹۹		۸۵۹	۱۳۹۴
دروان امیری	۴۴۳	دروان نیا	۳۷۵	دروان امیری	۴۴۳	۱۴۵۹
شرح مصداق	۱۳۶۹	کتابخانه	۲۱۵	شرح مصداق	۱۳۶۹	۱۴۶۰
تقریر خطی	۴۴۹	مغز و جان	۴۲۹	تقریر خطی	۴۴۹	۴۸۱۵
	۹۰۳۱	تشنه	۱۴۲		۹۰۳۱	۸۹۴
	۱۸۴۴	تشنه	۱۷۳۹		۱۸۴۴	۱۴۱۶
	۴۵۳	غزوات	۱۸۹۹		۴۵۳	۸۹۳
	۴۵۰	عشق و زور	۵۹۹		۴۵۰	۱۹۰
	۸۰۴	سبته الامام	۴۴۴		۸۰۴	۱۹۵
تقریر در حوزة	۷۹۹	صده کلمه	۳۷۳	تقریر در حوزة	۷۹۹	۱۰۱۹
تصانف تاریخی	۱۳۹۱	لذرة النساء	۱۷۳	تصانف تاریخی	۱۳۹۱	۱۹۲
			۳۶۴			۱۴۰۳
			۱۲۹۹			
			۱۸۹۱			
			۱۰۱۷			
			۱۸۹۱			
			۳۶۰			
			۱۸۹۱			
			۳۶۴			

۱۱۹۴	شرح ضرر لفظ	۱۹۹۴	صده کلمه	۳۰۳۹	صحیفه	۲۳۴۴	مصنوع و الفلاح
۱۱۳۷	سبحة الارباب	۴۷۰	دوران لاف	۳۰۴۷	قصه بزرگ	۳۳۴۳	صحیفه
۱۱۸۷	فلسه فخری	۴۴۵	مثنوی	۳۹۱	کنوز الروم	۱۱۵۳	ضمیمه مضاد
۱۱۹۳	صده کلمه	۹۴۹	دوران مریه	۱۷۳۳	قصه کلاسیه	۲۱۳۴	گفت و دعا
۱۱۸۴	کلام الملوک	۱۳۰۵	قصه	۱۲۰۸	قصه الارباب	۱۱۸۸	منظوم الطیر
۱۰۴۹	صده کلمه و نانی	۱۵۳۱	قصه بزرگ	۱۱۹۵	صده کلمه	۱۱۹۸	دوران وحشی
۹۸۵	رسالة	۱۴۱۹	قصه بزرگ	۳۳۳۳	صحیفه	۱۱۰۵	دوران حافظ
۱۱۹۵	اعمال حج	۹۱۰	توضیح نام	۹۰۵	آثار اتم	۴۳۱	توضیح زینب
۱۰۸۵	دوران شاه	۲۷۱	توضیح	۸۹۱	کیا رساله	۴۳۷	تسلیمه کفر
۷۸۹	مثنوی	۸۱۸	قصه الهی	۴۹۳	کلمات حکم	۴۲۴	مصاحح الملوک
۳۸۴	دوران نغمه	۱۰۷۰	شاه و درویش	۱۹۰۱	قصه بزرگ	۱۱۰۱	اصطلاحات و نانی
۹۷۵	توضیح	۱۳۵۴	صده کلمه	۱۱۹۹	آثار شریف	۹۰۱	منجات انصار
۱۲۸	منظوم الطیر	۱۱۹۳	دوران غازی	۹۹۹	قصه لامعی	۱۱۹۶	مصطفیات ابن ابی
۴۳۱	فلسه کلمه	۳۳۹	سبحة الارباب	۱۱۰۹	کلمه انانی	۹۵۵	توضیح عشق
۳۳۳	کلمه بزرگ	۱۰۳۱	کشف راز	۱۱۰۹	مشور در بی	۱۰۰۹	کشف کتاب
۳۵۳	سبحة الملوک	۱۱۷۹	مرآت السیاح	۱۰۹۰	شرح معانی	۹۲۸۵	شرح تاریخ
۳۳۱	دوران شاه	۳۰۹۲	کلمه بزرگ	۱۱۹۷	راهنمایان	۱۹۳۷	کلمات قصار
۹۱۱	دوران سوره	۳۰۳۵	دعای کهن	۳۳۳	توضیح زینب	۹۸۸	دوران سلطان سلیم
۳۳۹	دوران شاه	۲۳۴۱	شرح صحیفه	۳۹۷	و قصه الخط	۱۳۳۴	دوران سلطان تبریز
۴۴۹	صده کلمه	۱۸۷۳	صحیفه	۹۳۹	قصه	۱۸۵۴	توضیح کلمه
۳۷۶	صده کلمه	۱۹	مثنوی	۱۰۱۳	قصه	۱۸۵۴	توضیح کلمه
۱۱۹۴	شرح لامعی	۹۸۳	قرآن مکتوب	۳۹۱	دوران صبا	۱۰۷۳	توضیح الملوک
۹۵۳	توضیح الملوک	۶۵۴	کشف الحق	۱۱۳۷	مشیح ابن المنان	۱۰۳۳	منظوم در آداب
۹۴۷	صده کلمه	۱۳۱۱	دوران نور	۱۰۷۴	نقش قصه	۱۱۴۹	صده کلمه
۱۸۴۱	صده کلمه	۱۸۵۲	مصاحح حضرت	۱۳۱۰	حرف فصیح	۴۵۳	دوران غزل
۱۸۵۵	صده کلمه	۱۳۳۳	توضیح نامه	۱۳۹۱	اصول کما فی	۴۴۳	سبحة الارباب
۱۸۷۰	صده کلمه	۱۸۶۲	صحیفه	۱۸۷۰	ضلع کبری		
۱۹۳۱	توضیح کلمه	۱۹۹۷	توضیح الفقه	۳۰۳۳	صحیفه		

کلمات قصار	۹۵۰	دوایح جمالی	۱۰۰۰	مسیب الرحال
دیوان سلمان	۴۳۰	حسن الکفار	۱۰۱۵	دیوان ابوالاعلیٰ
دیوان خاتمات	۱۰۴۰	رباعیات حکیم	۹۷۵	غزلیات سحرآمیز
سده تبریک مختصر	۳۳۳	دیوان نرانی	۲۷۲	تخته العطار
تفسیر نورالقلوب	۲۳۵	دیوان عرفی	۱۲۱۴	خمس و ششجاهلی
" "	۸۰۳	دیوانک	۷۵۹	خمس المهر خند
بیخون کسبی	۷۱۳	شرح موشی	۷۹۹	دیوان بیخون کسبی
صفا الواسع	۹۳۲	شرح گلشن راز	۷۵۴	گلشن
دیوانی منزه	۱۰۹۱	کلمات و از سنای	۱۵۵	اشعار زری
سعد الفریح	۴۹۰	دیوان شامی	۹۷۸	احتمالات بدیعی
زجاج المنیر	۹۱۰	دیوان کوه	۸۴۹	تخته العیسی
دیوان دایمی	۴۸۳	دیوان نظری	۹۰۴	غزلیات عطار
کشف الحقیق	۳۸۸	مصابیح القلوب	۱۱۹۲	صدقۃ المعارف
دیوان صدر الشیرازی	۳۷۷	شرح گلشن راز	۴۹۸	دیوان جبر
دیوان خوالده	۹۱۷	مثنوی	۲۳۳۸	صحیفه
شواذ خطیاتی	۴۲۸	دیوان انوری	۴۱۷	تفسیر لیلی
شرح آئین نیایش	۴	دیوان خجندی	۹۳۳	دیوان شامی معتدلی
" "	۶۴۵	دیوان شامی	۴۹۰	تفسیر زینب
صحیفه کامله	۸۵۴۶	کلمات سعدی	۱۹۷	مثنوی
حوش کبریا	۱۲۱۸	صدقۃ	۲۱۹	مفاتیح العظیم
			۱۰۳۴	تخته العیسی

کشف الآفات	۱۲۸۹	۱۰۰۳	ایرش و	۹۴۸	جهانیه
نقحانات کلمات	۱۲۴۹	۱۲۱۸	نقحانات مشهوری	۱۸۹۷	رد عیب
رساله در احوال روزگاران	۴۴۸	۶۹۸	حافظ	۱۴۴۵	تفتی
انوار العلوم	۹۷	۱۸۱۰	نزهة الآلاء	۱۲۱	فرائض الاسلام
دیوان حکیم بزرگ	۱۳۳۳	۹۷۲	جزوه الکتریس	۵۲۲	دیوان حکمت شریانی
نقحانات تحفة الراقین	۱۲۶	۲۱۰۴	تاج بوعبا	۹۱	تعمیر الادب
منهاج منظره	۱۸۵۷	۲۳۱۰	صیغ مجنون	۵۸۲	طلمس سخن
فروع کافی	۸۹۰	۳۰۶	حافظ	۵۹۰	ترجمه و ترجمه چهارم
خرس نامه	۹۲۴۲	۱۴۵۲	کلمات هیک	۲۰۲	اشعار و غزلیات
دیوان کمال الیه	۹۲۵	۱۴۰	ترجمه بهالایان	۴۵۷	دیوان
تذکره العبدین	۴۹۹	۵۹۱	فکات العبد	۱۸۸۲	حکیم کله
حاله سعادت	۸۹۱	۱۳۱۳	دیوان سنائی	۱۰۲۸	ترجمه چهارم
کامر لیلی	۶۲۹	۵۱۷	دیوان صفائی	۹۵۷	بوسفدر لیلی
نزهة الراقین	۱۱۷۲	۱۴۹	نقحانات شامی	۴۴۰۹	بمراض اشعار
سکینه مجلس	۹۱۸۹	۴۱۳	انوری	۱۰۷۲	منبع المکته
دیوان حضرت امیر	۵۹۳	۲۴۵۳	غزلیات صفا	۱۹۰۴	نسخه المصنوعات
حافظ	۹۷	۴۸۴	منهج الیه و دکان	۱۹۶۲	منهاج حضرت امیر
دیوان صفائی	۳۳۱	۳۱۴	مصباح المنیر	۷	تختنا صبر
جمع المجدل	۴۸۲	۲۶	مشهور	۳۶۹	حقیق الحدائق
حافظ	۹۳۳	۲۸۴۶	جبهه الراضی	۹۷۹	دیوان کمال السید
شرح چهار	۵۳۳	۹۳۹	قوله علام	۴۷۳	کلمه ما
شرح	۵۳۳	۱	در پریشانی		

دران عوفی	۱۱۷۱	شفا	۱۴۵۰	مجمع البیان	۹۸۰
توسن انصاری	۹۹۷	مصباح القمینی	۹۴۹	عقد اللامات	۵۳۸
مصباح البیاد	۹۴۱	در سفینة	۲۸۱	دران کبری	۸۸۳
توجه بهر صورت	۷۸۰	قصه کبیر صوفی	۹۰۹۴	خمس لفظ صوفی	۱۳۰۰
شهرستان	۱۰۲۰	تذکره المنظر	۱۰۵۳	فدا و نمانه	۱۷۴
حصه الحیران	۳۵۳	دران حدیث	۹۹۳	قصص صوفی	۵۷۹
شاهنامه	۱۹۵	علم الحج	۳۸۴	دران عطار	۳۳۰۳
دران انوری	۹۴۵	رساله در علم ملا	۱۱۱۶	قوافی العبد	۱۳۹۴
تفسیر ام	۸۴۹	خبره از فارسی	۱۳۸۷	نقشنامه خردی	۹۹۰
کتابت الحفظ	۱۰۳۶	دران تصدق اللی	۸۴۳	ساقی نامه عینی	۳۵۹
منظره عشق صوفی	۴۹۳	فدا و نمانه	۱۴۸	رساله در اشعار طریقت	۳۸۰
مطلب السوال	۲۵۱	زاد المعاد	۲۳۳۵	دران شافعی	۹۳۰
مصباح الموالیه	۶۰۴	مصباح الصباح	۲۳۴۲	تخته المومنین	۴۷۳
گرگ و اعر	۱۰۶۴	شرح مائت سقا	۱۱۳۴	نقشنامه سرودی	۱۰۹۳
دران کمالی	۹۴۳	دران ادریس صابری	۹۴۱	دران حفظ	۲۵۹
مستطرف	۳۴۵	جمال البیان	۲۰۴۷	تفسیر اصفی	۵۹۴
دران امیر خسرو	۴۱۳	شرح مثنوی الکرام	۱۰۸۲	حکام الاسلام	۸۵
نقشنامه اشعار	۱۰۵۸	شرح مرآة الوداد	۹۵۱	مرآة العبد	۴۷۷
کتابخانه نقده	۲۱۰۸	حدیث صغیر	۱۱۷۴	علم صوفی	۴۳۴
دران محمود میرزا	۱۴	کلیات شیخ	۹۰۵	تفسیر کونین	۸۴۸
غزوات تفسیری	۲۸۸	مصباح ناصر	۵۷۳	دران حدیث	۲۷۳
قرآن العبدی	۲۱۱	دران کبیر فارسی	۱۱۴۱	کامر الصفا	۷۸۲

موسمان	۵۷۷	۱۲ دروان عاشق	۹۲۸	نتیجات علمی	۱۱۰۰
زادالمعاد	۱۸۰۷	خفا ۲	۷۰۱	رفع الغیبه	۹۰۷
اسکندرنام نظامی	۷۱۷	روضه الافرا	۳۵	جماعه تصفیه	۷۷۷
مثنوی نوان	۷۲۰	کلمات شیخ	۳۷	دعوات	۱۸۵۴
احصاء العلوم	۱۷۸	مفتاح النجاه	۵۸۹	رساله تعلیمیه	۳۰۰
تفسیر سیدان	۴۸۹	منبر العلوم	۵۳۴	در بیان حضرت امیر	۹۴۷
غنیة نظامی	۷۹۹	خفا ۲	۳۹	تفسیر (الوزراء)	۱۰۷۷
نواح الحما	۷۴۷	شکر	۹۳۷	مثنوی	۹۳۳
غنیة نظامی	۷۸۴	مبانی البیان	۵۳۸	مجموعه	۷۹۴
اصول کافی	۵۳۹	احقاق الحق	۷۹۵	تفسیر عیاشی	۹۹۰
گلستان دکنستان	۵۱۸	حکون فارسی	۱۲۲۷	شرح قصاید فارسی	۹۹۱
قواعد زین	۵۴۰	کلمات شیخ	۱۳۲	حفظ	۸۰
رساله جامع در کتب	۲۱۳	تفسیر البراهین	۷۱۵	کلمات عیاشی	۴۹۱
تفسیر البراهین	۱۳۲۰	کلمات شیخ	۱۴۹	دعوات	۱۹۸۱
تذکره انظار	۱۲۵۲	فصله طلب	۹۵۲	قرائت عیاشی	۵۰۱
گلستان	۳۱۰	مثنوی	۷۹۷	تساویات خواجیه	۲۳۴۰
رساله هادی	۱۰۲۹	سید عیاشی	۷۴۷	صله المتقین	۱۱۳۲
تفسیر سوره البقره	۱۲۹۵	شرح اصول کافی	۵۲۵	نتیجات علمی	۳۰۴
زادالمعاد	۲۳۲۷	شمس الحقائق	۱۰۹	محزون اخبار الزین	۹۰۵
تأویر الآیات	۴۸۹	کلمات شیخ	۱۲۰	ترجمه کلمات علمی	۲۵
مجموعه تصفیه	۹۵۸	موسمان	۹۴۸	فروع کافی	۱۲۹۵
شکر	۵۸۴	میدان عیاشی	۲۲	مجمع البیان	۱۸۳

ادعای اولاد	۵۸۷	کشف المراقب	۲۳۵	دران منبسی	۲۱۹
دران طرینی	۴۵۱	مجلسی المرأة	۴۵۲	دران سلامت	۸۱۴
شرح پنج الباقی	۳۳۹	غیر نظمی	۴۸۳	ترجمه بند	۵۷۵
خصالی صدوق	۹۹۱	دران کمال	۴۳۹	دران قاتان	۴۵
مجموعه ۱۲ اثر	۱۱۵۹	اسرار و احادیث	۷۱۹	منهجه عمده	۱۸۲۵
اشعار منقحه	۱۱۳۷	تخته المراقب	۵۱۹	فردا نظمین	۹۱۹
دران مرزا قاسم	۱۰	شرح الفوری	۱۱۷۲	شرح دران قاسم	۵۸۹
دران ملا	۱۱۰۲	دران ناصر	۴۲۸	دران ابراهیم	۲۵۹
دران فضل	۱۹۷۵	اسکندرنامه	۱۷۱	روضه لاجنه	۳۴۰
جنته الراقیه	۱۳۹۴	دران شمس	۴۷۱	خبر و شتر نظمی	۱۳۴۴
دران غلکی	۱۱۸۱	روضه لاجنه	۴۸۱	تفسیر لاجنه	۹۸۴
تخته المراقب	۲۸۵	دران ابراهیم	۴۵۱	دران خورشید	۳۲۷
صدقه سفلی	۴۵۹	غیر نظمی	۵۹	دران ازرقی	۹۳۹
انجمن خاتون	۷۹	صدقه نیرقران	۹	کشف	۴۷۴
دران حضرت امیر	۲۱۸	فوائد حکمت	۱۲۹۳	زاوالمعاد	۲۰
توجه امیر محمد	۴۹۲	دران عاشق	۲۰۹	خریفات و نوبه	۲۰
غیره الممدان	۴۲۷	دران حضرت امیر	۱۱۰۴	شرح بنام	۱۳۱۷
جهانکده آفرینی	۳۲۴	دران بیاض	۱۹۸	غیر نظمی	۷۲۷
دران مهدی	۳۲۴	تخته اوچار	۹۷۳	کوشان شیخ	۹۸
سینه سینه	۴۵۹	مراجع الباقی	۱۱۳۳	دران حبیب	۱۵۹
ساقی قرب	۹۰۸	از اردستان	۸۸	جامع عباسی	۴۷۸
صحیفه مبرمج	۲۰۴۲	زادالمعارف	۱۸۴۹	دران ملا علی	۴۴۳
دران سیدان	۲۲۲	صدقه	۹۲۱	شرح پنج الباقی	۹۸۹
کلیات شیخ	۱۰۱۰	استقصا	۱۱۵۵	توجه المومنین	۴۰۲
مناقب الامراء	۸۵۷	قصه	۱۰۵۴	نقبات سیدک	۲۰۳
دران سید علی	۸۵۸	سوز و گداز	۹۷۱	غیر نظمی	۲۰۱
نجم الباقی	۱۹۹	مصباح محمدیه	۱۱۴۸	صفت اشعار	۴۴۳
درة القامع	۷۲۸				

درمان اسامی الاقرار	۴۴۱	استحصار	۷۱۳
درمان اسما	۳۹۲	اخصان خاقان	۸۰۹
افزودار الربیع	۸۵۱	شرح قانون	۱۲۵۸
شکرول	۴۴۰	درمان باوهرک	۷۳۶
غنیطانی	۳۶۵	درمان مصائب	۲۱۵
سید الامین	۱۸۴۸	درستان	۱۱۴۵
درمان امیر خسرو	۴۳۸	مقام صدیقین	۱۸۴۱
درمان امیر	۹۳۰	درمان خاقان	۱۳۶۹
این لایق	۱۱۷	رساله خواجه	۱۱۳۰
تفسیر	۱۲۲۰	مویضه طریقی	۲۴۲۷
زاد اللیل	۱۸۲۸	غنیه امیر خسرو	۴۴۱
شیر و شیرینی	۳۱۷	برای ابن العجمی	۴۲
بحر القلوب	۱۲۷	تفسیر سوره نوح	۸۹۸
شرح واحدی تفسیری	۲۴۷	قصاید و غزلیات	۷۵۹
درمان فرائد	۳۴۷	اسکندر نامه امیر خسرو	۵۴۷
زبور ترجمه	۵۹۳	کلیات امیر خسرو	۸۵۳
خلاصه التوحید	۶۹۶	زاد اللیل	۱۸۲۷
کتاب المراجعه	۳۵۵	مجموعه خطب	۱۲۸۰
مضامین مشرب	۶۶۳	سند جمعی	۷۳۵
جام جمیع ادعا	۹۰۷	مناشیح اقبزیتر	۴۰۵
قصه	۲۳۶	مناجات خواجه	۱۸۵۹
درمان خاقان	۲۸۳	درمان تفسیری	۸۹۹
درمان ناصر	۲۳۵	سوره اخطا	۸۲۷
خواص امیر خسرو	۲۰۷	درمان کتاب	۴۰۹
کلیات شیخ	۲۰۵	درمان کمال	۴۰۴
صحنه کماله	۱۸۷۹	مشهد و دیوانی	۱۸۲۳
نوع محزون	۴۷۳	درمان امیر	۲۴۸
		درمان مغربی	۱۲۲۲

۱۱۷۳ (مجموعه)

سنگد الهب	۱۰۴۲	سید مرتضی	۴۰	گنجین ناز	۱۸۶۵	من جبهه التابین	۸۲۲	سنگد الهب	۱۷
شعری در روز	۱۹۴۵	کلمات قصار	۵۷۰	چهل کلمه	۲۵۰	دریان دین	۲۰۵	شعری در روز	۷۳
مشانه	۶۲۱	الحکام در روز	۲۴۰۲	دریان در آینه	۱۰۹۹	خاتمه بر بنیادی	۲۰۸۵	مشانه	۱۳۵۶
کلمات سبک	۶۸۱	کلمات صافی	۱۶	سدهی	۱۰۰۱	تغیبات در بیان مجرب	۵۸۵	کلمات سبک	۱۳۶۳
تفسیر سبب	۸۷۱	منبع احادیث	۵۰۱	جام نیم اوردی	۱۴۲	شعری	۹۱۸	تفسیر سبب	۱۹۱
سنگد الهب	۱۸۵	فناز الایضار	۱۲۷۰	دریان خاتون	۳۲۹	در کفون	۱۲۱۹	سنگد الهب	۱۲۷۵
کلمات صافی	۷۰۰	روشنه در بار	۲۰۴۲	سینه	۷۷۹	شرح آن که کتبه	۵۸۸	کلمات صافی	۱۳۰۲
شعری	۸۶۴	حاشیه کشف	۴۴۵	دریان کمال الدین	۱۷۹	سنت نامه	۹۹	شعری	۷۲۵
کتاب نامه	۱۰۳۹	انسی عشره	۱۲۲	حافظ	۴۹۱	مجمع البسیان	۱۲۲۶	کتاب نامه	۳۱۵
کرم کتاب رسیده	۵۱۲	عین المصوت	۱۰۸۴	سینه السینه	۶۹۹	کتاب رسیده	۳۵۸	کرم کتاب رسیده	۵۵۰
کلام الاضنی	۷۷۰	سنگد الهب	۷۲۹	دریان بر جلی	۵۶۹	لاله کفون	۳۲۹	کلام الاضنی	۳۶۶
صحیفه سیبویه	۹۳۲	مشاح الفلان	۷۳۱	تخت	۷۰۴	دریان شمس	۶۱۱	صحیفه سیبویه	۱۹۷۷
کتاب رسیده	۶۲۲	محل	۷۲۲	اخترن همی	۱۲۱۴	تفسیر ابراهیم	۱۲۴۱	کتاب رسیده	۲۰۴۹
نادر السار	۶۵۲	دریان ابراهیم	۷۷۶	المریضه	۶۲۲	دانی	۲۲۳	نادر السار	۲۳۳۳
شرح طالع	۲۰۶۰	صحیفه	۳۲	حافظ	۶۸۳	مناجی النبوة	۶۴	شرح طالع	۱۰۹۵
نادر السار	۶۲۴	زبدة القاصد	۶۱	سنگد الهب	۸۱۴	تغیبات در مقام	۱۲۸۲	نادر السار	۱۹۱۷
صحیفه	۶۰۲	مشاح النجاة	۲۰۸	پرستان	۷۱۸	تفسیر شمس تبریزی	۹۹	صحیفه	۲۱۰۲
کتاب رسیده	۶۲۰	کتابه	۱۸۱۹	نادر السار	۶۶۰	"	۷۴۵	کتاب رسیده	۲۳۸۸
اشعری کاشی	۱۶۸۶	جوده رجبیه	۱۲۷۹	شعری	۸۴۷	مصباح در طرار	۶۲۷	اشعری کاشی	۱۷۲۴
برهان الدین	۱۰۶۱	سنگد الهب	۱۳۲۱	حافظ	۳۶۱	دریان الهی	۴۷	برهان الدین	۱۰۳۳
حدیثه التفسیر	۲۱۰۵	بیاض اشعار	۱۲۱۵	اسرار	۹۱۴	دریان وفا	۲۴	حدیثه التفسیر	۱۱۶۱
دریان کمال الدین	۹۷۰	دریان فرید	۴۹۵	کرم الاسرار	۳۱۴	برهان شمس تبریزی	۵۶۷	دریان کمال الدین	۱۰۹۲
صحیفه	۲۰۰۵	صحیفه	۵۴۶	شمس تبریزی	۵۵۲	شمس البقین	۲۳۲۹	صحیفه	۲۱۲۷
صحیفه	۶۵۰	شرح اشعار	۱۸۷۸	من کلمات خاتم	۳۲۵	ربیع البلوغه	۱۳۵۲	صحیفه	۲۰۱۰
کتاب رسیده	۶۱۶	حدیثه رسیده	۸۷	تفسیر شمس		اصول دین	۱۸۲۷	کتاب رسیده	۲۰۶۹
زخیره الآفرد	۵۲۴	کلمات صافی	۱۴۵۲	کتاب نامه	۱۰۹۶	وجزیه	۱۸۶	زخیره الآفرد	۲۰۶۹
صحیفه سیبویه	۴۲۸	احقاق الحق	۱۱۷	خزائن آفاق	۱۰۷۵	دعوات	۸۳	صحیفه سیبویه	۲۱۳۳
اخوان الصفا	۱۲۵۶	مشاح التبریح	۱۲۷۷	تفسیر ابراهیم	۲۰۱۵	فیض الرار	۵۴۱	اخوان الصفا	۵۲۹
کتاب رسیده	۱۲۹	دریان اشعار	۶۶۵	دریان همزه	۸۴۳	مناجی صیدی	۱۳۴۱	کتاب رسیده	۱۲۸۵
کتاب نامه	۳۲۵	حافظ	۵۰۶	مصباح النبوة	۷۴۹	تغیبات در طرار	۱۱۷۰	کتاب نامه	۶۷۴
شعری	۴۴۱	دریان کلمه	۵۵۸	مناجی النبوة	۲۳۲	تغیبات در طرار	۲۰۵۳	شعری	۴۶
دریان صافی	۶۰۱	تفسیر نامه	۱۸۲۵	عز سینه	۴۲۴	تغیبات در طرار	۲۰۵۳	دریان صافی	۱۱۵
تواضع در مقام	۱۲۳۵	کتاب رسیده	۱۹۴۱	شمس الابرار	۶۴۱	حقه الراتبه	۲۹۴	تواضع در مقام	۵۲۷

رسف و زلف	۲۰۳	دخان المومنين	۹۰۱	رواي جابر	۲۵۲	کھايت سدي	۱۲۲	صحفہ کا مہ	۲۰۶۵
فہرست خطی	۴۸	دریان ناری	۴۲۵	نزهة المشتاقين	۱۹۹	برستان سدي	۱۲۲۳	صحفہ	۲۲۴۵
شخصيات خواصہ	۱۸۴۸	دریان حکم سلطان	۲۶۵	صحفہ	۲۲۲۰	قنوی	۳۳	صحفہ	۱۶۰۷
ورہ آتھج	۹۱۸	صحفہ سبأیہ	۱۹۰۵	"	۲۲۲۲	ریسا زینت	۲۹۷	صحفہ	۴۵۱
مقرب السنين	۱۰۱	ترجمہ الصغرہ	۱۸۲۰	"	۲۲۳۳	سیدہ زینت بیگم	۵۹۲	احمال ماہ بخان	۲۰۰۹
دریان سلطان	۱۲۰۹	دریان خانانہ	۸۴	شہ نامہ	۴۸۱	اصول کافہ	۱۳۲۷	رد الایمان	۲۱۰۰
مطلع الازار	۳۳۸	دریان حافظ	۵۲۵	کھايت شيخ	۴۰۹	دریان حنی	۹۴۴	خواص سبأیہ	۲۰۸۱
فہرست ماہ	۱۲۸۲	شعرا و فرط	۱۱۶۹	رسف و زلفی جوی	۲۲۶	اصول درویش کافہ	۸۸۶	صحفہ سبأیہ	۲۰۵۱
فہرست خطی	۱۲۱۳	دعوات و غیرہ	۲۰۴۱	کھايت شيخ	۲۵۱	زاد العار	۱۹۸۲	زاد روشن حنی	۲۱۸۲
شوش ماہ	۱۲۷۴	زادین شہزادہ	۹۲۰	قصہ زینت	۲۰۸۲	کتاب دعا	۲۲۵۷	شرح ادنیٰ صبیح	۱۹۷۴
"	۱۲۷۳	سعدتہ الغریب	۱۳۱	سیدہ جوی	۵۸۱	صحفہ سبأیہ	۲۲۵۴	صحفہ کا مہ	۲۱۳۴
انفادات مرحوم نصیب	۱۲۶۴	فیض المومنین	۵۶۴	دریان السیرت مالمعنی	۳۵	کتاب دعا	۲۲۵۲	سیدہ زینت	۲۰۸
تھمہ لاسی	۱۱۲۵	سعدتہ الغریب جہا	۲۳۵	شہزی جہتہ خزینہ	۱۳۳۸	صحفہ سبأیہ	۲۳۵۰	قرۃ العین	۱۱۶۷
قولیہ	۹۰۵	زجر شکت و سب	۱۰۷۱	دریان فقط	۳۶۳	کتاب دعا	۲۳۵۶	کھايت کھنہ	۱۱۷۰
شہزی	۷۱۰	حسن الکریمت	۶۴۴	دریان شہزی	۱۶۶	صحفہ سبأیہ	۲۳۳۲	قصیدہ بردہ	۸۹۷
دریان حکم سلطان	۲۲۲	تہ حیل الغریب	۵۵۸	دریان فقط	۹۷۱	کھايت سدی	۱۲۳۹	معانی السبأیہ	۲۰۵۹
دریان ظہیر	۱۰۲۲	کھايت ابرہہ	۷۲	دریان کمال مجدی	۴۱۰	بیان خلد کرکے	۲۱۱۲	دریان بہت	۸۹
بیان تغیب اکبر پور	۱۱۱۷	کھايت شيخ	۱۱۶۶	ظہیر ابرہہ	۶۷۲	دریان حضرت امیر	۸۸۱	صحفہ	۳۳۸۴
صکھہ	۲۸۹	دریان ظہیر نواب	۲۹۵	شہزی اذکار	۲۹۵	آئینہ کثاف	۵۸۰	تہذیب زہرا کش	۱۸
سیدہ زینت	۹۲۴	شرح و معانی	۱۹۹۵	احمال الساعات	۱۸۷۲	دریان شہزی	۸۲۹	مدارج النبوة	۸۸۰
شہت خانہ	۱۰۹۸	تغیب برستان	۲۰۲	زہرۃ القاضیہ	۵۰	لغزہ مستعدہ	۸۹۹	شہزی و زکار	۱۱۳۸
دریان شہزی	۲۶۲	صحفہ کا مہ	۲۰۹۱	دریان جمال اکبر	۱۳۱۸	کھايت زانہ	۱۲۲۲	برستان سدی	۸۱
اقبال	۲۴	لیلیٰ محزون قلب	۲۰۹	شہزی ترورہ کافہ	۵۴	ترجمہ انجیل	۱۳۲۵	شہزی ہدیٰ برم	۸۶
لیلیٰ محزون قلب	۱۰۰۸	تہذیب نامہ انصاف	۶۶۲	صحفہ زلفی صغرہ	۶۵۵	دریان تارا	۵	ردہ سلطانہ	۲۰۰۴
جمہر کھتر مہ	۴۳	صحفہ کھتر مہ	۱۹۶۱	تھمہ خواصہ عبد الغنی	۱۸۹۵	شہ نامہ جلد	۱۱۳	دریان شاہ فرید	۳۲۷
بیان خلد کرکے	۱۹۲۲	تھمہ حدیث	۶۴۴	رسف و زلفی جوی	۸۴۰	شہ نامہ	۱۴۵۱	شہ نامہ فروری	۱۲۶۹
صحبۃ الابرار	۹۱۳	نہیمہ سلطان	۲۷۹	حوار الامام شہزی	۸۱۱	کھايت شيخ	۱۴۵۱	اسکندریہ زلفی	۱۲۵۷
صحفہ کا مہ	۱۹۱۳	قصیدہ	۱۰۴۷	آداب زیارت حضرت زہرا	۲۱۱۹	برستان شيخ	۷۰۳	غایۃ الاقنان	۱۰۱۸
دریان شہزی	۹۳۴	"	۱۰۸۱	دریان حکم زینہ	۱۰۵۰	شرح سبأیہ	۲۴۹	شرح مناقبہ	۶۰۳
کھايت شيخ	۱۳	"	۱۰۸۱	صحیح الدعوات	۱۸۴۰	دلیل العین	۲۰۸۲	زخمہ خواصہ زلفی	۶۹۳
گرہ طار	۲۶۱	دریان شہزی	۲۰۷	اربیہ	۲۰۲۹	صحفہ کا مہ	۲۲۲۷	نہیمہ شہزی	۷۱
نفس	۹۲۹	کھايت شيخ	۲۲۸	کتاب دعا	۲۰۵۶	فہرست خطی	۲۲۲۷	فہرست خطی	۲۰۴
کھايت شيخ	۲۸۶	"	"	"	"	فہرست خطی	۵۷۲	فہرست خطی	۱۲۷۲

۱۳۹۴	ارشاد و الاذکار	۵۱۷	بدایین معانی	۷۷	فقه ادریس	۱۶۲	در بیان زکاة	۲۰۹
۱۳۹۴	انوار ابریح	۵۹۱	در بیان فتنان	۳۷۹	مجموعه ترجمه	۲۰۴۵	تحفة الرسنین	۱۱۳۶
۱۳۵۹	مشیح الفصح	۲۰۱۵	فوائد	۲۶۹	در بیان شایسته	۱۰۹۲	شعری	۱۱
۱۳۹۰	زیرت حایم	۲۰۸۹	کلیات شیخ	۴۰۸	رساله سبب نفی	۱۱۶۳	رایج حایم	۲۴۷
۱۱۵	رساله در طب	۱۱۳۶	اشقی	۳۸	کتب سبب کفر	۵۵۴	شعری بر روی	۹۳۸
۱۹۴	کتاب در طب	۵۵۳	مراة العالم	۸۲۳	ترجمه کلام الله	۲۱۶۲	قصیده	۱۱۴۲
۱۴۱۶	نویح اسالین	۷۱۴	تحفة الابرار	۱۰۸۰	شعری نیز بغیر	۱۴۹۰	در بیان زکاة	۶۶۵
۱۹۴			شائق الازار	۸۴۵	سبب	۳۵۴	در بیان فتنان	۶۳۳
۱۹۰	اصول کانی	۴۱۲	صحیفه	۲۳۳۹	بیین فخرین اشقی	۱۱۷۳	غنی حدیثیه	۸۱۳
۱۹۵	در بیان شایسته	۳۷۲	حکایات	۹۵۵	کلیات سبب	۷۱	در بیان فتنان	۱۰۹۹
۱۰۱۹	خبره الراضیه	۲۹۷	صحیفه	۲۰۳۲	نقائبات فخر	۹۷۷	"	۶۵
۱۹۲	اسکندره نامه	۳۳۱	تحفة الابرار	۷۹۲	در بیان شایسته	۸۳۴	"	۸۴۱
۱۴۵۳	در بیان فتنان	۲۴۰	فوائد نامه	۷۳۳	حدیثیه	۱۴۱۰	"	۲۴۱
۱۴۰۵	اصول و فروع	۱۱۵۵	کتب در دعا	۱۹۰۰	صحیفه کافر	۲۰۹۵	"	۸۲۴
۱۹۱۱	در بیان فتنان	۵۱۵	دعا و اعتقاد	۲۳۳۹	شرح سوره ترجمه	۲۳۸۲	فوائد قصص النبوة	۱۱۶
۲۹۰	تفسیر الراضیه	۹۷۷	صحیفه	۲۳۳۸	غزوات الشریفة	۱۰۹۵	سبب حایم	۱۲۳۳
۲۴۲	رباعیات خیر	۸۷۰	مشیح الفخران	۲۳۸	تحفة حکیمین	۸۰۸	تفصیلات در بیان	۱۸۴۵
۲۳۱	نقائبات خیر	۱۹۹۵	در بیان حدیث	۹۴	رساله فخر و شرف	۹۳۵	رساله الفصح	۹۵۷
۲۴۲	کلیات شیخ	۳۱۲	کلیات شیخ	۳	نقائبات شعری	۳۱۹	در بیان اشرفین	۲۸۴
۲۵۶	در بیان شایسته	۳۸۰	رایج حایم	۱۰۵۴	شعری	۱۱۶۰	ارباب الفخر	۸۳۸
۴۱۲	تفصیلات در بیان	۱۸۹۷	ترجمه فقیر شایسته	۹۱۵	شایسته	۱۳۰	شرح شعری	۷۰۹
۴۲۲	صحیفه	۲۳۳۱	نویح العابدین	۱۴۱۷	بیاض خط کفری	۲۱۰۹	کشف الغائب	۱۰۹۹
۴۱۸	بیع الاشیاق	۲۲۵۷	اصول کانی	۴۷۲	زخیرة خوارزمی	۷۲۲	ربیع زین	۱۱۴۴
۵۷	راحة القلوب	۳۵۹	صحیفه	۱۸۰۹	شایسته	۵۲۲	در اشرفی	۱۱۶۴
۵۳	شرح و فیه تفسیر	۱۴۴۵	کتب حدیث	۱۴۰۱	اختصاصی	۴۴۵	نقائبات شریف	۱۱۷۹
۱۵۰	شرح صوت الاطراف	۴۷۰	کتب حدیث	۱۶۱۶	صحیفه	۲۹۰	بیع فخرین عقی	۱۱۹۱
۸۵۹	زخیرة خوارزمی	۷۵۹	حیران شایسته	۱۴۱۹	نار الدار	۲۰۹۸	در بیان اوجیه	۱۴۴۴
۴۴۴	شایسته	۱۴۵۴	شرایح	۱۴۳۴	سبب حایم	۱۱۲۲	در بیان شرف	۱۴۵۴
۱۳۷۹	قصیده تمجید	۱۰۶۸	"	۲۱	زخیره	۱۱۰۸	"	۹۸۷
۴۴۹	نویح	۱۲۳۰	تحقیق التوح	۱۴۰۷	تمجید	۴۰۷	صحیفه سبب	۲۰۳۹
۱۰۴۱	صحیفه	۲۰۹۳	اللقه المنجیه	۱۴۵۰	در بیان فتنان	۵۲	"	۲۱۳
۱۸۴۴	تفسیر کفر	۱۳۸۹	شرح بیع النبوة	۲۹۷	مجمع المبرین	۵۴۵	فیه	۲۶۸
۴۵۰		۱۴۹۰	در بیان فتنان	۲۹۲	ربیع زین	۴۱۳	کتب سبب	۴۴۴
۸۰۲		۱۳۹۱		۴۱۵				
۸۵۸		۱۳۹۴	تحریر محلی					

۱۱۵۴	کتابت صافی	۲۹۰	مدیکه	۱۹۹۴	دریان نوانه	۴۳۹	۱۲۶۱
۱۰۲۳	تفسیر برد	۱۹۰۱	دریان کلان خندک	۴۷۰	کهرشت الکلیت	۴۶۱	۱۱۷۱
۱۱۴۶	بیت شکر دارلم	۱۸۶۹	شعری	۴۵۵	تتمبات ابن بون	۱۲۰۰	۷۹۴
۴۵۲	تصانف لاصی	۹۶۶	دریان شیه	۶۶۹	لیس مجزی	۶۶۷	۲۰۱۸
۴۴۲	بدریه الی قاسم	۱۱۰۹	تفسیر	۱۰۰۵	رد الضم	۱۲۴۸	۴۰۲
۱۹۰۴	شعری درج کتب	۱۰۹۰	تتمبات شیه	۱۱۱۶	طبیعت شفا	۷۷۴	۷۷۵
۴۴۸	شعری مقامات حیدری	۱۱۹۷	تتمبات کائنات	۹۱۰	دریان قاسم انوار	۴۴۵	۴۵۸
۱۳۳۹	ربیع زینب	۲۹۷	بجین اطعمه	۲۷۱	فنون الاسرار	۱۵۹۰	۹۸۶
۶۲	تفسیر	۱۰۸۳	تخته الاطراف	۸۱۸	صحیفه	۳۳۳۷	۳۹۸
۱۱۲	دریان صحاح	۲۹۱	شاه و درویش	۱۰۷۰	تفسیر	۱۰۰۳	۱۲۴۹
۵۱	منطق ابن اللین	۱۱۲۷	جان سه عاقله	۱۲۵۴	...	۹۹۷	۳۷۸
۱۱۸۹	تتمبات کائنات لاسی	۱۰۷۲	دریان عاشق	۱۱۹۲	...	۱۱۵۱	۲۱۷
۱۸۳۹	خضر صابغ	۱۳۱۰	سجده الابرار	۳۴۹	شرح عین دل	۱۸۶۸	۱۲۲۱
۱۹۲	احوال کانه	۱۳۹۸	گشش مان	۱۰۳۸	مدیکه	۳۶۲	۳۹۰
۱۱۵۸	صحیفه	۲۰۳۲	در آت البهار	۱۱۷۵	تتمبات الصالحین	۱۱۱۷	۶۹۰
۲۶۸	منطق الفویج	۲۳۴۲	کتب برما	۲۰۳۲	سجده الابرار	۱۱۸۷	۳۹۹
۹۵۹	صحیفه	۲۳۴۳	دعا کسین	۲۰۲۵	لیس مجزی	۱۸۹۲	۳۷۵
۴۰۳	تفسیر بیضاوی	۱۱۵۲	شرح صحیفه	۲۳۲۱	مدیکه	۱۰۴۱	۲۱۵
۹۵۱	کتب برما	۲۱۱۵	شعری	۱۹۶۳	مدتیه و نانی و صفا	۱۸۹۵	۴۳۹
۹۸۲	منطق الطیر	۱۱۸۸	کشت التی	۱۹	احوال حج	۱۰۸۵	۱۲۲
۱۹۴۳	دریان وحشی	۱۱۶۸	دریان طوری	۹۵۲	دریان شامی	۷۸۹	۱۷۲۹
۱۹۴۶	دریان فقط	۱۱۰۵	نصایح حضرت امیر	۱۲۱۱	شعری	۳۸۲	۱۸۹۹
۹۵۰	ربیع زینب	۲۳۱	تتمبات	۱۹۵۲	دریان نورانی	۹۷۵	۵۵۶
۱۰۴۰	سجده الذهب	۴۳۲	صحیفه	۱۲۴۲	قراچ	۱۲۸	۴۴۲
۲۳۳	اصطلاحات	۱۱۰۱	ترجمه مناجات الفویج	۱۸۶۰	منطق الایم	۲۳۴	۲۷۳
۲۲۵	نصایح الفارسی	۹۰۱	صحیفه	۱۹۹۷	گشش مان	۲۴۱	۱۷۳
۸۰۴	منطقات ابن بون	۱۱۹۶	تفسیر برما	۲۰۳۶	دریان شامی	۹۱۱	۱۲۶۹
۷۶۳	ترجمه عشق	۹۵۵	کنز الدبیر	۲۰۳۷	دریان سوره	۲۳۹	۱۰۶۳
۹۰۷	کشت الکتاب	۱۰۰۶	تفسیر لاسی	۳۹۱	دریان شامی	۲۴۹	۱۰۰۴
۱۰۹۱	شرح کافری	۹۷۸	تخته الابرار	۱۷۳۳	خاند	۲۴۹	۱۲۵۱
۴۶۰	سجده الذهب	۱۹۳۷	مدتیه	۱۲۰۸	...	۲۷۵	۱۸۵۱
۹۱۵	دریان سلطان سلیم	۹۸۸	صحیفه	۱۱۹۵	مدیکه	۱۸۵۵	۸۰۹
۴۵۲	دریان سلطان سلیم	۱۱۲۲۴	کیسه سعادت	۲۳۳۲	منطق مسجود	۱۹۲۹	۵۹۷

۲۹۲	سلسله سیدیه	۴۵۶	دریان امیر خسرو	۳۲۸	تفسیر سوره اعراف	۱۱۶۶	فغانه	۷۰۱
۳۶۵	سائقین ترب	۹۰۸	اسکنه زنده	۱۷۱	زاد المعاد	۲۳۲۷	زاد المعاد	۳۵
۱۸۳۸	مجموعه شرح	۲۰۴۳	دریان حضرت زین العابدین	۴۷۱	تأویل الآیات	۳۸۶	کعبه شیخ	۲۷
۴۴۸	دریان سیدان	۴۴۲	پیش از نهانی حاشی	۲۸۱	مجموعه العزیز	۶۵۱	مفاتیح النجاة	۵۸۹
۱۳۰۵	کعبه شیخ	۱۰۱۰	دریان امین	۳۵۱	دریان قنبر	۲۱۹	غیاث العدم	۵۳۲
۹۱۷	نقش آثار	۱۵۷	حاشیه نظامی	۵۶	دریان سنده	۸۱۴	فغانه	۳۹
۱۸۲۸	دریان سید البین	۸۵۸	صدیق بنده لعل	۶	تبرجیح نیه	۵۷۵	سبزه البین	۵۳۸
۳۱۷	شرح الیه تفریح	۱۶۶	غزوات حکمت	۱۲۹۳	دریان فغان	۴۵	احقاق النبی	۷۶۵
۱۴۷	رداء التوحید	۷۴۸	دریان عاشق	۲۰۳	نقش حاشیه آفتاب	۱۸۲۵	کعبه شیخ	۱۳۲
۳۴۲	استعمار	۷۴۳	دریان حضرت امیر	۸۱۰۴	زاد العظیم	۶۱۶	تفسیر البرالتریح	۷۱۵
۵۶۳	شرح تافه	۱۴۸۱	دریان امیر	۱۶۸	دریان امین	۳۵۹	کعبه شیخ	۸۳۶
۶۹۶	دریان اوجده	۷۳۶	تخته الاطراف	۹۷۳	حاشیه شرح نظامی	۱۳۴۴	مجموعه کتب	۶۵۲
۳۵۵	دریان صاحب	۴۱۵	مدراج السعاده	۱۱۲۴	تفسیر الامم	۶۸۴	غزوات	۷۶۷
۶۶۳	دریان صاحب	۱۱۴۵	زاد المعاد	۱۸۴۶	دریان حضرت امیر	۳۲۷	سلسله حاشی	۷۴۴
۹۰۷	دریان صاحب	۱۸۱۱	حاشیه	۹۲۱	دریان اراغی	۶۳۶	شرح اصول الفقه	۵۴۵
۲۲۶	دریان فغان	۱۳۶۹	استغفار	۱۱۵۵	کشف	۳۷۴	شرح الفغان	۱۰۶
۲۸۳	دریان فغان	۱۱۴۰	تعبیه	۱۰۵۵	زاد المعاد	۱۸۰	کعبه شیخ	۱۴۶
۲۴۵	دریان فغان	۲۴۴۷	سوز و گداز	۹۷۱	غزوات شامیه	۱۱۴۰	دریان صاحب	۶۴۸
۲۰۷	دریان فغان	۴۱۱	سراج جبر	۱۱۱۸	شبانیه	۱۳۱۷	دریان صاحب	۲۳
۲۰۵	دریان فغان	۸۹۸	ادوات الاشراف	۵۸۷	حاشیه نظامی	۷۲۷	دریان صاحب	۵۷۷
۱۸۷۹	دریان فغان	۷۵۹	دریان فغان	۴۵۱	دریان صاحب	۶۸	زاد المعاد	۱۸۰۷
۴۷۰	دریان فغان	۴۴۷	دریان فغان	۶۶۱	دریان صاحب	۱۵۶	کعبه زین العابدین	۷۱۷
۱۱۲۱	دریان فغان	۸۵۲	دریان فغان	۱۰	دریان صاحب	۲۲۸	غزوات نواحی	۷۴۰
۲۹۹	دریان فغان	۱۸۳۷	دریان فغان	۱۱۰۳	دریان صاحب	۴۲۲	اهل العدم	۸۷۸
۲۰۰۳	دریان فغان	۱۴۸۰	دریان فغان	۱۱۷۵	دریان صاحب	۶۸۶	تفسیر سیدان	۴۸۶
۲۴۶	دریان فغان	۷۳۵	دریان فغان	۱۳۶۴	دریان صاحب	۵۳	حاشیه نظامی	۷۶۵
۱۲	دریان فغان	۴۰۵	دریان فغان	۱۱۸۱	دریان صاحب	۲۰۳	دریان صاحب	۷۳۵
۱۸۴۴	دریان فغان	۱۸۵۹	دریان فغان	۲۸۵	دریان صاحب	۲۰۱	دریان صاحب	۷۸۴
۹۴۲	دریان فغان	۸۹۹	دریان فغان	۴۵۹	دریان صاحب	۴۴۶	دریان صاحب	۵۴۶
۱۸۹۱	دریان فغان	۴۰۶	دریان فغان	۲۱۸	دریان صاحب	۴۵۴	دریان صاحب	۶۴۰
۹۳۲	دریان فغان	۴۰۴	دریان فغان	۳۹۲	دریان صاحب	۳۸۴	دریان صاحب	۲۱۲
۱۰۸۷	دریان فغان	۱۸۲۲	دریان فغان	۴۲۷	دریان صاحب	۴۳۵	دریان صاحب	۱۳۸
۹۸۴	دریان فغان	۳۲۸	دریان فغان	۲۲۴	دریان صاحب	۵۱۹	دریان صاحب	۱۴۲
۱۸۷۵	دریان فغان	۱۲۴۲	دریان فغان	۴۴۱	دریان صاحب		دریان صاحب	۱۰۲۹
۵۴۴	دریان فغان	۴۴۸	دریان فغان					
۱۶۴۰	دریان فغان	۱۲۴۲	دریان فغان					
۱۰۰۴	دریان فغان	۴۴۱	دریان فغان					
۹۳۳	دریان فغان	۴۴۱	دریان فغان					

دریان ازرق	۵۴۶	مواهب علیہ	۴۷۷	شعری	۱۶	فتب تحفة اللواتین	۱۴۵	مصاحح البیہق	۲۸۸
تفسیر امام	۸۴۹	قصیدہ انعام	۴۲۴	ختمہ الراضیہ	۱۸	من عبات مقبولہ	۱۸۵۷	شرح کوشش راز	۲۷۷
کتاب آقا محمد	۱۰۳۶	قصیدہ رشک	۸۴۸	قرآنہ عمدتہ	۶۳۹	فریح ککاز	۸۶۰	شعری	۹۱۷
مشہورہ شہادت	۴۵۳	دریان صاحب	۷۷۳	بہ پیش ہی	۸	فوس نامہ	۱۲۴۳	دریان ازرق	۴۲۸
مضت السوالی	۲۵۸	کامل الضمانہ	۷۸۱	حصاسہ	۶۳۸	دریان کمال الدین	۹۲۵	دریان خاقان	۲
مفتاح الولاية	۶۰۴	شفاف	۱۳۵۰	دوعیہ	۱۸۵۷	حالی نامہ عارفی	۸۹۱	دریان شامی	۶۳۵
سوزگرا حیر	۱۰۶۴	سلام التزیل	۶۳۹	نوائس الکاسم	۱۳۳۵	شرح رہبیت عیسی	۱۱۷۷	کھاتہ صفا	۱۴۵۰
دریان کمال	۶۴۳	توضیح زلیخا	۲۸۱	دریان کیمت شرای	۱۴۱	سکھت مجلس	۱۱۸۹	صدیقہ	۱۴۱۸
مشہورہ	۳۴۵	قصیدہ سخی مشہورہ	۱۰۹۴	تقدیم الادب	۵۳۲	دریان حضرت امیر	۵۹۲	مصائب الرجال	۱۰۰۰
دریان اشہرہ	۶۱۳	تذیب النطق	۱۰۵۳	طمس سخن	۹۱	حافظ	۶۷	دریان ہمدانی	۱۰۱۵
تغیب اشار	۱۰۵۸	دریان صاحب	۹۶۳	اشعار و غزلیات	۵۸۲	دریان خاقان	۳۲۱	غزلیات	۹۷۵
دریان محمد رفیع	۱۴	علم الحج	۲۸۴	دریان	۲۱۲	مجمع البیان	۴۸۲	تحفہ الاعراب	۲۷۲
غزلیات نظیرا	۲۸۸	رسالہ اہم فقہت	۱۱۱۹	صحر کیمہ	۴۵۷	حافظ	۶۱۳	حضرہ شہین آغوش	۱۴۴۴
قران السعد	۲۱۱	خریبہ ابن فاضل	۱۲۸۷	رہبیت درانی	۱۸۸۴	شرح حادی	۵۳۳	قصیدہ امیر خسرو	۲۵۲
تغیبات امین	۱۱۰۰	دریان صنیدہ و البیان	۸۳۲	سبع الکلیہ	۹۵۷	تشریح	۱۳۴۱	دریان سید بہرنگ	۷۹۹
رفع الغیب	۶۰۷	خداوند نامہ	۱۴۸	تغیب الدعوات	۱۰۷۴	ارشاد	۱۰۰۲	کشف	۷۵۴
سجود التوسیع	۷۷۷	زار العباد	۲۳۳۵	من عبات حضرت امیر	۱۶۰۴	تغیبات شعری	۱۴۱۵	اشعار فردوسی	۱۵۵
رعوات	۱۸۵۴	مقائس المصباح	۲۳۴۲	محقق التوقیہ	۱۶۶۲	حافظ	۶۶۸	احتمالیت بدیہی	۶۷۸
رسالہ مقدمہ	۳۰۰	شرح بانہ ستاد	۱۱۲۲	دریان کمال اسلم	۳۵۹	نثر الالہی	۱۸۱۰	تحفہ مجلس	۳۴۹
دریان حضرت امیر	۶۴۷	دریان ارباب صاحب	۹۴۱	مجمع البیان	۶۷۹	جزوہ اکثریتہ	۹۷۲	غزلیات عارف	۹۰۴
شعری	۹۳۱	جہال العالمین	۲۰۴۷	دریان کھدی	۶۸۰	کتاب رباعی	۲۱۰۴	مدنیہ العارف	۱۱۹۲
شرح فائدہ ان	۹۶۱	شرح نتائج الکلام	۱۰۸۲	عزیز اللہی	۱۱۴	لغوی لغوی	۲۶۱۰	دریان جریہ	۴۶۸
حفظ	۸۰	شرح حاکم الادولہ	۶۵۱	خداوند نامہ	۱۳۰۰	حافظ	۲-۳	صحیفہ	۲۳۳۸
کھاتہ حادی	۴۹۹	حادی صنف	۱۱۷۴	تغیبات حادی	۱۷۴	کھاتہ حادی	۱۴۵۱	رہبیت زلیخا	۴۱۷
رعوات	۱۹۸۱	کھاتہ شیخ	۶۰۵	دریان عطار	۵۷۹	ترجمہ علم الاصل	۱۴۰	رسالہ اشعار و متعین	۹۲۳
غزلیات حادی	۵۰۱	حادی نامہ	۵۷۳	تغیبات فردوسی	۱۳۰۳	کتاب المعلمہ	۵۶۱	رہبیت زلیخا	۳۹۰
تغیبات خولعہ ہمدانی	۲۴۴۰	دریان سخی فارسی	۱۱۴۱	ساقی نامہ سلسلہ	۶۵۶	دریان سنن	۱۳۱۳	شعری	۱۹۷
حدیث السعد	۱۱۳۴	دریان عرفی	۱۱۷۱	دریان شاد	۲۰۱	دریان خاقان	۵۱۷	مضت اللہ	۲۶
تغیبات سیدنا	۳۰۲	رہبان سدی	۶۶۷	تحفہ الرضیہ	۹۲۰	تغیبات شہزادہ	۱۴۹	کشف آیات	۱۴۸۵
ترجمہ قطب ہی	۲۵	نتایج المبارک	۹۳۱	تغیبات سیدنا و حافظ	۱۰۹۲	ازرقی	۴۱۴	تغیبات کمال شہزادہ	۱۴۵۵
فنیہ شہزادہ	۱۲۹۵	ترجمہ جوہر حدیث	۷۸۰	دریان حافظ	۲۵۹	غزلیات حادی	۱۴۵۴	رسالہ زراعیان از کمال	۲۴۸
مجمع البیان	۱۸۳	حیرہ انجیران	۲۵۴	تفسیر اضفی	۵۹۴	نسخہ حادی	۴۸۴	وزار اللہ	۹۷
دریان عاشق	۹۴۸	ش شاد	۱۶۵	حسام الکاسم	۸۵	مصباح التوجیہ	۳۱۲	دریان سید بہرنگ	۱۳۴۵